

BETLIAR

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE ČISTOPIS

A- SPRIEVODNÁ SPRÁVA

"Tento projekt bol realizovaný s finančnou pomocou Európskej únie z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF) prostredníctvom Operačného programu Základná infraštruktúra, ktorého Riadiacim orgánom je Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR."

JÚN 2008

NÁZOV ZÁKAZKY:
OBSTARÁVATEĽ:
SPRACOVATEĽ:

Územný plán obce Betliar
Obec Betliar
Ing.arch. Mariana Šimková,
autorizovaný architekt

ODBORNÍ PROJEKTANTI:

- vodné hospodárstvo:
- zásobovanie elektrickou energiou:
- zásobovanie vykurovacím plynom:
- doprava:
- vyhodnotenie perspektívneho použitia PP a LP:

Ing. Marián Pekarovič
Ing. Vladimír Jánošík
Ing. Michal Nagy
Ing. Ján Toporčák
Ing. Katarína Fekiačová

DÁTUM SPRACOVANIA:

Jún 2008

OBSAH

Strana

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE	
1.1. Dôvody pre obstaranie územného plánu, údaje o obstarávateľovi a spracovateľovi, chronológia spracovania ÚPD.....	4
2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE BETLIAR :	
2.1. Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis.....	5
2.2. Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí nadradenej ÚPD.....	6
2.3. Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce:	
2.3.1. Demografický rozbor súčasného stavu.....	9
2.3.2. Rozbor súčasného stavu v bytovom fonde.....	10
2.3.3. Zhodnotenie sociálnych, ekonomických a rozvojových predpokladov obce.....	10
2.4. Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy.....	11
2.5. Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania.....	13
2.6. Návrh funkčného využitia územia obce s určením prevládajúcich funkcií.....	14
2.7. Návrh riešenia:	
2.7.1. Bývanie.....	16
2.7.2. Sociálna infraštruktúra a občianske vybavenie.....	17
2.7.3. Výroba.....	22
2.7.4. Rekreácia, cestovný ruch.....	24
2.8. Vymedzenie zastavaného územia obce.....	27
2.9. Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území.....	27
2.10. Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami.....	28
2.11. Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny	
2.11.1. Charakteristika územia.....	29
2.11.2. Ochrana krajiny a významné krajinárske a ekologické štruktúry.....	33
2.11.3. Environmentálne problémy.....	35
2.11.4. Opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability, zachovania prírodných zdrojov a biodiverzity.....	36
2.12. Návrh verejného dopravného a technického vybavenia	
2.12.1. Doprava.....	39
2.12.2. Vodné hospodárstvo.....	44
2.12.3. Zásobovanie vykurovacím plynom.....	48
2.12.4. Zásobovanie elektrickou energiou.....	49
2.12.5. Telekomunikácie.....	50
2.13. Koncepcia starostlivosti o životné prostredie.....	51
2.13.1. Ochrana vodných zdrojov, povrchových a podpovrchových vôd.....	52
2.13.2. Ochrana ovzdušia.....	53
2.13.3. Ochrana pôdy.....	54
2.13.4. Ochrana bióty.....	54
2.13.5. Zestetizovanie životného prostredia v obci.....	55
2.14. Vymedzenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov.....	55
2.15. Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu.....	55
2.16. Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy.....	55
2.17. Hodnotenie navrhovaného riešenia.....	57
2.18. Návrh záväznej časti územného rozvoja obce Betliar	57
2.19. Určenie lokalít s potrebou vypracovania ÚPN - zóny.....	58
2.20. Zoznam verejnoprospešných stavieb.....	58
2.21. Stavebné uzávery.....	59

1.ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1. Dôvody pre obstaranie územného plánu, údaje o obstarávateľovi a spracovateľovi, chronológia spracovania ÚPD

- Obec Betliar má v súčasnosti platný Územný plán zóny, ktorý bol schválený 27.11.2000 uznesením č. 81- XI/2000. Obec je povinná (SZ § 30 – 31, VÚPP – ÚPD §17) pravidelne, najmenej však raz za štyri roky preskúmať schválený územný plán, či nie sú potrebné jeho zmeny a doplnky alebo obstaranie nového územného plánu obce (ÚPN –O) ako základného vodiaceho dokumentu pre riadenie stavebnej a inej činnosti v obci a jej katastri. Z toho dôvodu bolo potrebné v obci Betliar obstarat' aktualizáciu územného plánu, ktorý by zohľadnil nové funkčné požiadavky obce a zosúladiť tieto s platnou legislatívou.

Obec Betliar na základe neinvestičného projektu vypracovaného pre operačný program Základná infraštruktúra, priority č. 3 - lokálna infraštruktúra, opatrenie č. 3.4. Renovácia a rozvoj obcí získala z Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR nenávratný finančný príspevok na vypracovanie aktualizácie územného plánu obce Betliar.

Obec Betliar zastúpená štatutárnym zástupcom – Júliusom Farkašovským, starostom obce, podpísala dňa 3.10. 2006 s MV a RR SR „Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. 2005 – OPZI – 34/A – KE – 0177“.

Spracovateľom tohto územného plánu je - Ing.arch. Mariana Šimková, autorizovaný architekt, s ktorou obec v zastúpení Júliusom Farkašovským, starostom obce, 28.novembra 2006 uzavrela „Zmluvu o dielo č. 27/11/06“.

Obec Betliar je v procese spracovania ÚPN - obce Betliar zastupovaná obstarávateľom ÚPD - Ing. Stanislavom Imrichom, ktorý začal dňa 28.novembra 2006 obstarávanie územného plánu obce Betliar.

- Chronológia spracovania ÚPD : Po doplnení prieskumov a rozborov v r. 2007 bola vypracovaná urbanistická štúdia ako časť ÚPN-O (v júni 2 007), ktorá bola prerokovaná s dotknutými orgánmi štátnej správy, organizáciami, ako aj s verejnosťou následne bola vystavení verejnosti na dobu 30 dní. Po vznesení pripomienok boli tieto zapracované do Zadania na vypracovanie ÚPN-O, ktoré spĺňa funkciu súborného stanoviska. Dopracovaný čistopis bol schválený KSÚ Košice ako aj v obecnom zastupiteľstve (v januári 2008). Následne bol spracovaný ÚPN-obce Betliar v súlade so schváleným zadáním, ktorý bol prerokovaný s dotknutými orgánmi štátnej správy, organizáciami, ako aj s verejnosťou a po vyhodnotení pripomienok bol vypracovaný čistopis ÚPN-O Betliar

- ÚPN-O Betliar obsahuje :

- vo svojej grafickej časti nasledovné výkresy:

1. Širšie vzťahy	M = 1 : 50 000
2. Komplexný urbanistický návrh a návrh dopravy	M = 1 : 5 000
2. Návrh technickej infraštruktúry -vodné hospodárstvo	M = 1 : 5 000
4. Návrh technickej infraštruktúry –energetika a telekomunikácie	M = 1 : 5 000
5. Vyhodnotenie perspektívneho použitia PP a LP na nepoľnohospodárske účely	M = 1 : 5 000
6. Komplexný návrh katastrálneho územia obce, ochrana prírody a tvorba krajiny	M = 1 : 10 000

- vo svojej textovej časti obsahuje:

- A – Sprievodná správa
- B – Vyhodnotenie perspektívneho použitia PP a LP na nepoľnohospodárske účely
- C – Záväzná časť ÚPN – O (Regulatívny územného rozvoja obce)

2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE BETLIAR :

2.1. Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis

• Vymedzenie riešeného územia

Riešeným územím je katastrálne územie obce Betliar (2 507 ha). Podrobnejšie riešené je zastavané územie obce a jeho blízky extravilán.

Záujmovým územím obce Betliar sú katastrálne územia susedných obcí v dotyku s k.ú. obce Betliar, širšie vzťahy sú vymedzené v rozsahu väzieb na okresné mesto Rožňava a okolité osídlenie obce Betliar.

• Geografický opis a charakteristika riešeného územia

Obec Betliar (341 m n. m. - stred obce, 311 - 1286 m n. m. v katastri) leží v juhovýchodnej časti Slovenského Rudohoria na nive a náplavovom kuželi rieky Slanej, najjužnejšia časť v Revúckej vrchovine - Turecká. Je vzdialená cca 3 km od mesta Rožňava.

K Betliaru patrí aj osada Nižná Maša ktorá leží cca 500 m od obce smerom juhovýchodným.

V severnej časti obce sa začína hodnotný a pomerne zachovalý chránený prírodný park patriaci do areálu kaštieľa podlhovastého pôdorysu z rokov 1792 - 95 s početnými architektonickými doplnkami (umelý vodopád, tzv. slobodomurársky pavilón, japonský mostík, početné plastiky a pod., vo vstupnej časti sa nachádzajú cudzokrajné dreviny).

V strednej a východnej časti katastra obce Betliar sa nachádza zvernica Betliar , ktorá je na k.ú. Betliar tvorená muflónou a jeleňou časťou, v ktorej je včlenená aklimatizačná zvernička. Ochranné pásmo zvernice sa nachádza na k.ú. obce Čučma .

Katastrálnym územím obce Betliar, jeho severnou časťou (hrebeňovou časťou Volovských vrchov) prechádza nadregionálny biokoridor NB/5, jeho južnou časťou regionálny biokoridor -alúvium rieky Slaná.

Katastrálne územie obce Betliar sa nachádza v 1. stupni ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny - bez prítomnosti chránených území (vzhľadom na existenciu zvernice Betliar bolo celé k.ú. vyňaté z CHVÚ Volovské vrchy).

Na území katastra sa nachádzajú viaceré biotopy pri ktorých je potrebný pri zasahovaní do nich súhlas orgánu ochrany prírody

Jedná sa o prejazdnu obec. Betliarom prechádza cesta I. triedy I-67 slúžiaca na medzinárodnú turistickú dopravu (Poľsko-Vernár-Dobšiná-Rožňava- Maďarsko). Cez obec prechádza aj železnica smerujúca z Rožňavy do Dobšinej a späť a turistický chodník č. 8749 (žltá značka) začínajúci pri železničnej stanici v obci Betliar , vedúci cez sedlo Volovec a napájajúci sa na turistický chodník č. 2827(modrú značku) z Rožňavy do Krompách. Severnou hranicou katastra obce Betliar prechádzajú ďalšie turistické chodníky , a to : E8 - 0901 - cesta hrdinov SNP(červená značka) a č. 5720 (zelená značka) vedúci z Nálepky do Rožňavských kúpeľov.

Administratívne patrí do Košického kraja.

Kataster obce Betliar hraničí s katastrami obcí: Gemerská Poloma Čučma, Rudná, Henclová a s katastrom mesta Rožňava.

Obec Betliar je elektrifikovaná a plynofikovaná, v obci je vybudovaný verejný vodovod, nie je tu však vybudovaná splašková kanalizácia a ČOV.

2.2. Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí nadradenej ÚPD

Riešenie ÚPN-obce Betliar je v súlade so záväznou časťou ÚPN VÚC Košického kraja vyhlásenou nariadením vlády SR č. 281/1998 Z.z., prílohou č. 2 v znení zmien a doplnkov vyhlásených Všeobecne záväzným nariadením KSK č. 2/2004.

Konkrétne je v súlade s nasledovnými:

- I. záväznými regulatívami územného rozvoja:
- 1. Vytvárať podmienky na rovnovážny rozvoj osídlenia, ekonomiky, sociálnej a technickej infraštruktúry a na ochranu životného prostredia kraja.
- 2. V oblasti osídlenia, usporiadania územia a sídelnej štruktúry:
 - 2.5.zabezpečovať na území Košického kraja, rozvojovými osami pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného a celoštátneho významu sídelné prepojenia na medzinárodnú sídelnú sieť, ako aj konzistenciu a rovnocennosť rozvojových podmienok s územím Banskobystrického a Prešovského a Prešovského kraja,
 - 2.6. formovať sídelnú štruktúru na regionálnej úrovni prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
 - 2.13.podporovať ako ťažisko osídlenia tretej úrovne prvej skupiny:
 - 2.13.1.rožňavské ťažisko osídlenia,...
 - 2.20.vytvárať podmienky pre dobrú dostupnosť vidieckych priestorov k sídelným centrámi, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí
- 3. V oblasti sociálnej infraštruktúry
 - 3.1. zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja,
 - 3.2. vytvárať podmienky pre rozvoj bývania vo všetkých jeho formách s cieľom zvyšovať štandard bývania a dosiahnuť priemer v kraji 340 bytov na 1000 obyvateľov,
 - 3.3. vytvárať podmienky pre výstavbu ubytovacích zariadení dôchodcov s preferovaním zariadení rodinného a penzijnového typu,
 - 3.4. podporovať rovnomerný rozvoj škôl, vzdelávacích, školiacich a preškoľovacích zariadení na území kraja,
 - 3.8. podporovať činnosť existujúcich a rozvoj nových zariadení v oblasti kultúry a umenia ako neoddeliteľnú súčasť kultúrnych tradícií a služieb obyvateľstvu,
 - 3.9. chrániť najcennejšie územia a objekty nehnuteľných kultúrnych a archeologických pamiatok, a to hlavne národné kultúrne pamiatky, spišský historický komplex, mestskú pamiatkovú rezerváciu Košice a územia vyhlásené alebo navrhované za pamiatkové zóny.
- 4. V oblasti rozvoja rekreácie, kúpeľníctva a turistiky
 - 4.1. považovať priestory Zemplínska Šírava, Slovenský raj, Slovenský kras, Domica – Aggtelek, Betliar – Rožňava – Krásnohorské Podhradie, Jasov a okolie, Košice a okolie, Krompachy – Plešy a Spišský kultúrno-historický komplex za priestory rekreácie a turistiky medzinárodného významu a vytvoriť územno-technické a dopravné podmienky na ich ďalší rozvoj,
 - 4.7. vytvárať podmienky a rešpektovať opatrenia vyplývajúce z konvencie o ochrane svetového prírodného a kultúrneho dedičstva pre zapojenie národných kultúrnych pamiatok (stredoveké kostoly Gemera a Spiša, drevené kostolíky v okrese Sobrance, mestská pamiatková rezervácia v Košiciach, pamiatkové zóny v Košickom kraji, železná cesta a gotická cesta) a pamiatok Svetového prírodného a kultúrneho dedičstva zapísaných do zoznamu UNESCO (Spišský hrad s kostolom v Žehre a jaskyne Slovenského krasu, Ochtinská aragonitová jaskyňa, Dobšinská ľadová jaskyňa) do poznávacieho turizmu,
 - 4.10.rozvíjať a zvyšovať komplexnosť, štandard a kvalitu ponuky rekreačných a športových aktivít, služieb cestovného ruchu a turizmu všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu,
 - 4.11. podporovať výstavbu nových stredísk cestovného ruchu a rekreácie len v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou, resp. územnoplánovacím podkladom príslušného stupňa,
 - 4.12 na území Košického kraja podporovať vznik mototuristických obslužných centier pozdĺž hlavných cestných tranzitných turistických trás:
 - Poľsko – Poprad – Vernár – Dobšiná – Rožňava – Kráľ – Maďarsko,
 - Poľsko – Prešov – Košice – Milhost' – Maďarsko,

- Poľsko – Vranov nad Topľou – Sečovce – Trebišov – Slovenské Nové Mesto – Maďarsko,
- 4.13. vytvárať podmienky pre rozvoj krátkodobej rekreácie obyvateľov miest a väčších obcí budovaním rekreačných stredísk a zamerať sa na podporu budovania vybavenosti pre prímestskú rekreáciu v zázemí sídel,
- 4.14. vytvárať podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a medzinárodného významu prepájajúce významné turistické centrá kraja.
- 5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekológie, ochrany prírody, ochrany kultúrnych pamiatok a ochrany pôdneho fondu :
 - 5.1. rešpektovať ochranu poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu ako faktor usmerňujúci urbanistický rozvoj kraja,
 - 5.2. zabezpečiť funkčnosť nadregionálnych a regionálnych biocentier a biokoridorov pri ďalšom funkčnom využití a usporiadaní územia, uprednostniť realizáciu ekologických premostení regionálnych biokoridorov a biocentier pri výstavbe líniových stavieb; prispôbiť vedenie trás dopravnej a technickej infraštruktúry tak, aby sa netrieštil komplex lesov,
 - 5.3. podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizáciu krajiny v nadregionálnych biocentrách a biokoridoroch,
 - 5.4. rešpektovať kultúrne dedičstvo, predovšetkým chránením najcennejších objektov a súbory objektov s ich ochrannými pásmami:
 - územia lokalít zapísaných v Zozname svetového kultúrneho dedičstva,
 - územia pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón a ich ochranné pásma,
 - objekty svetového prírodného dedičstva v území – jaskyne,
 - územia historických jadier miest a obcí,
 - známe lokality archeologických nálezísk,
 - národné kultúrne pamiatky, ich súbory a areály a ich ochranné pásma,
 - územia miest a obcí, kde je zachytený historický stavebný fond, ako aj časti rozptýleného osídlenia,
 - novodobé urbanistické a architektonické diela,
 - areály architektonických diel s ich dotvárajúcim prírodným prostredím,
 - historické technické diela,
 - 5.5. vytvoriť podmienky pre postupnú reanimáciu fondu kultúrnych pamiatok s dôrazom na Spišský hrad a pamiatky okolia, zapísané do zoznamu UNESCO, národné kultúrne pamiatky a historický stavebný fond mestskej pamiatkovej rezervácie v Košiciach a pamiatkových zón,
 - 5.8. v nadväznosti na systém náhrad pri vynútenom obmedzení hospodárenia rešpektovať pri hospodárskom využití prvky regionálneho územného systému ekologickej stability a požiadavky na ich ochranu a funkčnosť; z prvkov územného systému ekologickej stability vylúčiť hospodárske využitie týchto území, prípadne povoliť len extenzívne využívanie, zohľadňujúce existenciu cenných ekosystémov,
 - 5.9. podmieniť usporiadanie územia z hľadiska aspektov ekologických, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajinnej štruktúry,
 - 5.10. rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia jeho prírodné danosti najmä v osobitne chránených územiach, prvkoch územného systému ekologickej stability, v územiach patriacich do súvislej európskej sústavy chránených území a ich využívanie zosúladiť s funkciou ochrany prírody a krajiny,
 - 5.11. zohľadňovať pri umiestňovaní činností na území ich predpokladaný vplyv na životné prostredie, realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov,
 - 5.12. zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehové územia s cieľom obnoviť a zvyšovať vododržnosť krajiny a zabezpečiť dlhodobu priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov,
 - 5.14. podporovať zmenu spôsobu využívania poľnohospodárskeho pôdneho fondu zatravnením ornej pôdy ohrozovanej vodnou a veternou eróziou,
 - 5.15. rešpektovať objekty, súbory alebo areály objektov, ktoré sú navrhované na vyhlásenie za národné kultúrne pamiatky, ako aj územia navrhované na vyhlásenie za pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny a ich ochranné pásma.
- 6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry
 - 6.12. chrániť koridory pre cesty I. triedy, ich preložky, rekonštrukcie a úpravy vrátane ich prietahov v základnej komunikačnej sieti miest a to pre
 - 6.12.2. cestu č. I/67, preložku v úseku Betliar – Gemerská Poloma – Vlachovo v súbehu so železničnou traťou a obchvat mesta Dobšiná,

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry
 - 7.1. zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom dosiahnuť do roku 2010 úroveň celoslovenského priemeru,
 - 7.4. na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou využívať prednostne zdroje podzemných vôd
 - 7.9. znižovať rozdiel medzi podielom odkanalizovaných obyvateľov a podielom zásobovaných obyvateľov pitnou vodou,
 - 7.10. zvyšovať úroveň v odkanalizovaní a čistení odpadových vôd miest a obcí s cieľom dosiahnuť do roku 2010 úroveň celoslovenského priemeru,
 - 7.11. prednostne realizovať rekonštrukciu alebo výstavbu kanalizácií a čistiarní odpadových vôd v sídlach
 - 7.11.2. s vybudovaným vodovodom,
 - 7.11.4. nachádzajúcich sa na území stredísk turizmu medzinárodného a nadregionálneho významu,
 - 7.13. vytvárať priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike a pre intenzívnejšie využívanie distribuovanej výroby elektriny v zmysle smerníc EÚ,
8. V oblasti hospodárstva
 - 8.1. rozvíjať decentralizovanú štruktúru ekonomiky prostredníctvom vytvorenej polycentrickej sústavy osídlenia a tým zabezpečovať aj vyváženú socioekonomickú úroveň regiónov,
 - 8.2. zabezpečiť dostupnosť trhov a vytvorenie rovnocenných podmienok pre podnikanie dobudovaním územia regiónov výkonnou verejnou dopravnou a technickou infraštruktúrou,
 - 8.3. dosiahnuť trvalú udržateľnosť hospodárskeho a sociálneho rozvoja regiónov v kraji,
 - 8.4. stabilizovať a revitalizovať poľnohospodárstvo diferencovane podľa poľnohospodárskych produkčných oblastí s prihliadnutím na chránené územia prírody a na existujúci funkčný územný systém ekologickej stability,
 - 8.5. podporovať alternatívne poľnohospodárstvo v chránených územiach prírody a v pásmach hygienickej ochrany vodných zdrojov,
 - 8.6. na základe súhlasu príslušných orgánov ochrany prírody a krajiny zalesniť poľnohospodársky nevyužiteľné pozemky a realizovať ich prevod do lesného pôdneho fondu,
 - 8.7. zabezpečiť starostlivosť o zachovanie a stabilizáciu plošnej výmery lesných pozemkov,
 - 8.8. zabezpečiť zachovanie genofondu lesných drevín a udržanie priaznivej druhovej a vekovej štruktúry,
 - 8.9. využiť monitoring biodiverzity lesných ekosystémov a zdravotného stavu lesov a zvýšiť dôraz na zlepšenie zdravotného stavu lesa,
 - a. podporovať rozvoj tradičnej remeselnej výroby a nevýrobných činností súvisiacich s lesnou činnosťou ako integrovanú súčasť lesného hospodárstva, podporujúce rozvoj vidieka,
 - b. vychádzať v územnom rozvoji predovšetkým z princípu rekonštrukcie a sanácie existujúcich priemyselných a stavebných areálov,
 - 8.12. vychádzať pri rozvoji priemyslu a stavebníctva nielen z ekonomickej a sociálnej, ale aj územnej a environmentálnej únosnosti územia so zohľadnením špecifik jednotlivých regiónov kraja,
 - 8.13. podporovať ďalšiu diverzifikáciu priemyselnej výroby, pričom osobitnú pozornosť venovať z hľadiska priemyselnej výroby zaostalým okresom Gelnica, Rožňava, Sobrance a Trebišov,
9. V oblasti odpadového hospodárstva
 - 9.1. vytvárať územné predpoklady pre zabezpečenie zneškodnenia nebezpečných odpadov ako podmienku ďalšieho rozvoja niektorých priemyselných odvetví,
 - 9.2. koordinovať a usmerňovať výstavbu nových skládok tak, aby kapacitne a spádovo zabezpečili požiadavky na ukladanie odpadov v jednotlivých regiónoch kraja podľa ich špecifickej potreby,

• II. verejnoprospešnými stavbami :

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú tieto:

1. Cestná doprava

- 1.5. cesty I. triedy, ich preložky, rekonštrukcie a úpravy vrátane ich prietahov v základnej komunikačnej sieti miest
 - 1.5.2. cesta č. I/67, preložka v úseku Betliar - Gemerská Poloma - Vlachovo v súbehu so železničnou traťou a obchvat mesta Dobšiná

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

2.3. Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce:

2.3.1. Demografický rozbor súčasného stavu

Demografické údaje sú prevzaté z výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov z r.2001

Tab.č.1 Obyvateľstvo podľa druhu pobytu a pohlavia

Pohlavie	Bývajúce obyvateľstvo	Dočasne neprítomné obyvateľstvo	Bývajúce prítomné obyvateľstvo	Dočasne prítomné obyvateľstvo	Prítomné obyvateľstvo
a	1	2	3	4	5
muži	516	43	473	10	483
ženy	496	39	457	7	464
spolu	1 012	82	930	17	947

Tab.č.2 Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v sídle

Rok	Počet obyvateľov	Index rastu
1970	1327	100
1980	1154	86,96
1991	995	82,6
2001	1012	102

Z uvedeného vyplýva, že index rastu mal mierne stúpajúcu tendenciu.

V r. 2001 :

- v obci Betliar sa najviac obyvateľov hlásilo k slovenskej národnosti.
- najviac obyvateľov hlásilo k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania – 42 %.
- 60,6% obyvateľov obce bolo v produktívnom veku.
- v produktívnom veku bolo v r.2001 ekonomicky aktívnych 81,7 % obyvateľov.
- z ekonomicky aktívnych 23 % bolo nezamestnaných (v súčasnosti sa % nezamestnanosti zvýšilo).
- z ekonomicky aktívnych obyvateľov 261 odchádzalo v r.2001 do zamestnania mimo obec (49,5 %).
- najvyššie % obyvateľstva má základné vzdelanie (22 %), potom stredné odborné s maturitou (20 %), učňovské bez maturity (17 %), stredné odborné bez maturity (9 %) a vysokoškolské (6 %). Deti do 16 rokov predstavujú 15 % obyvateľstva.

V r. 2005 mala obec Betliar 955 obyvateľov, v súčasnej dobe má obec Betliar 957 obyvateľov. Z uvedeného vyplýva, že index má opäť mierne stúpajúcu tendenciu.

2.3.2. Rozbor súčasného stavu v bytovom fonde

- **Bytový fond**

V r. 2001 :

- z počtu domov 400 je 294 trvale obývaných (73,5 %). Bytov spolu v obci je 458, trvale obývaných je 339, z toho najviac je z kameňa a tehly (80 %) a najväčšie % zastúpenia majú 3-izbové byty (32 %), 5-izbové byty a viac (22 %) a 4-izbové byty (21 %).
- najvyššie zastúpenie majú byty s počtom osôb v byte 2 (až 23 %), potom s počtom osôb v byte 3 (22 %), s počtom 1 (20%) a s počtom 4 (19 %). 7 a viac osôb v jednom byte je u 2,4 % bytov.
- vybavenie bytov súvisí s plynofikovanosťou obce (69 % bytov je plynofikovaných), ale žiaľ, s absenciou splaškovej kanalizácie (90 % bytov má septik, žumpu). 4 % bytov nemá vodovod.
- 53 % bytov je vykurovaných ústredným kúrením lokálnym, z toho 91 % na plyn.Kachle na pevné palivo využívalo 21,5 % bytov.
- 59 % bytov vlastnilo automatickú práčku (z toho vyplýva potreba kanalizácie), 62 % bytov malo samostatnú chladničku a 83 % bytov zas farebný televízor.
- najväčšie zastúpenie majú domácnosti s 1 CD - 80 %.
- k najväčšiemu stavebnému rozmachu došlo v obci v r.1946 – 1970, kedy bolo postavených 49 % bytov, v r.1971 – 1980 bolo postavených 16 % bytov a od r.1991 – 2001 len 3 % bytov. Byty spred r.1945 tvoria 20 %.
- najväčšie % tvoria byty I. kategórie (57 %), ďalej byty II. kategórie (18 %), IV. kategórie (17,9 %) a III. kategórie (6,8 %).
- obývanosť bytov v r.2001 bola 2,99 obyvateľa na 1 byt.

2.3.3. Zhodnotenie sociálnych, ekonomických a rozvojových predpokladov obce

Obec Betliar má vzhľadom na svoju polohu v tesnej blízkosti mesta Rožňava (cca 3 km) , ako aj vhodné dopravné napojenie (leží na hlavnej cestnej tranzitnej turistickej trase Poľsko - Poprad - Vernár - Dobšiná - Rožňava - Kráľ - Maďarsko), ďalej prírodné a historické danosti (NKP kaštieľ, zvernica Betliar a pod.) vhodné predpoklady na rozvoj hlavne v oblasti cestovného ruchu , ďalej poľnohospodárskej malovýroby a nezávadnej výroby.

Tesná blízkosť mesta Rožňava, záujem investorov o lokalizáciu nezávadnej výroby v obci a stúpajúci záujem obyvateľov mesta bývať v Betliari vytvoria po realizácii zámerov navrhovaných v ÚPN-obce vhodné predpoklady pre celkový rozvoj obce.

Územný plán obce Betliar svojim riešením určuje využitie potenciálu územia na zabezpečenie rozvoja vo všetkých jeho funkčných požiadavkách s ohľadom na vytvorenie predpokladov hlavne pre rozvoj cestovného ruchu (bývanie, občianska vybavenosť, rekreácia, šport, zeleň, technická vybavenosť, v menšej miere nezávadná výroba, poľnohospodárska výroba a pod.), rieši jej hlavné environmentálne problémy (návrhom splaškovej kanalizácie pre celú obec vrátane novonavrhovaných lokalít a napojením na navrhovanú ČOV, návrhom kapacitne postačujúcich vodojemov a vodovodnej siete s vhodnými tlakovými pomermi, oddialením cesty I. triedy I/67 od obytného územia obce, ale aj určením ďalších ekostabilizačných a protipovodňových opatrení), navrhujeme estetizáciou prostredia vytvorením peších priestranstiev so zeleňou pred objektmi občianskej vybavenosti, ako aj navzájom poprepájaných peších ťahov lemovaných zeleňou a doporučuje lokality na podrobnejšie spracovanie v ÚPN - zóny.

Dobudovaním chýbajúcej technickej vybavenosti, skrášlením životného prostredia, dobudovaním chýbajúcej občianskej vybavenosti, rozšírením atraktivít pre celoročnú turistiku (možnosť vybudovania krytých športovísk, golfového ihriska, ako aj nových turistických chodníkov a cyklotrás prechádzajúcich priamo cez obec, ako aj v katastri a pod.) sa obec Betliar ešte viac zatraktívni a stúpne záujem o trvalé bývanie v nej, ako aj záujem o podnikanie v obci Betliar - hlavne v oblasti cestovného ruchu. Vytvoria sa vhodné podmienky pre rozvoj v oblasti ekonomickej, čo bude mať za následok vzostup aj v oblasti sociálnej

2.4. Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy

- **Súčasný stav :**

Obec Betliar (341 m n. m. - stred obce, 311 - 1286 m n. m. v katastri) leží v juhovýchodnej časti Slovenského Rudohoria na nive a náplavovom kuželi rieky Slanej, najjužnejšia časť katastra zas v Revúckej vrchovine - časti Turecká. Je vzdialená cca 3 km západne od mesta Rožňava.

Jedná sa o prejazdnú obec. Betliarom prechádza cesta I. triedy I-67 slúžiaca na medzinárodnú turistickú dopravu (Poľsko-Vernár-Dobšiná-Rožňava- Maďarsko). Cez obec prechádza aj železnica smerujúca z Rožňavy do Dobšinej a späť a turistický chodník č. 8749 (žltá značka) začínajúci pri železničnej stanici v obci Betliar , vedúci cez sedlo Volovec a napájajúci sa na turistický chodník č. 2827(modrú značku) z Rožňavy do Krompách. Severnou hranicou katastra obce Betliar prechádzajú ďalšie turistické chodníky , a to : E8 - 0901 - cesta hrdinov SNP(červená značka) a č. 5720 (zelená značka) vedúci z Nálepkova do Rožňavských kúpeľov.

Administratívne patrí do Košického kraja.

Kataster obceBetliar hraničí s katastrami obcí: Gemerská Poloma Čučma, Rudná, Henclová a s katastrom mesta Rožňava.

Administratívne patrí do Košického kraja.

K Betliaru patrí aj osada Nižná Maša, ktorá leží cca 500 m od obce smerom juhovýchodným.

V severnej časti obce sa začína hodnotný a pomerne zachovalý chránený prírodný park patriaci do areálu kaštieľa s početnými architektonickými doplnkami (umelý vodopád, tzv. slobodomurársky pavilón, japonský mostík, početné plastiky a pod.), ako aj cudzokrajnými drevinami.

V strednej a východnej časti katastra obce Betliar sa nachádza zvernica Betliar , ktorá je na k.ú. Betliar tvorená muflónou a jeleňou časťou, v ktorej je včlenená aklimatizačná zvernička. Ochranné pásmo zvernice sa nachádza na k.ú. obce Čučma .

Katastrálnym územím obce Betliar, jeho severnou časťou (hrebeňovou časťou Volovských vrchov) prechádza nadregionálny biokoridor NB/5, jeho južnou časťou regionálny biokoridor -alúvium rieky Slaná.

Katastrálne územie obce Betliar sa nachádza v 1. stupni ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny - bez prítomnosti chránených území (vzhľadom na existenciu zvernice Betliar bolo celé k.ú. vyňaté z CHVÚ Volovské vrchy).

Na území katastra sa nachádzajú viaceré biotopy, pri ktorých je potrebný pri zasahovaní do nich súhlas orgánu ochrany prírody.

Obec Betliar je elektrifikovaná a plynofikovaná, v obci je vybudovaný verejný vodovod, nie je tu však vybudovaná splašková kanalizácia a ČOV.

- **Riešenie záujmového územia** nadväzuje na Závazné regulatívy územného rozvoja – záväznú časť ÚPN VÚC Košického kraja. Realizáciou zámerov navrhovaných v ÚPN obce Betliar (usporiadaním funkčných plôch, návrhom dopravy, technickej infraštruktúry, miestnych prvkov ekologickej stability a návrhom záväzných regulatívov):

- V oblasti osídlenia, usporiadania územia a sídelnej štruktúry

- vytvoria sa podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území
 - vytvoria sa rovnocenné životné podmienky obyvateľov vidieckeho osídlenia
 - vytvoria sa podmienky pre dobrú dostupnosť vidieckych priestorov k sídelným centrámi, podporí sa výstavba verejného dopravného a technického vybavenia obce
 - podporí sa ako ťažisko osídlenia tretej úrovne prvej skupiny- rožňavské ťažisko osídlenia návrhom obytnej zástavby smerom k mestu Rožňava
 - zabezpečí sa na území Košického kraja rozvojovými osami pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného a celoštátneho významu sídelné prepojenie na medzinárodnú sídelnú sieť, ako aj konzistencia a rovnocennosť rozvojových podmienok s územím Banskobystrického a Prešovského kraja

- V oblasti sociálnej infraštruktúry
 - zvýši sa počet pracovných príležitostí
 - zvýši sa štandard bývania
 - vytvoria sa podmienky pre výstavbu ubytovacích zariadení dôchodcov s preferovaním zariadení rodinného a penzijnového typu,
 - podporí sa rovnomerný rozvoj škôl, vzdelávacích, školiacich a preškoľovacích zariadení na území kraja
 - podporí sa činnosť existujúcich a rozvoj nových zariadení v oblasti kultúry a umenia ako neoddeliteľnej súčasti kultúrnych tradícií a služieb obyvateľstvu
 - chráni sa najcennejšie územia a objekty nehnuteľných kultúrnych pamiatok a to hlavne národné kultúrne pamiatky
- V oblasti rozvoja rekreácie, kúpeľníctva a turistiky
 - sa vytvoria územno - technické a dopravné podmienky pre rozvoj priestorov rekreácie a turistiky medzinárodného významu a pre zapojenie národných kultúrnych pamiatok do poznávacieho turizmu
 - zvýši sa komplexnosť, štandard a kvalita ponuky rekreačných a športových aktivít, služieb cestovného ruchu a turizmu
 - vytvoria sa podmienky pre realizáciu cykloturistických trás a turistických trás regionálneho a medzinárodného významu prepájajúce významné turistické centrá kraja
 - podporí sa vznik mototuristického obslužného centra v blízkosti jednej z hlavných cestných tranzitných turistických trás: Poľsko - Poprad - Vernár - Dobšiná - Rožňava - Kráľ - Maďarsko
 - vytvoria sa podmienky pre rozvoj krátkodobej rekreácie obyvateľov mesta Rožňava so zameraním sa na podporu budovania vybavenosti aj pre prímestskú rekreáciu - v tesnej blízkosti Rožňavy
- V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekológie, ochrany prírody, ochrany kultúrnych pamiatok a ochrany pôdneho fondu
 - zabezpečí sa funkčnosť nadregionálnych, regionálnych a miestnych biokoridorov a biocentier pri návrhu funkčného využitia a usporiadaní územia, uprednostní sa návrh na ekologické premostenie biokoridorov a biocentier pri výstavbe líniových stavieb - trás dopravnej a technickej infraštruktúry
 - podporí sa výsadba plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizácia krajiny s cieľom zvýšenia vododržnosti krajiny, revitalizáciou vodných tokov sa zabezpečia dlhodobu priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov,
 - rešpektuje sa kultúrne dedičstvo, predovšetkým chránením najcennejších objektov a súborov objektov s ich ochrannými pásmami:
 - usporiada sa územie z hľadiska aspektov ekologických, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajinej štruktúry
 - pri organizácii, využívaní a rozvoji územia sa rešpektujú jeho prírodné danosti
 - pri umiestňovaní činností na území sa zohľadňuje ich predpokladaný vplyv na životné prostredie, realizáciou vhodných opatrení sa dosiahne odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov,
 - podporí sa zmena využívania PP zatrávením ornej pôdy ohrozovanej vodnou a veternou eróziou
- V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry
 - chráni koridor pre preložku cesty I. triedy č. I/67 v úseku Rožňava - Betliar -
 - Gemerská Poloma - Vlachovo v súbehu so železničnou traťou
 - navrhuje cyklotrasy spájajúce obec so širším okolím a napojením na cykloturistické trasy medzinárodného významu
 - navrhuje nové prepojenie obce na turistický chodník vedúci z Rožňavy na Stolicu cez vrch Turecká, a tým aj napojenie na magistrálu- európsku diaľkovú turistickú trasu
- V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry
 - navrhuje na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou prednostne využívať zdroje podzemných vôd
 - navrhuje znížiť rozdiel medzi podielom odkanalizovaných obyvateľov a podielom zásobovaných obyvateľov pitnou vodou návrhom splaškovej kanalizácie s alternatívnym umiestnením ČOV v Betliari, príp. v Rožňave

- navrhuje prednostne realizovať výstavbu kanalizácie a ČOV (sídlo Betliar má vybudovaný vodovod a je strediskom turizmu medzinárodného a nadregionálneho významu)
- navrhuje využívať obnoviteľné zdroje energie ako lokálne doplnkové zdroje k systémovej energetike
- navrhuje vytvárať priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike a pre intenzívnejšie využívanie distribuovanej výroby elektriny v zmysle smerníc EU
- o V oblasti hospodárstva
 - navrhuje zabezpečiť vytvorenie rovnocenných podmienok pre podnikanie dobudovaním verejnej dopravnej a technickej infraštruktúry
 - navrhuje stabilizovať poľnohospodárstvo s prihliadnutím na existujúci systém ekologickej stability
 - navrhuje zachovať genofond lesných drevín a vytvoriť priaznivú druhovú a vekovú štruktúru lesov a pod.

2.5. Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

Urbanistická koncepcia priestorového usporiadania obce Betliar je determinovaná prírodnými danosťami (terénom, vodstvom, biokoridormi a pod.), ale aj jestvujúcimi dopravnými líniami, ochrannými pásmami nadradenej technickej vybavenosti, jestvujúcimi hranicami kaštieľa s parkom a jej ochranného pásma, ďalej hranicou zvernice Betliar, ako aj funkčnými plochami prevzatými z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie - ÚPN-VÚC Košického kraja (napr. vodná nádrž Nadabula), ako aj ďalšími regulatívami vyplývajúcimi zo záväznej časti ÚPN-VÚC KSK (zmeny a doplnky z r. 2004)- napr. v oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry je potrebné podľa záväzného regulatíva č. 6.12. chrániť koridory pre cesty I. triedy, ich preložky, rekonštrukcie a úpravy vrátane ich prietahov v základnej komunikačnej sieti miest a to pre : 6.12.2. cestu č. I/67, preložku v úseku Betliar – Gemerská Poloma – Vlachovo v súbehu so železničnou traťou.

- Súčasný stav:
 - o Typ obce: prevažne poľnohospodárska
 - o Funkcia obce: prevažne obytná
 - o Výmera katastrálneho územia: 2 507 ha
 - o Urbanistický typ zástavby:

Betliar je sčasti potočná dedina (dedina pri potoku) a sčasti cestná dedina (dedina pri hradskej). Zástavba je prevažne z konca 19. a začiatku 20. storočia, trojpriestorové domy z pálenej i nepálenej tehly, hospodárske budovy radené v uzavretých dvoroch, strechy valbové a povalbové.

Novšia zástavba nenadväzuje na túto urbanisticky hodnotnú štruktúru v jadre obce a realizujú sa domy s pôdorysom štvorca alebo tvaru L so širokými dvormi so stanovou, sedlovou alebo plochou strechou (v našom klimatickom pásme nevhodná).
 - o Zhodnotenie výtvarno - estetických pomerov:

Svojej polohe obec Betliar vďačí za krásnu prírodnú scenériu, ktorá pozitívne vplyva na návštevníkov obce. Tento dojem je umocnený existenciou historických pamiatok (hlavne kaštieľa s parkom), takže napriek niekoľkým nedostatkom v obci (schátralé polorozpadnuté objekty v centre obce , existencia provizórnych objektov v blízkosti vstupu do kaštieľa - v centre obce, nákladná automobilová doprava smerujúca do drevoskladu Lesov SR prechádzajúca cez centrum obce, niektoré nedoriešené verejné priestranstvá - pri nákupnom stredisku a zastávke SAD a pod.) obec Betliar pôsobí na návštevníka pozitívnym estetickým dojmom.
- Návrh :

Z hľadiska urbanistickej kompozície navrhujeme rešpektovať charakter pôvodnej historickej zástavby, jej merítko a štruktúru, ako aj uplatňovanie šikmého zastrešenia pri rekonštrukcii jestvujúcich objektov a návrhu objektov nových z dôvodu vytvorenia celistvo pôsobiacej obce bez cudzorodej architektúry s plochými strechami, ktoré narúšajú charakter obce.

Priestorové usporiadanie novonavrhovaných funkčných plôch je lokalizované v blízkom extraviláne obce bez vytvorenia veľkoobjemových dominánt a rešpektovania jestvujúcich a navrhovaných biokoridorov a ostatných prvkov kostry územného systému ekologickej stability (ÚSES) - regionálneho, ako aj miestneho.

2.6. Návrh funkčného využitia územia obce s určením prevládajúcich funkcií

2.6.1. Návrh funkčného využitia vrámci súčasne zastavaného územia obce :

o Súčasný stav :

Plošne najrozsiahlejšou funkciou je v súčasnosti bývanie.

Podľa druhu zástavby sú v Betliari plochy bývania realizované v rodinných domoch 1 až 2- - podlažných, no žiaľ, aj vyšších.

Občianske vybavenie v obci je zastúpené obecným úradom, kostolmi (rímskokatolíckym a evanjelickým a.v.) nachádzajúcimi sa v centre obce na východ od vstupu do areálu kaštieľa , materskou školou, základnou školou, reštauráciami , pohostinstvami a pod. zariadeniami nachádzajúcimi sa v centrálnej časti obce smerom od zastávky SAD po areál kaštieľa, ďalej kultúrnym domom nachádzajúcim sa pri vstupe do areálu kaštieľa a domom smútku nachádzajúcim sa vo východnej časti obce pri cintoríne. Nie všetky objekty občianskeho vybavenia sú hmotovo citlivo vsadené tohto historicky architektonicky veľmi hodnotného prostredia (napr.kultúrny dom).

Plochy športu sú zastúpené futbalovým ihriskom s prezliekárňami, ako aj volejbalovým a tenisovým ihriskom . Tieto ihriská sú umiestnené v areáli kaštieľa.

Plochy poľnohospodárskej výroby sa nachádzajú v západnej časti obce - jedná sa o hospodársky dvor Čapáš poľnohospodárskeho družstva Gemerská Poloma.

V juhozápadnej časti obce sa nachádzajú plochy nezávadnej výroby a skladov.

o Návrh :

Aj v návrhu bude prevládajúcou funkciou bývanie, ktoré však pri novej výstavbe navrhovanej smerom na západ ako aj na východ a juhovýchod od jestvujúceho zastavaného územia, doporučujeme realizovať polyfunkčne- s ubytovaním turistov. Jestvujúce rodinné domy nachádzajúce sa v centrálnej časti obce majú zvýšené predpoklady na polyfunkčné využitie (bývanie + obchody, služby) v intenciách stavebného zákona.

Základnou filozofiou pri riešení občianskej vybavenosti, rekreácie a športu je usmernenie aktivít v tejto oblasti pri maximálnom využití existujúcich hodnôt a pri dôslednej snahe o vytvorenie polyfunkčných priestorov a plôch. Základom je koncepcia subcentier navzájom pospájaných pešími trasami lemovanými zeleňou.

Navrhujeme rozšírenie ponúk športovo-rekreačného vyžitia návštevníkov obce z dôvodu zatraktívnenia obce aj pre pobytovú turistiku, nielen pre turistiku tranzitnú (s doplnením technickej a občianskej vybavenosti , s možnosťou ubytovania turistov na súkromí, príp. v penziónoch, hoteloch, vrámci agroturistiky a pod.).

Doprava je riešená tak, aby sa odstránil, resp. zminimalizoval negatívny dopad prejazdnej automobilovej komunikácie – cesty I. triedy I/67 – slúžiacej na medzinárodnú turistickú dopravu (Poľsko-Vernár-Dobšiná-Rožňava- Maďarsko) na obec a to preložkou tejto komunikácie smerom južným a v súbehu so železničnou traťou viesť túto cestu aj v k.ú. obce Gemerská Poloma , Henckovce až po Vlachovo (v súlade so záväznými regulatívami ÚPN-VÚC Košického kraja) . V zastavanom území obce Betliar túto cestu navrhujeme riešiť na estakádach vzhľadom na bezkolízne prepojenie kaštieľa a centra obce s nadmiestnou vybavenosťou v blízkosti plánovanej vodnej nádrže Nadabula , ktorá bude okrem protipovodňových účelov slúžiť aj na rekreačné využitie.

Miestna automobilová i pešia doprava je riešená tak, aby bolo možné všetky objekty sprístupniť plynule, bez veľkých obchádzok.

Výroba:

Vzhľadom na skutočnosť, že obec Betliar patrí medzi medzinárodné strediská turizmu, navrhujeme len minimálne plochy pre nezávadnú výrobu a jestvujúce doporučujeme vo výhľade postupne premiestniť smerom juhozápadným smerom na Gemerskú Polomu a vysadiť pozdĺž týchto plôch izolačnú zeleň.

Snaha o usmernenie podnikateľských aktivít nás viedla k umiestneniu nezávadnej výroby v takých polohách, ktoré sú menej vhodné pre bývanie, avšak ich napojenie na komunikačnú sieť je dobré. K navrhovanej zóne nezávadnej výroby (smerom juhozápadným - ku Gemerskej Polome) navrhujeme zabezpečiť zásobovanie (resp. odvoz výrobkov) nielen cestnou dopravou, ale aj po železnici - návrhom vlečky (podpora ekologickej železničnej dopravy).

Návrh je rozdelený na etapy, ktoré je doporučené realizovať postupne, aby nedochádzalo k vzniku viacerých nedostavaných komplexov.

Časové horizonty (postupnosť etáp) sú informatívne, realizácia závisí od ekonomickej situácie -je možné tieto etapy časovo vymeniť, ak tak rozhodne obec a pre danú lokalitu sa spracuje prednostne ÚPN-Z.

Akákoľvek nová výstavba v obci je však podmienená zvýšením kapacity jestvujúceho vodojemu, príp. výstavbou vodojemu nového (podľa využitia plôch v jednotlivých tlakových pásmach - vid' výkres č.3) a realizáciou kanalizačnej siete a ČOV.

2.6.2. Návrh funkčného využitia vrámci katastrálneho územia obce

o Súčasný stav :

V katastrálnom území obce Betliar sa nachádza kaštieľ s parkom, zvernica Betliar s muflóňou časťou, jeleňou časťou a aklimatizačnou zverničkou v jelenej časti.

Katastrálnym územím obce prechádza cesta I. triedy I/ 67 slúžiaca na medzinárodnú turistickú dopravu (Poľsko-Vernár-Dobšiná-Rožňava- Maďarsko), ako aj turistický chodník č. 8749 (žltá značka) začínajúci pri železničnej stanici v obci Betliar , vedúci cez sedlo Volovec a napájajúci sa na turistický chodník č. 2827(modrú značku) z Rožňavy do Krompách. Severnou hranicou katastra obce Betliar prechádzajú ďalšie turistické chodníky , a to : E8 - 0901 - cesta hrdinov SNP(červená značka) a č. 5720 (zelená značka) vedúci z Nálepkova do Rožňavských kúpeľov.

o Návrh :

Mimo zastavaného územia obce navrhujeme plochy pre agroturistiku, ako aj plochy športovorekreačného charakteru západne až severozápadne od súčasne zastavaného územia (golfové ihrisko so zázemím), plochy pre rozvoj bývania a zmiešaných plôch bývania s občianskou vybavenosťou smerom na juhovýchodným(smer Rožňava) , plochy pre rozvoj nezávadnej výroby za železnicou smerom juhozápadným (na Gemerskú Polomu), ako aj smerom východným (s prepojením na Rožňavu bez zaťaženia centra obce dopravou) a v nadväznosti na vodnú nádrž Nadabula , ktorej zátopová hladina je 311 m n.m.- navrhujeme jestvujúce plochy výroby a skladov v čase realizácie tejto nádrže zmeniť na rekreačné s vyššou občianskou vybavenosťou (hotely a pod.). Realizácia tejto vodnej nádrže, slúžiacej okrem protipovodňových účelov aj na rekreačné využitie, si vyžiada preložku časti elektrického vedenia VN 22 kV č. 236, ako aj preložku trasy železnice a zatopí aj miestnu časť Nižná Maša v južnej časti katastra obce Betliar.

V súlade so záväznými regulatívami ÚPN-VÚC Košického kraja chránime koridor pre možnú preložku cesty I. triedy I/ 67 slúžiacej na medzinárodnú turistickú dopravu (Poľsko-Vernár-Dobšiná-Rožňava- Maďarsko) smerom od Rožňavy pred obcou Betliar priblížiť k železnici a v súbehu so železničnou traťou viesť aj v k.ú. obce Gemerská Poloma , Henckovce až po Vlachovo.

Nenavrhujeme zväčšovanie plôch poľnohospodárskej výroby. S poľnohospodárskou výrobou uvažujeme skôr ako s polyfunkčnými plochami vhodnými na agroturistiku - poľnohospodárska malovýroba spojená s ubytovaním turistov.

Jestvujúce turistické chodníky v katastri navrhujeme doplniť o nové turistické chodníky, a to : turistický chodník do obce Gemerská Poloma a druhý turistický chodník - prepojenie obce Betliar (od kaštieľa) s turistickým chodníkom č. 5721 (zelená značka) prechádzajúcim vrchom Turecká, nachádzajúcim sa v blízkosti najjužnejšieho cípu katastra obce Betliar (na k.ú. obce Rudná). Realizáciou tohto turistického chodníka sa zabezpečí turistické prepojenie obce Betliar s mestom Rožňava (s možným pokračovaním cez Rudnú a Kružnú na Plešiveckú planinu) , ako aj prepojenie cez Kobeliarovo a Brdárku s vrchom Stolicou, a tým aj s Rudnou magistrálou - vid' výkres č. 1 grafickej časti (Širšie vzťahy), ako aj výkres č. 6 grafickej časti (Komplexný urbanistický návrh k.ú. a ochrana prírody a tvorba krajiny), v ktorom sú zakreslené aj navrhované cyklistické chodníky.

2.7. Návrh riešenia:

2.7.1. Bývanie

Podľa druhu zástavby je v súčasnosti v obci Betliar bývanie realizované v rodinných domoch a v bytových domoch nízkopodlažných.

V ÚPN-O Betliar navrhujeme takisto zástavbu rodinnými domami (príp. polyfunkčnú zástavbu, avšak formou rodinných domov s kompozične zjednotenou časťou určenou na obchody, služby, ubytovanie turistov a pod. - v intenciách stavebného zákona), v juhovýchodnej časti zastavaného územia obce však uvažujeme aj so zmiešanou zástavbou rodinných domov rozličných foriem (samostatne stojace, ale aj radové) a občianskej vybavenosti a to aj s nízkopodlažnými bytovými domami v nadväznosti na už jestvujúcu zástavbu bytových domov.

Vo vzťahu k lokalizácii výstavby rodinných domov, túto navrhujeme riešiť hlavne v hraniciach zastavaného územia obce (ZÚO) - intenzívne (v prelukách, na nadmerných pozemkoch a pod.). Intenzívnym spôsobom výstavby tak v meste v obci Betliar pribudnúť: bez potreby novej výstavby inžinierskych sietí cca 33 b.j., s potrebou výstavby inžinierskych sietí cca 44 b.j. a rekonštrukciou jestvujúcich neobývaných domov cca 50 b.j., ktoré navrhujeme realizovať v I. etape.

Pri riešení bývania v obci sme vychádzali z filozofie dobrovoľnosti – t.j., že majitelia nadmerných pozemkov majú možnosť (nie povinnosť) tieto pozemky rozdeliť a odpredať, či v rámci rodiny na tomto stavať (avšak už podľa regulatív usmerňujúcich stavebnú činnosť v obci).

Nakoľko ide o dobrovoľné delenie a je potrebné uspokojiť i požiadavky tých záujemcov o výstavbu, ktorým sa nepodarí presvedčiť majiteľov nadmerných pozemkov na odpredaji časti týchto pozemkov, riešime v ÚPN-O dopyt po stavebných pozemkoch formou extenzívnou (mimo hraníc zastavaného územia) - vzhľadom k zvyšujúcemu sa záujmu ľudí z mesta o bývanie na vidieku (Rožňava je od Betliara vzdialená len cca 3 km).

V návrhu uvažujeme s týmito lokalitami vhodnými na bývanie a zmiešané funkcie (bývanie občianskou vybavenosťou, rekreáciou - ubytovanie turistov na súkromí, príp. spojeným aj s poľnohospodárskou malovýrobou - formou agroturistiky).

Výstavba RD, ako aj nízkopodlažných bytových domov je podmienená výstavbou prístupových komunikácií a inžinierskych sietí.

Extenzívnou formou výstavby pribudne v etape č.1 cca 232 b.j. a v etape č. 2 cca 380 b.j. (viď výkres č. 2 grafickej časti).

V návrhovom období (cca do r. 2025) uvažujeme s počtom obyvateľov nasledovne: v etape č.1 - cca 2 162, v etape č. 2 - cca 3 378 obyvateľov.

Návrh počtu bytov a obyvateľov:

Obdobie	Počet bytov	Počet obyvateľov
• Východiskový rok 2001:	339	1012
• Návrh (cca rok 2025):		
- rekonštrukcia existujúceho bytového fondu	+ 50	+ 160
- nová výstavba v prelukách bez potreby výstavby IS (inžinierskych sietí)	+ 33	+ 106
- nová výstavba v prelukách s potrebou výstavby IS	+ 44	+ 141
- nová výstavba:		
1. etapa	+ 232	+ 743
2. etapa	+ 380	+ 1 216
Spolu pribudne	+ 739	+ 2 366
Spolu s jestvujúcimi	1 078	3 378

2.7.2. Sociálna infraštruktúra a občianske vybavenie

Návrh občianskeho vybavenia a sociálnej infraštruktúry vychádza z:

- rozboru využiteľnosti existujúcich zariadení v obci
- požiadavky na skvalitnenie služieb
- predpokladu nárastu obyvateľov
- potreby vytvorenia vhodných podmienok pre rozvoj rekreácie a cestovného ruchu.

2.7.2.1. Zariadenia školstva a výchovy

○ Súčasný stav:

Existujúce zariadenia sú zastúpené Základnou školou pre 1-4. roč. (pre cca 45 detí), školopovinné deti v roč. 5-9. cestujú do základných škôl nachádzajúcich sa v Rožňave.

○ Návrh:

Základnú školu je potrebné zrekonštruovať, rozšíriť a využiť podkrovie takým spôsobom, aby bola využitá aj pre účely Materskej školy (pre cca 20 detí) a centra voľného času podľa už vypracovanej PD, ktorá uvažuje aj s využitím alternatívnych zdrojov energie pri riešení vykurovania a pod.

Vzhľadom k uvažovanému nárastu počtu obyvateľov (potreba miest v ZŠ v návrhovom období je cca 200 detí) navrhujeme v II. etape umiestnenie novej školy v lokalite č. 48 (viď výkres č. 2 grafickej časti) a v priestoroch terajšej školy by bola umiestnená materská škola a centrum voľného času.

2.7.2.2. Zdravotnícke zariadenia a zariadenia sociálnej starostlivosti

○ Súčasný stav:

V súčasnosti sa v obci Betliar nenachádza žiadne zariadenie sociálnej starostlivosti, ani zdravotnícke zariadenie. Obyvatelia obce majú možnosť voľného výberu ošetrojúceho lekára v zdravotných strediskách v Rožňave a v Gemerskej Polome. V Rožňave (cca 3 km od obce) sa nachádza aj nemocnica s poliklinikou, v ktorej sú poskytované aj ďalšie zdravotnícke služby.

○ Návrh:

V návrhovom období navrhujeme pri rekonštrukcii obecného úradu umiestniť do spoločného objektu s OÚ aj zdravotné stredisko s 1-2 ambulanciami, príp. v rodinných domoch (patriaciach lekárom) - v intenciách stavebného zákona.

V ÚPN-O lokalizujeme plochu vhodnú pre realizáciu domova dôchodcov penzijnového, príp. rodinného typu pre cca 20- 35 osôb (lokalita č.92 vo výkrese č. 2 grafickej časti).

2.7.2.3. Kultúrne zariadenia

○ Súčasný stav:

V súčasnosti sú kultúrne zariadenia v obci Betliar zastúpené týmito objektmi:

- kultúrnym domom (s počtom sedadiel 164, klubom dôchodcov- 40m² a knižnicou s knižničným fondom cca 6 tis. zväzkov),
- kostolmi (rímskokatolícky a evanjelický a.v.)
- kaštieľom so stálou expozíciou
- domom smútku

○ Návrh:

V ÚPN-O obce Betliar navrhujeme:

- kultúrny dom (v súčasnosti s plochou strechou) zrekonštruovať (s využitím podkrovia) tak, aby charakterom zapadol do historického prostredia blízkeho kaštieľa
- kluby mládeže umiestniť v priestoroch kultúrneho domu
- klub dôchodcov lokalizovať v objekte zariadenia navrhovaného domova dôchodcov
- kostoly v obci sprístupniť turistom s presným vymedzením návštevných hodín a zabezpečením sprievodného výkladu o týchto pamiatkach
- zrealizovať v priestoroch obecného úradu, resp. v objekte patriacom obci, pamätnú izbu týkajúcu sa histórie samotnej obce

2.7.2.4. Zariadenia športu a telovýchovy

○ Súčasný stav:

Športové plochy obce sú v súčasnosti umiestnené v areáli kaštieľa (futbalové ihrisko, volejbalové ihrisko, tenisové ihrisko). V centre obce(za nákupným strediskom)sa nachádza malé ihrisko pre mládež s asfaltovým povrchom, ktoré je málo využívané. V areáli kaštieľa sa nachádzajú trasy náučných chodníkov.

Katastrom obce prechádza turistický chodník č. 8749 (žltá značka) začínajúci pri železničnej stanici v obci Betliar , vedúci cez sedlo Volovec a napájajúci sa na turistický chodník č. 2827(modrú značku) z Rožňavy do Krompách. Severnou hranicou katastra obce Betliar prechádzajú ďalšie turistické chodníky , a to : E8 - 0901 - cesta hrdinov SNP(červená značka) a č. 5720 (zelená značka) vedúci z Nálepkova do Rožňavských kúpeľov.

○ Návrh:

V ÚPN-O navrhujeme jestvujúci športový areál (futbalové ihrisko, volejbalové ihrisko, tenisové ihrisko) doplniť občianskou vybavenosťou (reštaurácie, služby a pod.), posunúť hranicu areálu kaštieľa (s rozšírením plôch športovorekreačných aj smerom severným - po lokalitu „Zálesák“) .

Obecné futbalové ihrisko s ďalšími športovými plochami navrhujeme v lokalite č. 48 . V lokalite č.48 bude možné umiestniť v II. etape navrhovanú základnú školu so športoviskami pre deti, príp. amfiteáter.

V ÚPN VÚC Košického kraja sa uvažuje s realizáciou vodnej nádrže „Nadabula“ na rieke Slaná s aktuálnosťou výstavby „C“ - po r.2015, ktorá bude využívaná aj na rekreačné účely. V súvislosti s výstavbou tejto nádrže bude potrebné zrekonštruovať príslušné priestory terajšieho Drevoskladu na funkčne prijateľnejšie hotely, reštaurácie a pod. , ako aj vybavenosť športovo-rekreačného charakteru.

V ÚPN-O navrhujeme športovorekreačné plochy ako polyfunkčné- doplnené občianskou vybavenosťou a rekreáciou v západnej časti obce (viď výkres č.2 grafickej časti).V nadväznosti na plochy navrhovaného futbalového ihriska(lokalita č. 48) - v lokalite č. 47 doporučujeme umiestniť chov koní a prípadne túto lokalitu spojiť s lokalitou č. 46 (agroturistika spojená s ubytovaním turistov). V lokalite č. 70 a 71 zas doporučujeme umiestniť letné kúpalisko so zázemím, príp. krytú plaváreň a pod.. Ďalej navrhujeme umiestnenie golfového ihriska (18- jamkového na ploche cca 80 ha) so zázemím (lokalita č. 136) lokalizované do západnej časti katastra v nadväznosti na jestvujúce a navrhované športovorekreačné plochy (v blízkosti areálu kaštieľa). Zázemie golfového ihriska (hotely a iné služby - lokalita č. 80) .

Pre účely rekreácie navrhujeme dve nové trasy turistických chodníkov slúžiace aj ako cyklotrasy spájajúce obec Betliar s okolím a to :

- smerom na Gemerskú Polomu popri navrhovanom golfovom ihrisku
- prepojenie obce Betliar (od kaštieľa) s turistickým chodníkom č. 5721 (zelená značka) prechádzajúcim vrchom Turecká, nachádzajúcim sa v blízkosti najjužnejšieho cípu katastra obce Betliar (na k.ú. obce Rudná). Realizáciou tohto turistického chodníka sa zabezpečí turistické prepojenie obce Betliar s mestom Rožňava (s možným pokračovaním cez Rudnú a Kružnú na Plešiveckú planinu) , ako aj prepojenie cez Kobeliarovo a Brdárku s vrchom Stolicou, a tým aj s Rudnou magistrálou - viď výkres č. 1 grafickej časti (Širšie vzťahy), ako aj výkres č. 6 grafickej časti (Komplexný urbanistický návrh k.ú. a ochrana prírody a tvorba krajiny), v ktorom sú zakreslené aj navrhované cyklistické chodníky.

2.7.2.5. Verejná administratíva, správa a iné zariadenia

○ Súčasný stav:

- Verejná administratíva a správa je v súčasnosti zastúpená Obecným úradom s tromi administratívnymi pracovníkmi.
- Ostatné zariadenia:
Cintorín je situovaný na východnom okraji sídla.Požiarna zbrojnica je umiestnená v centre obce- nad potokom, objekt Slovenskej pošty je umiestnený západne od kultúrneho domu.

○ Návrh :

Vzhľadom na rozšírenie kompetencií obecných úradov doporučujeme zvýšenie počtu pracovníkov Obecného úradu na min. 5-6 pracovníkov. Nakoľko objekt , v ktorom sídli obecný úrad v súčasnosti nie je priestorovo vyhovujúci, doporučujeme jeho rekonštrukciu s využitím podkrovia.

Cintorín rozširujeme smerom na juh, požiarnu zbrojnicu doporučujeme zrekonštruovať podľa regulatívo navrhnutých v záväznej časti tejto ÚPD.

2.7.2.6. Zariadenia obchodu a služieb

o Súčasný stav:

Maloobchodné zariadenia a služby v obci Betliar sa nachádzajú v centre obce a sú zastúpené:

- potravinami „COOP Jednota“
- reštauráciou pri ceste I. triedy I/67,
- reštauráciou pri kaštieli,
- ďalej dvoma penziómi s reštauráciami ,
- dvoma espressami medzi kaštieľom a OÚ,
- predajnými stánkami v areáli kaštieľa,
- lahôdkami v centre obce
- ubytovacie služby poskytuje: - niekoľko živnostníkov na súkromí
- obec v chatovej osade v areáli kaštieľa
- rekreačné stredisko „Zálesák“ je v súčasnosti nevyužívané
- v blízkosti hospodárskeho dvora doporučujeme výstavbu rodinných domov spojených s chovom hospodárskych zvierat a inou poľnohospodárskou činnosťou - realizáciou tzv. „agroturistiky“

o Návrh:

Existujúce maloobchodné predajne, ako aj zariadenia služieb doporučujeme rozšíriť (hlavne v centrálnej časti obce) vzhľadom k potrebe vytvorenia základne pre rozvoj cestovného ruchu.

V ÚPN-O navrhujeme disponibilné plochy pre rozvoj týchto zariadení (viď výkres č. 2 grafickej časti a nasledujúca tabuľka).

V jadre obce a na hlavnej trase turistického a cykloturistického chodníka sú zvýšené predpoklady využiť existujúce rodinné domy polyfunkčne (bývanie + občianska vybavenosť) - v intenciách stavebného zákona.

Kapacity zariadení občianskej vybavenosti sú uvedené v nasledujúcej tabuľke :

Číslo a názov občianskej vybavenosti vo výkrese č. 2 grafickej časti UŠ (Komplexný urbanistický návrh)	Jestvujúca (a doporučená navrhovaná) kapacita (navrhované kapacity sa upresnia v ÚPN- Z a ďalších stupňoch PD)	Poznámka (pri návrhu na rekonštrukciu bude táto realizovaná podľa záväzných regulatívov uvedených v Záväznej časti tejto ÚPD)
1. Obecný úrad	3 prac. miesta (dop. 5-6 prac. miest) 40 stoličiek	Existujúci- na rekonštrukciu- - využitie podkrovia
2. Kaštieľ s areálom- múzeum:	24 prac. miest (dop. 30 prac. miest) cca 1000 návštevníkov / deň (v sezóne)	Existujúci- na rekonštrukciu (hlavne park vrátane vodných tokov a plôch , ale aj všetky objekty) A-doporučená funkcia- informačné stredisko, predajňa suvenírov a pod.
A-vstupný objekt		
B- pokladňa, výstavné priestory		
C-riadiťstvo múzea		
D-práčovňa, byt	11 postelí	D-návrh na premiestnenie skladov a dielni z časti H do časti týchto priestorov po rekonštrukcii, príp. do časti C
E-chatová osada- návrh na zrušenie		E-návrh na vybudovanie piknikovej lúky pre návštevníkov parku
F-predajné stánky, verejné WC- návrh na zrušenie		F-návrh na premiestnenie kapacity stánkov do nedostatočne využitej časti H, kapacity WC navýšiť v blízkych reštauračných zariadeniach , príp. umiestniť formou verejných WC v časti H
G-športový areál - futbalové ihrisko so zázemím , tenisové ihrisko, volejbalové ihrisko	cca 500 návštevníkov	G-návrh na vyňatie z areálu kaštieľa
H-v časti - reštaurácia „ Na majeri“, v ostatných priestoroch- dielňa múzea, sklad (navrhované obchody, služby)	70 stoličiek, 6 prac. miest + + cca 20 stoličiek a 300 m ² odbytovej plochy	H-návrh na premiestnenie dielne a skladu do časti D a v uvoľnených priestoroch - obchody, služby, príp. aj WC

5. Materská škola	3 prac. miesta, cca 12- 20 detí	Existujúca- na rekonštrukciu (návrh na premiestnenie do priestorov zrekonštruovanej školy - integrovanej so základnou školou a CVČ ,v týchto priestoroch možnosť umiestnenia cirkevnej materskej školy, príp. súkromnej MŠa pod.)
6. Dom smútku, cintorín	cca 100 miest, 1,5 ha	Existujúci, návrh na rozšírenie cintorína -o cca 0,7 ha
7. Požiarna zbrojnica	cca 100 m ²	Existujúci, návrh na rekonštrukciu
8. Štátne lesy Košice- Lesná správa Betliar	cca 9 prac. miest cca 450 m ²	Návrh na rekonštrukciu týchto priestorov podľa záväzných regulatívov (správa „C“)
9. Kultúrny dom, klub dôchodcov, knižnica	cca 165 stoličiek, 40 m ² úžitkovej plochy, 6 tis. zväzkov (ubyt.- cca 20 postelí)	Existujúci- na rekonštrukciu (návrh na ubytovanie v podkroví , rozšírenie klubovej činnosti a pod.)
10. Penzión s reštauráciou „Pri kaštieli“	7 prac. miest, cca 34 postelí, cca 70 stoličiek	Po rekonštrukcii
11. Garáže, sklady a garáže Štátnych lesov	(cca 20 postelí , cca 600 m ² úžitkovej plochy)	Existujúce- na rekonštrukciu podľa záväzných regulatívov (správa „C“) (návrh na zmenu funkcie- -rozšírenie penziónu- ubytovanie v podkroví, na prízemí bazén, sauna , posilňovňa a pod.)
12. Pošta	3 prac. miesta, cca 50 m ² odbytovej plochy	Existujúca- na rekonštrukciu podľa záväzných regulatívov (správa „C“)
13. Obchody, služby	cca 70 m ² úžitkovej plochy	Návrh
14. Obchod	2 prac. miesta, cca 30 m ² odbytovej plochy	Existujúci
15. Obchody, služby	Cca 300 m ² odbytovej plochy, cca 50 stoličiek, cca 25 postelí	Návrh
16. Espresso, občerstvenie	2 prac. miesta, 20 stoličiek	Existujúci
17. Hostinec	2 prac. miesta, 28 stoličiek	Existujúci
18. Obchody, služby v centrálnej časti obce	po 1-2 prac. miestach, po cca 30 m ² odbytovej plochy	Existujúce, na rekonštrukciu podľa záväzných regulatívov (správa „C“)
19. Penzión s reštauráciou „Barónka“	8 prac. miest, cca 55 stoličiek, cca 12 postelí	Existujúci, po rekonštrukcii
20. Nákupné stredisko, reštaurácia, pohostinstvo	23 prac. miest, 120 stoličiek, cca 200 m ² odbytovej plochy (45 postelí)	Existujúce- na rekonštrukciu podľa záväzných regulatívov (správa „C“) (návrh rozšírenie- ubytovanie v podkroví, v zadnej časti na prízemí bazén, sauna , posilňovňa a pod.)
21. Základná škola	3 prac. miesta, cca 15-30 detí v ZŠ (+ 3 prac.miesta a cca 15-25 detí v MŠ + + 2 prac. miesta a cca 25 detí v CVČ)	Existujúca- na rekonštrukciu podľa záväzných regulatívov (správa „C“) (návrh na rozšírenie: premiestnenie obecnej materskej školy, zriadenie centra voľného času)
22. Železničná stanica	cca 50 m ² odbytovej plochy (cca 100 m ² odbytovej plochy)	Existujúca- na rekonštrukciu podľa záväzných regulatívov (správa „C“) (návrh na rozšírenie- obchody, služby)
27. Obchody, služby	cca 1200m ² odbytovej plochy, 200 stoličiek a pod.	Návrh
31. Obchody, služby s bývaním	cca 50 m ² predajnej plochy	Návrh
33-35 Nezávodná výroba s občianskou vybavenosťou (predajom)	po cca 100-500 m ² predajnej plochy	Návrh a rekonštrukcia existujúcich plôch
36. Tenisový klub Betliar	cca 200 m ² úžitkovej plochy , cca 20 návštevníkov	Existujúci
39.,40.,41. Nezávodná výroba spojená s predajom	po cca 100-500 m ² odbytovej plochy	Návrh a rekonštrukcia existujúcich plôch
42., 43. Obchody, služby	po cca 10-20 prac. miestach, po cca 100-200 m ² odbytovej plochy, po cca 40- 120 stoličiek a pod.	Návrh
44. Bývalý plemenársky podnik- časť	(cca 100 návštevníkov, 45 postelí , 100 stoličiek a pod.)	Existujúci- na rekonštrukciu (návrh na športovo- rekreačné využitie-- napr. bowling. a pod. , spojené s vybavenosťou- ubytovanie, stravovanie a pod.)
45. Šport so zázemím a služby (ubytovanie, stravovanie a pod.)	cca 50 návštevníkov, cca 20 postelí, cca 45 stoličiek a pod.	Návrh - možnosť spojenia s plochou 44.
46. Poľnohospodárska malovýroba spojená s bývaním a ubytovaním turistov- agroturistika	15- 20 postelí	Návrh - možnosť spojenia s plochou 47.(využitie na ranč a pod.)
47. Bývalý plemenársky podnik- časť	cca 50 návštevníkov, cca 20 postelí, cca 50 stoličiek a pod.	Existujúci- na rekonštrukciu Návrh na športovo- rekreačné využitie-

		napr. vnútroobjektová strelnica, a pod. , spojené s vybavenosťou- ubytovanie, stravovanie a pod. Doporučené spojenie s plochou 46. a spoločné využitie napr. na ranč , hipoterapiu a pod.)
48. Obecné futbalové ihrisko , tréningové ihrisko a zázemie so službami- v II. etape- integrácia so základnou školou	cca 500 návštevníkov, cca 70- 100 m ² odbytovej plochy	Návrh
49-52. Športovo- rekreačné využitie so službami a možnosťou prepojenia do jednej plochy	spolu cca 100 návštevníkov, cca 100-200 m ² odbytovej plochy, 50 postelí , 80 stoličiek a pod.	Návrh
53. Obchody, služby	cca 70 m ² odbytovej plochy, cca 30 stoličiek a pod.	Návrh
55.,57.Obchody, služby spojené s bývaním	po cca 100 m ² odbytovej plochy, po cca 30 stoličiek a pod.	Návrh
62. Obchody, služby	cca 50 m ² odbytovej plochy, cca 20 stoličiek a pod.	Návrh
63., 64. Obchody, služby spojené s bývaním	po cca 50-100 m ² odbytovej plochy, príp.po cca 30 stoličiek a pod	Návrh
66-69. Športovo- rekreačné využitie so službami	po cca 50 návštevníkov, po cca 70- 100 m ² odbytovej plochy a pod.	Návrh (s možnosťou prepojenia do jednej plochy - hotel s bazénom, tenisovými ihriskami, minigolfom a pod.)
70., 71. Športovo- rekreačné využitie so službami a možnosťou prepojenia do jednej plochy - napr. letné kúpalisko so zázemím	cca 300 návštevníkov, 1500 m ² vodnej plochy, cca 100 m ² odbytovej plochy a pod.	Návrh
78. Športovo- rekreačné využitie (napr. kolkáreň a pod.) so službami (ubytovanie, stravovanie a pod.)	cca 50 návštevníkov, cca 70- 100 m ² odbytovej plochy a pod.	Návrh
79. autocamping so zázemím	cca 500 návštevníkov, cca 70- 100 m ² odbytovej plochy	Návrh
80. Hotelový komplex so zázemím a pod.	cca 100-150 postelí, 200 stoličiek , cca 100 – 200 m ² odbytovej plochy, bazén, sauna a pod.	Návrh
81. Športovorekreačný areál (futbalové ihrisko, tenisové ihrisko, volejbalové ihrisko a pod.)	cca 500 návštevníkov	Existujúci, na rekonštrukciu - vylepšenie športových plôch a ich zázemia (príp. doplnenie služieb o ubytovanie a stravovanie)
84. Športovorekreačné plochy s vybavenosťou pri zadnom vstupe do areálu kaštieľa s parkom (dopĺňajúce služby- stravovanie, ubytovanie a pod.)	cca 50návštevníkov, 45 postelí, 70 stoličiek a pod.	Návrh v priestoroch bývalého kúpaliska- - penzión s reštauráciou s detskými ihriskami , tenisovým ihriskom a pod.- vstup do areálu kaštieľa s parkom zo severnej strany.
85. Rekreačné zariadenie „Zálesák“	ca 100 lôžok , cca 100 stoličiek	Existujúce, chátrajúce- na rekonštrukciu (doporučená rekonštrukcia na menší hotel s bazénom , saunou a pod.)
86. Pikniková rekreačná lúka	cca 50 návštevníkov	Návrh na využitie bez výstavby objektov – pripojenie k ploche č. 81 a 2G, príp. k ploche 85 (ako pikniková lúka, príp. cvičná golfová lúka a pod.)
92. Domov dôchodcov, príp. zariadenie opatrovateľskej služby	cca 20- 30 postelí, cca 5 prac. miest	Návrh
93., 102., 104.,109 ,115. a 116. Obchody , služby v rodinných domoch	po cca 50 m ² odbytovej plochy	Návrh
105.,106.,107.,108.,120.,122. Obchody, služby v parterí bytových nízkopodlažných domov	po cca 100-300 m ² odbytovej plochy, po cca 20- 40 stoličiek a pod.	Návrh
123. Obchody, služby- prenajímateľného charakteru patriace jednej spoločnosti	cca 6 000m ² odbytovej plochy	Návrh
125.,128.,133. Obchody, služby	po cca 50 m ² odbytovej plochy, príp.po cca 25 stoličiek a pod.	Návrh zázemia rekreačnej lokality (navrhovanej záhradkárskej lokality dočasného charakteru- po výstavbu vodnej nádrže Nadabula)
136. Golfové ihrisko 18- jamkové	cca 80 ha	Návrh (možnosť spojenia s lokalitou č. 80)

Po realizácii vodnej nádrže Nadabula (uvažované vo výhlade) lokality nezávadnej výroby a skladov č. 23,24 a 25 zmenia funkciu po rekonštrukcii- na vyššiu občiansku vybavenosť (hotely, obchody, služby v nadväznosti na rekreačnú vodnú plochu).

2.7.3. Výroba

Z obyvateľov obce Betliar, ktorí boli v r.2001 v produktívnom veku (613) bolo ekonomicky aktívnych 81,7 % obyvateľov.

Vzhľadom na vhodnú polohu obce (v blízkosti mesta Rožňava) je nezamestnanosť v obci Betliar pomerne nízka, počet nezamestnaných v obci je 80-100 (cca 9 % -ná miera nezamestnanosti), pričom počet nezamestnaných v letnom období klesá.

V obci je zaevidovaných na živnostenskom úrade cca 25 podnikateľov s platným oprávnením na podnikanie (so zameraním na drobné služby v oblasti stavebníctva, maloobchodu, ubytovacích a reštauračných služieb, dopravných služieb, samostatne hospodáriacich roľníkov a pod.)

Obyvatelia obce pracujú v priemyselných a iných podnikoch v Rožňave a blízkom okolí (cca 49,5 % z ekonomicky aktívnych obyvateľov (261) odchádzalo v r.2001 do zamestnania mimo obec)

➤ Poľnohospodárska výroba :

Z celkovej výmery katastrálneho územia obce Betliar (2 507ha) zaberá poľnohospodárska pôda (449ha) 17,9 %, z toho orná pôda sa nachádza na 276 ha (11% celkovej výmery katastra). Záhrady tvoria 1,6% katastrálneho územia obce. Na katastrálnom území obce Betliar sa poľnohospodárskou výrobou zaoberá:

- Poľnohospodárske družstvo Gemerská Poloma, ktoré tu má hospodársky dvor - Čápaš (chov teliat a oviec),
- Pozemkové spoločenstvo urbarialistov a pasienkárov v Betliari.

Rastlinná výroba:

Vzhľadom na skutočnosť, že katastrálne územie obce Betliar sa nachádza na stredne členitých pahorkatinách s málo úrodnými, skeletnatými a relatívne plytkými pôdami (podľa Regionálneho územného systému ekologickej stability- RÚSES) - tieto je vhodné využiť na výsadbu krmovín a sádov, príp.ako TTP, a zároveň je potrebné silne obmedziť až vylúčiť hĺbkovú orbu.

V priestoroch, na ktorých bude naďalej realizovaná rastlinná výroba, je nevyhnutné uplatňovať protierozívne oševné postupy (orba po vrstevnici).

Nie je dovolené vyrubovať kroviny a dreviny za účelom scelovania pozemkov – naopak, v priestoroch, ktoré boli v minulosti za účelom scelovania pozemkov vyrubované, navrhujeme obnoviť protierozívnu výsadbu krovín a drevín.

Živočišná výroba :

Nakoľko objekty ustajnenia hospodárskych zvierat (teliat- cca 100 ks a oviec- cca 450 ks) na hospodárskom dvore (lokalita č. 73 vo výkrese č. 2 grafickej časti) sú umiestnené v blízkosti obytnej zástavby, navrhujeme stav hospodárskych zvierat nezvyšovať. Ochranné pásmo HD je 150 m vzhľadom na počty zvierat v ustajnených objektoch.

Vo zvernici Betliar (ktorá je na k.ú. Betliar tvorená muflónou časťou – s cca 266 ha a jeleňou časťou – 1044 ha, z čoho aklimatizačná zvernička tvorí 9 ha a ochranné pásmo zvernice sa nachádza na k.ú. obce Čučma a zaberá 386 ha- vid' výkres č. 6 grafickej časti) sa zaoberajú chovom muflónej a jelenej zveri na komerčné účely- odstrel za poplatok.

V blízkosti hospodárskeho dvora navrhujeme umiestnenie zberného dvora (pre separovaný zber) - lokalita č. 72 a disponibilné plochy pre rozvoj agroturistiky (bývanie spojené s poľnohospodárskou malovýrobou - počet ustajnených zvierat sa upresní podľa požiadaviek hygieny v ďalšom stupni PD) - vid' výkres č. 2 grafickej časti- lokality č. 74 a 77 .

➤ Lesné hospodárstvo :

Lesy predstavujú v krajine najvýznamnejší ekostabilizačný prvok. Výmera lesného pôdneho fondu v k.ú. obce Betliar je 1839 ha, čo predstavuje 73,4 % z celkovej výmery katastrálneho územia (2 507 ha). Väčšia časť lesov je severovýchodne od obce, cca 10 % sa nachádza na juhozápad od zastavaného územia obce.

Najrozsiahlejšie zastúpenie tu majú lesy kyslomilné bukové, ako aj bukové a bukovo-jedľové lesy kvetnaté (submontánny, montánny stupeň, 600 – 1000 m n. m.). Malé percento lesov v západnej časti ako aj juhovýchodnej časti katastra zaberajú lesy lipovo-javorové sutinové so svojráznymi floristickými fyziognomickými znakmi (v kolínnom až montánnom stupni, 300 – 1000 m n. m.) na kamenistých svahoch, hrebeňoch, úľabinách a roklinách.

Najmenšiu plochu zaberajú jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy . Viazu sa na alúviá potokov podmáčaných prúdiacou podzemnou vodou alebo ovplyvňovaných časťami povrchovými záplavami (submontánny až montánny stupeň, 300 – 1100 m n. m.).

Pozdĺž brehov rieky Slaná na mladých riečnych naplaveninách sa nachádzajú lužné lesy nížinné (planárny až kolínny stupeň, 200 – 300 m n. m.)

Z hľadiska ochrany prírodných zdrojov sa tu nachádzajú tieto kategórie lesov:

-lesy ochranné (lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach v severnej časti k.ú. s pôdoochranným funkčným zameraním – protieróznym)

-lesy osobitného určenia (lesy s funkciou spoločenskou – s funkciou rekreačnou – lesopark v blízkosti kaštieľa a funkciou poľovnou – zvernica, ktorá na k.ú. Betliar je tvorená muflónou časťou – s cca 266 ha a jeleňou časťou – 1044 ha, z čoho aklimatizačná zvernička tvorí 9 ha. Ochranné pásmo zvernice sa nachádza na k.ú. obce Čučma a zaberá 386 ha).

Lesnú pôdu obhospodarujú :

❖ Lesy SR š.p. Banská Bystrica - lesný závod Rožňava : 1 506,05 ha

(z toho : lesy osobitného určenia : 531,1 ha
 lesy ochranné : 332,9 ha
 lesy hospodárske : 489,3 ha
 ostatné lesné pozemky : 152,8 ha)

❖ Urbárne a pasienkové spoločenstvo Betliar : 345, 1 ha

V návrhu uvažujeme so záberom lesného pôdneho fondu pre účely turistického chodníka smerom na vrch Turecká.

➤ Priemyselná výroba :

V súčasnosti sa v obci Betliar aktivitami výrobného charakteru zaoberajú tieto subjekty:

-Notes, a.s. Slavošovce, závod Betliar (výroba zošitov)	- 86 prac. miest (lokalita č. 30)
-Štátne lesy (Drevosklad)	- 27 prac. miest (lokalita č. 23)
-Píla „Fafrák“	- 16 prac. miest (lokalita č. 37)
-Drevárstev	- 6 prac. miest (lokalita č. 112)
-Cirpal Betliar (obchod s uhlím, predaj dreva a pod.)	- 2 prac. miesta (lokalita č. 32)
-Záhradníctvo	(lokalita č. 29)
-Malá vodná elektrárň v Nižnej Maši	(lokalita č. 124)

Ďalšie požiadavky na lokalizáciu nezávadnej výroby s časovým horizontom do cca 30 rokov (do realizácie vodnej nádrže Nadabula) navrhujeme v blízkosti Drevoskladu Štátnych lesov (do lokality č. 24 a 25). Po realizácii VN Nadabula sa tieto plochy zrekonštruujú a ich funkcia sa zmení na nadmiestnu občiansku vybavenosť.

Obec Betliar by sa v budúcnosti mala orientovať skôr na zabezpečenie atraktivity obce pre cestovný ruch (krásne krajinné prostredie , historické danosti- kaštieľ s parkom a pod. , ako aj blízkosť Rožňavy a lokalizácia obce na medzinárodnej turistickej trase Maďarsko- Rožňava- Poprad- Poľsko a pod.) . Z týchto dôvodov uvažujeme s disponibilnými plochami pre priemyselnú výrobu v juhozápadnej časti obce oddelenej izolačnou zeleňou. Jestvujúce areály navrhujeme postupne prebudovať na športovo- rekreačné s občianskou vybavenosťou nadmiestneho až medzinárodného významu.

V návrhu navrhujeme na nezávadnú výrobu využívať plochy menej vhodné na bývanie (v blízkosti hlučných komunikácií - smerom na Gemerskú Polomu- lokality č. 40, 41 ako aj smerom na Rožňavu- lokalita č. 138).

Vo výhľade doporučujeme plochy jestvujúcej výroby, ktoré sú v tesnej blízkosti bývania, postupne premiestňovať južne za železniciu, smerom na Gemerskú Polomu.

2.7.4. Rekreačia, cestovný ruch

- **Historický vývoj obce Betliar a jej historické pamiatky**

- Charakteristika historického vývoja obce:

Obec vznikla koncom 13. storočia ako banícka osada. Prvá písomná zmienka o obci je z r. 1330. Patrila štiavnickým Bebekovcom od 2. pol. 16. storočia panstvu Krásna Hôrka.

Obyvatelia dolovali zlato, meď, železo. V 15. storočí pribudlo valaské obyvateľstvo. Obec bola od r. 1557 poplatná Turkom. Koncom 18. storočia narastal rozmach baníctva a železiarstva, bola tu vysoká pec, dva hámre, v r. 1847 pribudla valcovňa, v r. 1853 druhá pec. V roku 1828 mala 154 domov a 1217 obyvateľov. Železiarske podniky zanikli koncom 19. storočia a zač. 20. storočia. Obyvatelia pracovali v lesoch, poľnohospodárstve a zaoberali sa remeslami (tesári, murári, stolári, kolári a tkáči). V rokoch 1944-45 pôsobili v okolí partizáni, občania sa zapojili do SNP. JRD založené v roku 1956 sa stalo po r. 1960 súčasťou JRD Nový Gemer (Gemerská Poloma, Henckovce a Betliar). Časť obyvateľov pracuje v priemyselných podnikoch v Rožňave a v lesoch.

- obci Betliar sa nachádzajú následovne individuálne chránené národné kultúrne pamiatky zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR:

Názov NKP	č. ÚZPF	parcelné číslo	adresa
Socha na stĺpe, sv. Ján Nepomucký	2389/0	513	vparku v obci
Kostol evanjelický, a. v.	476/0	485	Betliar č. 261
Kostol rímskokatolícky sv. Alžbety vdovy	2390/0	84	Betliar č. 280
Dvabytové domy v areáli bývalej železiarne	4682/1-2	1485	Betliar č. 421
Kaštieľ s areálom	475/1- 40	vyznačené v návrhu OP	Betliar č. 6

BETLIAR

Č. ÚZ PF:

Objektová skladba:

KAŠTIEĽ S AREÁLOM

475/1- 40

475/1 Kaštieľ

475/2 Budova vstupná

475/3 Budova hospodárska I (pôv. byty služobníctva)

475/4 Studňa rumpalová

475/5 Budova hospodárska II (býv. kočiareň)

475/6 Vila (pôv. byt záhradníka a práčovňa)

475/7 Park anglický

475/8 Rotunda (pôv. knižnica)

475/9 Pavilón „čínsky“

475/10 Most drevený „japonský“

475/11 Pavilón „sloboda“

475/12 Grotta s bazénom zv. „Hermesova studňa“

475/13 Stĺp kamenný na „olympijský oheň“

475/14 Most kamenný

475/15 Grotta s vodopádom

475/16 Pavilón na mólo

475/17 Zverinec

475/18 Ruina umelá

475/19 Pavilón poľovnícky zv. Bosmak

475/20 Filagória kovaná

475/21 Fontána s vodometom a plastikou

475/22 Fontána s vodometom

475/23 Fontána s vodometom

475/24 Socha na podstavci – kráľ

475/25 Socha na podstavci – murín

475/26 Socha na podstavci – murín s hadom

475/27 Socha na podstavci – murín s väzou

475/28 Socha Budha

475/29 Stĺpy liatinové 2 ks

475/30 Bránka kovaná (do majeta)
 475/31 Žardiniéry liatinové 2 ks
 475/32 Delo na podstavci I
 475/33 Delo na podstavci II
 475/34 Brána vstupná
 475/35 Múr ohradný
 475/36 Budova hospodárska III (býv. majer)
 475/37 Brána kovaná
 475/38 Dom s lodenicou
 475/39 Budova administratívna I (býv. lesná správa)
 475/40 Budova administratívna II (býv. ateliér)

Doplnok: Objektová skladba k areálu býv. železiarne

468/1 Dom bytový s podkrovím

468/2 Dom bytový s pavlačou

- Vymedzenie chráneného územia podľa pamiatkového zákona

V sídle Betliar sa nenachádza pamiatkovo chránené územie

- Vymedzenie ochranného pásma

Rozhodnutím Obvodného úradu v Rožňave č. 96/00981-004 zo dňa 23. 07. 1996 bolo vyhlásené ochranné pásmo národnej kultúrnej pamiatky Kaštieľ s areálom č. UZPF 475/1 – 40. Jeden z elaborátov vyhlásenia s hranicou ochranného pásma vyznačenou na mape sa nachádza na obecnom úrade v Betliari.

- Vymedzenie pamätihodnosti obce

Nakoľko v rámci prípravy ÚPD možno v prípade záujmu obce v spolupráci s KPÚ Košice, pracovisko Rožňava, vybrať vhodné objekty tradičnej ľudovej architektúry a ochraňovať ich podľa § 14 zákona č. 49/2002 Z.z. odseku 1 ako pamätihodnosti obce, obec Betliar navrhuje chrániť ako pamätihodnosti obce všetky objekty nachádzajúce sa v centrálnej časti obce a v dotyku s JV hranicou parku z dôvodu zachovania tejto hodnotnej urbanistickej štruktúry ako celku (viď výkres č. 2 grafickej časti).

- Vymedzenie chránených záujmov z hľadiska archeológie

Podľa vyjadrenia AÚ SAV VPS Košice zo dňa 1. 12. 2006, vydaného pod číslom 700/06-VPS nie sú z katastrálneho územia obce Betliar zatiaľ známe archeologické lokality ani ojedinelé archeologické nálezy. Vzhľadom ku geografickej polohe obce možno predpokladať objavenie zatiaľ neznámych pozostatkov pravekého a stredovekého osídlenia.

Krajský pamiatkový úrad Košice žiada, aby záväzná časť územného plánu obce Betliar bola doplnená o povinnosť vyžiadať si v územnom a stavebnom konaní väčších stavieb a líniových stavieb v katastrálnom území obce Betliar (z dôvodu ochrany možných archeologických nálezísk), v zmysle § 41 odseku 4 pamiatkového zákona, stanovisko alebo rozhodnutie Krajského pamiatkového úradu Košice.

- **Rekreácia**

Obec Betliar je vzhľadom na prírodné danosti (bohaté poľovnícke a rybárske revíry, turistické chodníky), kultúrno-historické danosti (areál kaštieľa s parkom, historicky hodnotná kompaktná urbanistická zástavba v centre obce), dobré dopravné prepojenie (blízkosť mesta Rožňava, existencia cestnej turistickej trasy Krakow – Poprad – Rožňava – Budapešť prechádzajúcej cez obec) predurčená na koncotýždňovú prímestskú rekreáciu Rožňavčanov, ale aj tranzitnú a pobytovú rekreáciu návštevníkov obce zo Slovenska aj zo zahraničia.

V ÚPN - VÚC KSK, v Záväzných regulatívoch územného rozvoja sa v oblasti rozvoja rekreácie, kúpeľníctva a turistiky (obl. č. 4) sa hovorí o Betliari ako o priestore rekreácie a turistiky medzinárodného významu, pre ktoré je potrebné :

- vytvoriť územno-technické a dopravné podmienky na ich ďalší rozvoj,
- zapojiť národné kultúrne pamiatky do poznávacieho turizmu,
- rozvíjať a zvyšovať komplexnosť, štandard a kvalitu ponuky rekreačných a športových aktivít, služieb cestovného ruchu a turizmu
- podporovať vznik mototuristického obslužného centra pozdĺž cestnej tranzitnej turistickej trasy: Poľsko - Poprad - Vernár - Dobšiná - Rožňava - Kráľ - Maďarsko prechádzajúcej obcou
- vytvárať podmienky pre rozvoj krátkodobej rekreácie obyvateľov miest a väčších obcí budovaním rekreačných stredísk a zamerať sa na podporu budovania vybavenosti pre prímestskú rekreáciu v zázemí sídiel,
- vytvárať podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a medzinárodného významu prepájajúce významné turistické centrá kraja.

Návrh :

Pre účely rekreácie navrhujeme cyklotrasy spájajúce obec s okolím (vid' výkres č. 6 grafickej časti - Komplexný návrh k.ú. obce)

Južne od zastavaného územia obce Betliar - smerom na vrch Turecká -navrhujeme zrealizovať turistický chodník , ktorý by sa napojil na jestvujúci turistický chodník č. 5721(zelená značka) vedúci z Rožňavy cez vrch Turecká, sedlo Filipka a obce Kobeliarovo a Brdárka - popod vrch Radzim na Stolicu, a tým aj napojenie obce Betliar na Rudnú magistrálu- európsku diaľkovú turistickú trasu 0913(červená značka).

Vzhľadom na skutočnosť, že v ÚPN-O obce Kružná navrhujeme turistický chodník spájajúci obec Kružná s chodníkom 5721 (zelená značka) , prepojí sa tým obec Betliar s Plešivskou planinou (nakoľko z Kružnej vedie jestvujúci turistický chodník č. 8736 (žltá značka) na Plešivskú planinu a na ďalšie turistické trasy v Slovenskom krase a Revúckej vrchovine), čím sa zvýši atraktivita obce z hľadiska pešej turistiky.

Požiadavky dennej rekreácie by mali spĺňať oddychové plochy na verejných priestranstvách v obci, ktoré bude potrebné postupne všetky skultivovať.

V ÚPN-O Betliar navrhujeme dobudovať zariadenia zabezpečujúce väčšiu atraktivitu pre turistov, a tým aj ich záujem o pobytovú rekreáciu (turistické chodníky, cyklotrasy, rozšírenie ponuky športovísk a pod.) vrátane plôch vhodných na realizáciu penziónov a podobných zariadení občianskej vybavenosti.

V súčasnosti je v obci Betliar cca 109 neobývaných domov. V ÚPN-O navrhujeme využiť časť neobývaných rodinných domov ako rekreačné chalupy (cca 30-50) na individuálnu rekreáciu (s ostatnými uvažujeme ako s využitím na rodinné domy po ich rekonštrukcii).

Pri rekonštrukciách objektov rodinných domov, príp. pri novostavbách navrhujeme uvažovať s priestormi na ubytovanie turistov na súkromí.

Takisto je možné uvažovať s rozvojom agroturistiky ako určitej platformy pre rozvoj turizmu v obci. Z tohto dôvodu navrhujeme plochy pre túto formu novej rekreácie v okrajovej polohe obce - pri jestvujúcom hospodárskom dvore.

• **Cestovný ruch**

Obec Betliar má svojou polohou na spojnici turistickej trasy Krakow – Poprad – Rožňava – Budapešť, prírodnými danosťami (bohaté poľovnícke a rybárske revíry, turistické chodníky), kultúrno-historickými danosťami (areál kaštieľa s parkom) a udržiavaním miestnych tradícií vhodné predpoklady na rozvoj v oblasti cestovného ruchu.

V ÚPN-O preto navrhujeme:

- dobudovať infraštruktúru technickú (splaškovú kanalizáciu a ČOV, doplnenie vodojemov a vodovodov podľa potreby rozvoja obce, rekonštrukciu NN rozvodov - vedenie káblami v zemi a pod.) ,
- smerom na vrch Turecká -južne od zastavaného územia obce Betliar navrhujeme zrealizovať turistický chodník , ktorý by sa napojil na jestvujúci turistický chodník č. 5721(zelená značka) vedúci z Rožňavy cez vrch Turecká, sedlo Filipka a obce Kobeliarovo a Brdárka - popod vrch Radzim na Stolicu, a tým aj napojenie obce Betliar na Rudnú magistrálu- európsku diaľkovú turistickú trasu 0913(červená značka).
- cyklotrasy v k.ú. obce s napojením na širšie okolie
- ponukové plochy pre rozvoj občianskej vybavenosti a športu (vid' výkres č. 2 grafickej časti)
- v ďalších stupňoch ÚPD (v ÚPN –Z a ďalších stupňoch PD) podrobnejšie riešiť skrášlenie životného prostredia:
 - rekonštrukciou schátralých objektov v obci
 - prijatím opatrení na z estetizovanie rodinných a bytových domov a ich okolia.
 - doplnením prvkov urbanistického designu na verejných priestranstvách (smetné koše, lavičky, verejné osvetlenie a pod.), ktoré by boli riešené v jednotnom štýle pre celú obec a zvýšili by estetickú hodnotu týchto verejných priestranstiev.

Vytvorením vhodných podmienok pre rozvoj podnikania v cestovnom ruchu sa vytvorí dobrá základňa pre rozvoj v oblasti ekonomickej a následne aj sociálnej.

2.8. Vymedzenie zastavaného územia obce

Napriek tomu, že v ÚPN-O doporučujeme predovšetkým intenzívny spôsob zástavby (preluky, využitie nadmerných pozemkov), bolo potrebné lokalizovať nové (extenzívne) plochy určené pre zástavbu z dôvodu uspokojenia potrieb trvaloudržateľného rozvoja obce (plochy určené na bývanie, šport a rekreáciu, občiansku vybavenosť, dopravu, technickú infraštruktúru a zeleň).

Zastavané územie obce (z.ú.o.) je preto vymedzené nasledovne:

- **severná hranica** je tvorená severnou hranicou plochy č. 84
- **západná hranica** v smere zo severu na juh : tvorí ju západná strana cesty vedúcej do zvernice Betliar, v úrovni futbalového ihriska obíde severnou stranou lokalitu č. 80 a smeruje pozdĺž potoka Čapáškého - po jeho ľavej strane až k lokalite č. 72, kde prejde na pravú stranu tohto potoka a pokračuje po SZ hranici lokality č. 48 a 46 a južnejšie po katastrálnej hranici až po rieku Slaná.
- **južná hranica** v smere zo západu na východ : vedie pozdĺž rieky Slaná, obíde Drevosklad (lokalita č. 23), navrhované lokality 24 a 26 a po pravej strane Krivého potoka prejde na severnú stranu železnice. Pozdĺž tejto severnej strany železnice pokračuje až po cestu vedúcu na Nižnú Mašu, po ktorej prejde až k Nižnej Maši a obíde ju až po lokalitu č. 129- začiatok východnej hranice.
- **východná hranica** v smere od juhu na sever : začína na Nižnej Maši navrhovanými lokalitami 129, 135, 134, 133, 132, pokračuje pozdĺž cesty vedúcej z Maše na cestu I. triedy, ďalej po SV strane súčasnej cesty I/67, potom po JV strane lokalít č. 138, 101, 100 a 99, obíde kompostáreň (lokalita č. 93 za cintorínom, potom je tvorená SV stranou navrhovaných lokalít 92, 90b a 90a, východnou hranicou navrhovaných lokality 88 a východnou hranicou parku patriaceho ku kaštieliu.

2.9. Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území

- **Do zastavaného územia obce Betliar** zasahujú nasledovné ochranné pásma vyznačené vo výkrese č. 2 grafickej časti:
 - ochranné pásmo cintorína (50 m) Medzi obytnú zástavbu a cintorín navrhujeme umiestniť zeleň
 - ochranné pásmo železnice (60m) zasahuje do južnej časti z.ú.o., do jestvujúcich plôch nezávadnej výroby a sčasti aj do navrhovaných plôch polyfunkčných (šport s občianskou vybavenosťou, príp. nezávadná výroba)
 - ochranné pásmo vzdušného elektrického vedenia 110 kV (15 m) zasahuje do južnej časti z.ú.o., medzi železnicou a Drevoskladom
 - ochranné pásmo vzdušného elektrického vedenia 22 kV (10 m) zasahujúce do zastavaného územia obce navrhujeme zrušiť a vzdušné vedenia nahradiť podzemnými káblami
 - ochranné pásmo VTL plynovodu (8 m obojstranne)
 - ochranné pásmo regulačnej stanice plynu (10m)
 - ochranné pásma ostatných inžinierskych sietí (OP telekomunikačných vedení, OP vodovodných potrubí, navrhovaných trás splaškovej kanalizácie a pod. zasahujú len do verejných priestorov, takže nemajú obmedzujúci vplyv na navrhovanú výstavbu
 - ochranné pásmo NKP kaštiela
 - ochranné pásmo vodných tokov – z dôvodu zabezpečenia prístupu k vodným tokom je potrebné v zastavanom území obce nechať nezastavaný pás 5 m od pobrežnej hrany potokov.
 - ochranné pásmo miestnych biokoridorov – vymedzuje priestor pozdĺž potokov, ktorý je potrebné chrániť. Spevnenie brehov potokov je potrebné realizovať biotechnickými metódami a križovania s komunikáciami všetkého druhu (cestnými, cyklistickými a pešími) riešiť mimoúrovňovo - mostnými konštrukciami s dostatočným voľným priestranstvom pod týmito konštrukciami, aby tieto odolali náporu storočných vôd (dimenzovanými na Q 100)
 - vodárenská nádrž Nadabula navrhovaná v ÚPN-VÚC Košického kraja - zasahuje do juhovýchodnej časti katastra a hranica zátopy je na úrovni 311 m n.m., takže z.ú.o. nachádzajúce sa pod touto hranicou budú po realizácii tejto VN zatopené (časť Drevoskladu aj s prístupovou cestou a Nižná Maša)

- VN Betliar navrhovaná v ÚPN-VÚC Košického kraja- s hladinou zátopy 350 m n.m. zasahuje do juhozápadnej časti z.ú.o. , ale vzhľadom k skutočnosti, že by realizáciou tejto nádrže bola zatopená celá obec Gemerská Poloma, navrhujeme obciam Gemerská Poloma a Betliar požiadať o vyňatie tejto nádrže z evidencie .
- **V katastrálnom území obce Betliar** sa nachádzajú tieto ochranné pásma a chránené územia vyznačené vo výkrese č. 6 grafickej časti:
 - **ochranné pásma:**
 - pásmo hygienickej ochrany (PHO) vodných zdrojov III. stupňa zasahujúce do severozápadnej časti katastra
 - ochranné pásmo cesty I. triedy (I/67) - 50 m obojstranne (jestvujúce aj navrhované)
 - ochranné pásma elektrických vedení vzdušných - 110 kV (15 m od krajného vodiča obojstranne)
 - ochranné pásma elektrických vedení vzdušných - 22 kV (10 m od krajného vodiča obojstranne)
 - ochranné pásmo VTL plynovodu (8 m obojstranne)
 - ochranné pásmo NKP kaštieľa
 - ochranné pásmo navrhovaného hlavného kanalizačného zberača (3 m obojstranne)
 - ochranné pásmo prírodného vodovodného potrubia (3 m obojstranne)
 - **chránené územia:**
 - chránené ložiskové územie (výhradného ložiska č. 420 -Gemerská Poloma-74/e, mastenec) sa dotýka najsevernejšieho cípu katastra, avšak na k.ú.Betliar neleží
 - prieskumné územie P 28/06 Gemerská Poloma 1- mastenec, magnezit
 - nadregionálny biokoridor NB/5 prechádza severnou časťou katastra
 - regionálny biokoridor – alúviu rieky Slaná prechádza južnou časťou katastra
 - miestne biokoridory – alúviu miestnych potokov a hrebeňové časti miestnych vyvýšenín napájajúcich sa na nadregionálne a regionálne biokoridory,
 - miestne biocentrá – prameniská potokov, genofondovo významné plochy z hľadiska lesohospodárskeho ako aj všetky lemy lesov.

2.10. Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany a ochrany pred povodňami

Na katastrálnom území obce Betliar sa nenachádzajú žiadne priestory vyžadujúce riešenie záujmov štátu (nenachádzajú sa tu vojenské objekty ani ich ochranné pásma).

Z hľadiska požiarnej ochrany riešenie ÚPN-O si nevyžaduje podrobnejší návrh (lokalizáciu hydrantov a pod.), tento je predmetom podrobnejších stupňov ÚPD. Požiarna zbrojnica je vhodne lokalizovaná v centre obce nad Krivým potokom.

Z hľadiska ochrany pred povodňami sú navrhované tieto opatrenia:

- biotechnické úpravy brehov potokov v úsekoch prechádzajúcich zastavaným územím obce
- na vodných tokoch vybudovať kaskády na zadržanie prívalových vôd a ochranu nižšiepoloženého územia, príp. aj retenčné jazierka
- zabezpečiť rekonštrukciu už jestvujúcich hrádzí (jazierko v parku pri kaštieli) a kaskád
- pozdĺž vodných tokov zabezpečiť nezastavané manipulačné plochy 5 m v zastavanom území a 10 m mimo zastavaného územia obce od brehovej čiary.
- križovania vodných tokov s líniovými vedeniami dopravy a technického vybavenia riešiť mimoúrovňovo - mostnými konštrukciami s dostatočným voľným priestorom pre prietok storočných vôd- Q 100.
- kanalizačné zberače a iné výrobné plochy zabezpečiť proti záplavám na Q 100 (hrádze, mobilné hrádze a pod.)

2.11. Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny

2.11.1. Charakteristika územia

Riešeným územím je katastrálne územie obce Betliar vrátane zastavaného územia obce v nadväznosti na záujmové územie časti okolitých katastrálnych území.

Obec Betliar (341 m n. m. - stred obce 311 - 1286 m n. m. v katastri) leží v juhovýchodnej časti Slovenského Rudohoria na nive a náplavom kuželi v doline Slanej, najjužnejšia časť zas v Revúckej vrchovine - časti Turecká.

Jedná sa o prejazdnu obec. Prechádza ňou cesta I. triedy I-67 vedúca z Rožňavy cez Gemerskú Polomu do Popradu. Cez obec prechádza aj železnica smerujúca z Rožňavy do Dobšinej a späť a peší turistický chodník od železničnej zastávky na Volovec (žltá značka) do Rožňavskej doliny. Rožňava je vzdialená od obce cca 3 km.

V severnej časti obce sa začína hodnotný a pomerne zachovalý chránený prírodný park patriaci do areálu kaštieľa s početnými architektonickými doplnkami (umelý vodopád, tzv. slobodomurársky pavilón, japonský mostík, početné plastiky a pod.) a cudzokrajnými drevinami.

V strednej a východnej časti katastra obce Betliar sa nachádza zvernica Betliar , ktorá je na k.ú. Betliar tvorená muflónou a jeleňou časťou, v ktorej je včlenená aklimatizačná zvernička. Ochranné pásmo zvernice sa nachádza na k.ú. obce Čučma .

Katastrálnym územím obce Betliar, jeho severnou časťou(hrebeňovou časťou Volovských vrchov) prechádza nadregionálny biokoridor NB/5, jeho južnou časťou regionálny biokoridor -alúvium rieky Slaná.

Katastrálne územie obce Betliar sa nachádza v 1. stupni ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny - bez prítomnosti chránených území (vzhľadom na existenciu zvernice Betliar bolo celé k.ú. vyňaté z CHVÚ Volovské vrchy).

Na území katastra sa nachádzajú viaceré biotopy pri ktorých je potrebný pri zasahovaní do nich súhlas orgánu ochrany prírody

• Estetické vnímanie krajiny:

Betliar je sčasti potočná dedina (dedina pri potoku) a sčasti cestná dedina (dedina pri hradskej). Zástavba je prevažne z konca 19. a začiatku 20. storočia, trojpriestorové domy s pálenej i nepálenej tehly, hospodárske budovy radené v uzavretých dvoroch, strechy valbové a povalbové. Novšia zástavba nenadväzuje na túto urbanisticky hodnotnú štruktúru v jadre obce a realizujú sa domy s pôdorysom štvorca alebo tvaru L so širokými dvormi so stanovou sedlovou, alebo plochou strechou (v našom klimatickom pásme nevhodná).

Na návštevníka pôsobí obec Betliar a jej prírodná scenéria pozitívnym dojmom, aj keď v centre obce sa nachádzajú mnohé objekty v zlom stavebnotechnickom stave a je ešte stále čo zlepšovať aj na budovách občianskej vybavenosti (potreba rekonštrukcie s prispôbením sa charakteru a mierke obce - s použitím šikmých striech a pôvodných materiálov a pod.).

❖ **Dostupné podklady o území:**

- Pre okres Rožňava, ktorého súčasťou je riešené územie, bol v decembri 1993 vypracovaný Regionálny územný systém ekologickej stability (RÚSES) firmou ARCHEKO, s. r. o. Banská Bystrica, ktorý prebral hlavné znaky o základ systému z nadregionálneho ÚSES –u SR (GNÚSES – vypracovaného v roku 1991 – Húsenicová a kol.)
- Základné údaje RÚSES a GNÚSES boli použité aj v ÚPN – VÚC Košického kraja, v jeho zmenách a doplnkoch z r. 2004.
- Ďalšie dostupné podklady o území boli poskytnuté Správou NP Slovenský kras v Brzotíne (dodané Mgr. Róbertom Šuvadom) a zapracované do KEP (január 2007)

V Genereli nadregionálneho územného systému ekologickej stability – GNÚSES (Húsenicová a kol. 1991) katastrálnym územím obce Betliar, jeho severnou časťou prechádza nadregionálny biokoridor NB/5 (hrebeňovou časťou Volovských vrchov).

V Regionálnom územnom systéme ekologickej stability – RÚSES okresu Rožňava prechádza katastrálnym územím obce Betliar, jeho južnou časťou regionálny biokoridor – alúvium rieky Slaná.

Katastrálne územie obce Betliar sa nachádza v 1. stupni ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny – bez prítomnosti chránených území (vzhľadom na existenciu zvernice bolo celé k.ú. vyňaté z CHVÚ Volovské vrchy).

Na území katastra sa nachádzajú viaceré biotopy pri ktorých je potrebný pri zasahovaní do nich súhlas orgánu ochrany prírody.

❖ Abiotické zložky

• Reliéf, pôda, pedologické pomery:

Katastrálne územie obce Betliar: - jeho severná časť (Volovské vrchy) je tvorená prevažne vrchovinami na silikátovom substráte s hnedými pôdami prevažne nenasýtenými; - jeho južná časť (severovýchodné svahy Tureckej) sú tvorené honatinami na kryštalickom substráte s hnedými pôdami nenasýtenými.

- stredná časť katastra (Slanské podolie) je tvorená prevažne prolúviálnymi pahorkatinami so sprašami až sprašovými hlinami s illimerizovanými pôdami, rozčlenenými pedimentmi s hnedými pôdami nasýtenými, terasovými a kuželiny s illimerizovanými a hnedými pôdami nasýtenými.

Poľnohospodárska pôda navrhovaná na vyňatie z PP mimo hranice súčasne zastavaného územia je na týchto BPEJ:

- 6. skupina – nívne pôdy glejové, stredne ťažké až ľahké, na rovinách bez prejavu plošnej vodnej erózie (0° – 1°) až na rovinách s možnosťou prejavu plošnej vodnej erózie (1° – 3°), bez selektu (obsah skeletu do hĺbky 60 cm pod 10 %), alebo slabo skeletovité (obsah skeletu v povrchovom horizonte (5° – 25°), hlboké (60 cm a viac)
- 8. skupina – nívne pôdy a nívne pôdy karbonátové, stredne ťažké až ľahké, plytké (v hĺbke pod 0,2 – 0,4 m obsah skeletu nad 50 %), na rovinách (1° – 3°)
- 6. skupina – oglejené pôdy na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké až ťažké, na miernych svahoch (3° – 7°), slabo skeletovité, stredne hlboké (30 – 60 cm)
- 8. skupina – hnedé pôdy, plytké, na žulách a pod., stredne ťažké až ľahké, na miernych svahoch (3° – 7°), stredne až silno skeletovité.

• Voda, klíma

Juhozápadná časť sídla sa nachádza v klimatickom regióne 05 – pomerne teplom, suchom, kotlinovom, kontinentálnom. Suma priemerných denných teplôt nad 10°C je 222 dní. Klimatický ukazovateľ zavláženia (rozdiel potenciálneho výparu a zrážok) je 150 – 100 mm, priemerná teplota vzduchu za vegetačné obdobie je $14 - 15^{\circ}\text{C}$.

Severovýchodná časť sídla je v klimatickom regióne 07 – mierne teplom, mierne vlhkom so smerom teplôt nad 10°C – 2 500 – 2 200.

Vodné toky:

Obcou pretekajúci Krivý potok sa pod obcou vlieva do rieky Slaná.

Krivý potok má hydrologický číslo č. 260 a je v správe Povodia Hrona so sídlom v Banskej Bystrici závod Rimavská Sobota.

Na potoku je prevedená regulácia, hlavne v kaštielnom parku tvorí dômyselný systém bočných ramien, vodopády, jazierka, ktoré vytvárajú v parku príjemné prostredie.

V samotnej obci je opevnenie brehov panelmi a kameňmi, vybudované sú aj stupne v dne. Opevnenie bolo budované samotnou obcou a správca toku jeho údržbu nevykonáva, obec zasa má problémy, pre nedostatok peňazí, udržiavať všetko v takom stave v akom by bolo potrebné.

Na bočnom ramene rieky Slaná v osade Nižná Maša patriaca do katastra obce Betliar je postavená malá vodná elektrárň.

Vo výhlade je potrebné prevádzkať údržbu už jestvujúcich úprav Krivého potoka. Rieka Slaná v dotknutom území nemá upravené pomery takže okolie je pri povodňových prietokoch inundované.

V ÚPN –o bude potrebné navrhnuť protipovodňové úpravy na miestnych potokoch, ako aj na rieke Slanej.

Na rieke Slaná sa po r. 2015 uvažuje s výstavbou vodnej nádrže Nadabula (311 m n. m. = hladina VN), takže hospodárska činnosť v území výhladového vodného diela sa riadi platnou úpravou bývalého MLUH SSR a MVT SSR z 20. júna 1977 o hospodárskom využívaní záujmových území výhladových vodohospodárskych diel.

❖ Súčasná krajinná štruktúra

Typ obce: prevažne poľnohospodárska

Funkcia obce: prevažne obytná (60% ekonomicky aktívneho obyvateľstva cestuje do zamestnania mimo obec)

Výmera katastrálneho územia: 2507 ha

poľnohospodárska pôda	: 449 ha
z toho orná pôda	: 276 ha
lesná pôda	: 1839 ha
záhrady	: 40 ha
ostatná plocha	: 179 ha

Súčasná krajinná štruktúra predstavuje antropicko – biotický komplex, ktorý tvoria súbory prirodzených a človekom čiastočne, alebo úplne pozmenených dynamických systémov, ako aj novovytvorené umelé prvky. V prvkoch súčasnej krajinskej štruktúry je synteticky vyjadrené hľadisko spôsobu využitia zeme, biotického obsahu a priestorovej štruktúry.

Na katastrálnom území obce Betliar môžeme vyčleniť nasledovné prvky SKŠ:

- lesná vegetácia
- nelesná drevinová vegetácia
- krovinové a kríkové biotopy
- nelesné rastlinné spoločenstvá

• Lesná vegetácia

K.ú. obce Betliar je zalesnené na ploche cca 80 % (väčšia časť lesov je severovýchodne od obce, cca 10 % sa nachádza na juhozápade od zastavaného územia obce).

Najrozsiahlejšie zastúpenie tu majú lesy kyslomilné bukové, ako aj bukové a bukovo-jedľové lesy kvetnaté (submontánny, montánny stupeň, 600 – 1000 m n. m.). Kyslomilné bukové lesy (Luzulo – Fagenion) sa nachádzajú na minerálne chudobných silikátových kryštalinických horninách a skeletových kryštalinických horninách a skeletových rankerových nenásýtených hnedozeminách a sú floristicky chudobné.

Bukové a bukovo-jedľové lesy kvetnaté (Eu – Fagenion) reprezentujú klimazové eutrofné bukové a zmiešané jedľovo-bukové lesy na hornej hranici podhorského až horského stupňa s hlbokými, intenzívne prehumóznymi, trvalo čerstvo vlhkými pôdami a bohatým bylinným podrastom. Vykazujú vysokú druhovú diverzitu. Malé percento lesov v západnej časti ako aj juhovýchodnej časti katastra zaberajú lesy lipovo-javorové sutinové so svojráznymi floristickými fyziognomickými znakmi (v kolínnom až montánnom stupni, 300 – 1000 m n. m.) na kamenistých svahoch, hrebeňoch, úžľabinách a roklinách.

Najmenšiu plochu zaberajú jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy (Alnenion glutinoso-incanae). Viasu sa na alúviu potokov podmäčianých prúdiacou podzemnou vodou alebo ovplyvňovaných častými povrchovými záplavami (submontánny až montánny stupeň, 300 – 1100 m n. m.).

Pozdĺž brehov rieky Slaná na mladých riečnych naplaveninách sa nachádzajú lužné lesy nížinné (planárny až kolínny stupeň, 200 – 300 m n. m.) Osídľované sú pionierskymi spoločenstvami krovitých vrbin (Salicion triandrae) lemujúcich brehy vodných tokov. Nadväzujú na ne vysokokmenné vrbovo-topoľové lesy (Salicion albae), jaseňovo-brestové a jaseňovo-dubové lesy (Ulmenion).

Z hľadiska ochrany prírodných zdrojov sa tu nachádzajú tieto kategórie lesov:

- lesy ochranné (lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach v severnej časti k.ú. s pôdoochranným funkčným zameraním – protieróznym)
- lesy osobitného určenia (lesy s funkciou spoločenskou – s funkciou rekreačnou – lesopark v blízkosti kaštieľa a funkciou poľovnou – zvernica, ktorá na k.ú. Betliar je tvorená muflónou časťou – s cca 266 ha a jeleňou časťou – 1044 ha, z čoho aklimatizačná zvernička tvorí 9 ha. Ochranné pásmo zvernice sa nachádza na k.ú. obce Čučma a zaberá 386 ha).

• Nelesná drevinová vegetácia

V katastri obce Betliar je nelesná drevinová vegetácia zastúpená brehovými porastami deväť-silov a rúbaniskami s prevahou drevín.

• Krovinové a kríkové biotopy

Napriek tomu, že niektoré lokality týchto biotopov zanikli melioračnými úpravami, na území katastra obce Betliar sa vyskytujú tieto krovinové a kríkové biotopy: sukcesné štádiá s borievkou obyčajnou, ako aj trnkové a lieskové kroviny.

• Nelesné rastlinné spoločenstvá

plnia v území funkciu bioklimatickú, hydrologickú, pôdoochrannú, produkčnú a kultúrnovedeckú.

V k.ú. obce Betliar sa nachádzajú:

- Teplomilné a suchomilné travinno-bylinné porasty: mezofilné lemy (vyznačujú sa zastúpením vzácnych eudemických spoločenstiev s veľmi vysokou druhovou diverzitou – Festuciou valesiacae, Asplenio – Festuciou glancae, Carduo – Brachypodiou pinnati a pod.)

- Lúky a pasienky (trvalé trávne porasty):

nížinné a podhorské kosné lúky, mezofilné pasienky a spásané lúky, podmáčané lúky horských a podhorských oblastí, trstinové spoločenstvá mokradí.

Patrí tu napr.: Alopecuriu pratensis, Arrhenatherum elatioris, Molinion, Polygono – Tristion a iné typy na lúkach a pasienkoch, ďalej Calthion, Petasition officinalis v nížinných vysokobylinných nivných spoločenstvách, v montánnom stupni Seslerion tatrae, Adenostylon a pod., ďalej Phragmitetum communistylon a pod., ďalej Phragmitetum communis pri rybníkoch, ako aj tieto endemity, subendemity

západokarpatskej a panónskej floristickej oblasti (napríklad: poniklec slovenský – *Pulsatilla slavica*, zvonček karpatský – *Campanula carpatica*, kosatec bezlistý uhorský – *Iris aphylla* subsp. *hungarica*, ostrevka dlhosteblová – *Sesleria heuflerana*, atď), z treťohorných reliktov tu rastú napr.: brečtan popínavý – *Hedera helix*, kopytník európsky – *Asarum europaeum*, glaciálne relikty sú zastúpené druhmi: zimolez alpínsky – *Lonicera alpigena*, iskerník alpínsky – *Ranunculus alpestris*, ostrica pevná – *Carex firma*.

- **Antropicky podmienené burinové a ruderalne spoločenstvá:**

Aj keď antropicky podmienené spoločenstvá nie sú predmetom prvoradého záujmu ochrany prírody, sú významné výskytom niektorých vzácných a ohrozených taxónov flóry Slovenska – napr. hlaváčik letný (*Adonis aestivalis*), nevädza poľná (*Cyanus segetum*), černuška roľná (*Nigella arvensis*) a pod., ďalej nitrofilné porasty obnažených pôd, stojatých i tečúcich vôd, močiarov tried *Bidentetea tripartitae*, *Juncetea* – *Nanojuncetea*, ako aj silne zošľapovaných ekotopov triedy *Plantaginetea majoris*, či na poliach poľnohospodárskych kultúr rozšírené spoločenstvá tried *Secalietea* a *Chenopodietea*.

- **Sídlna vegetácia**

V obci Betliar je sídlna vegetácia reprezentovaná predovšetkým záhradami s ovocnými sadmi, ďalej parkovými úpravami v areáli kaštieľa, kde sú vysadené aj cudzokrajné stromy a rastliny, ako aj v parku v centre obce, v ktorom je osadená socha sv. Jána Nepomuckého. V tomto parku sa nachádzajú smrek, lipy, ale aj nevhodne vysadené topole. V niektorých častiach obce je ešte zeleň na verejných priestranstvách zanedbaná, napr. verejné priestranstvo na jh od pošty či pred cintorínom).

- ❖ **Charakteristika fauny územia - databanka**

Živočíšstvo okresu Rožňava sa vyznačuje bohatstvom montánných, submontánných i xerothermných panónskych spoločenstiev, v ktorých význačný podiel zohrávajú endemity a relikty.

RÚSES sa sústredil na malakofaunu, ktorá má vysoký bioindikačný význam a zhodnotila výskyt mäkkýšov.

V katastri obce Betliar sa nachádza malakofauna prevažne lesná (nachádzajúca sa v Revúckej vrchovine a Volovských vrchoch):

mäkkýše (Mollusca) – *Bythinella Austriaca*, *Sadleriana pannonica*, *Carychium minimum*, *Columella edentula*, *Vertigo pusilla*, *Vallonia costata* a iné, ďalej pôdne roztoče (Acarina), pavúky (Aranea), rovnokrídlavce (orthoptera), šváby (blattoptera), ucholaky (dermaptera), bystrušky (carabidae), motýle (Lepidoptera), dvojkřídlavce (diptera), stavovce (vertehata)- a to:

- o obojživelníky a plazy: *Salamandra škvrnitá*, ropucha obyčajná, užovka hladká a iné
- o vtáky: myšiak hôrny, sýkorky, ďatle, trsteniarik malý a iné
- o cicavce: ryšavka žltohlavá, jež východoeurópsky, veverica obyčajná, rys ostrovid, mačka divá, plchy, hraboš poľný, krysa vodná, myška drobná a iné, z poľovnej zveri: daniel, sviňa divá a pod.

V lesoch k.ú. Betliar sa vyskytujú okrem bežnej fauny (líšky, rysy, zajace, ježe, myši a pod.) aj v zverinci chované muflóny a jelenia zver (realizuje sa tu cielené kríženie dvoch najkvalitnejších populácií jelenej zveri na Slovensku – karpatský a poľanský jeleň).

V intraviláne obce žije: myš domová, potkan obyčajný, v blízkom okolí tchor obyčajný, kuny, lasice a pod.

- ❖ **Antropogénne prvky**

V katastrálnom území obce Betliar sa nachádzajú tieto antropogénne prvky:

- plochy obytné, občianskeho vybavenia, rekreácie, poľnohospodárskej výroby, skladov a nezávadnej výroby v zastavanom území obce
- energovody a produktovody (VTL a STL plynovod, elektrické vedenie VN – 110 kV, 22 kV, skupinový vodovod a pod.)
- dopravné línie (cesta I. triedy I/67, železnica)

- ❖ **Stresové javy a zdroje**

Životné prostredie v katastrálnom území obce Betliar je aktívne aj potencionálne ohrozené následnými stresovými javmi viažúcimi sa na vývoj osídlenia regiónu (na ťažbu a spracovanie nerastných surovín, na líniovú a priestorovú technickú a dopravnú infraštruktúru):

- znečistenie ovzdušia (zo zdrojov prašného a plynného znečistenia Jelšava – Lubeník Rožňava a Revúca pomocou komínového efektu)
- kontaminácia pôdy (súvisí so znečistením ovzdušia – dôsledkom imisíí majú pôdy geochemické anomálie ortute – miestami mierne prekračujúcimi hygienický limit a arzenu v slaborozpustných formách)
- hluk z dopravy (obcou prechádza cesta I. triedy – I/67, ktorá svojim hlukom znehodnocuje bývanie ľudí v blízkosti tejto automobilovej komunikácie) výrazný bariérový efekt

- znečistenie vôd (povrchový tok Slaná je v ukazovateľoch kyslíkového režimu zaradovaný do II., resp. III. triedy – čo svedčí o vysokom stupni znečistenia, takisto ostatné vodné toky pretekajúce zastavaným územím obce sú znečisťované v súvislosti s absenciou splaškovej kanalizácie a ČOV, ďalej s existenciou čiernych skládok TKO, ako aj s nekultiváciami pôd – s narušením krycej vrstvy pôd – strata schopnosti pôd zadržať znečisťujúce látky).
- trasa plynovodu a elektrovodu (trasa VTL a VVN pozdĺž rieky Slaná je trvalým latentným zdrojom nebezpečenstva pre vodné zdroje, vzdušné vedenie VN je ohrozením ornitofauny)
- vodná nádrž (po r. 2015 sa uvažuje s výstavbou vodnej nádrže Nadabula, ktorá ovplyvní životné prostredie v jej blízkosti – avšak je potrebná z retenčného hľadiska)
- regulácia toku Slanej však znamená výrazne ochudobnenie štruktúry krajiny a ekostabilizačné prvky
- poškodenie vegetácie – vrámci sceľovania honov boli v minulosti miestami vyrúbané remízky a iná krovinná zeleň, čím sa zvýšila pôdna erózia.

2.11.2. Ochrana krajiny a významné krajinárske a ekologické štruktúry

❖ Územná ochrana

Katastrálne územie obce Betliar sa nachádza v 1. stupni ochrany podľa Zákona 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny bez chránených území

Na území katastra obce Betliar sa taktiež nachádzajú viaceré biotopy národného, príp. aj európskeho významu, kde na zasiahnutie do nich je potrebný súhlas orgánu ochrany prírody (viď výkres č. 2 a nasledujúci zoznam biotopov).

❖ Zoznam zaznamenaných biotopov v katastri Betliar:

Kr Krovinné a kríčkové biotopy:

- Kr3 Sukcesné štádia s borievkou obyčajnou
- Kr7 Trnkové a lieskové kroviny

Tr Teplo a suchomilné travinno-bylinné porasty:

- Tr7 Mezofilné lemy

Lk Lúky a pasienky:

- Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky
- Lk3 Mezofilné pasienky a spásané lúky
- Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí
- Lk11 Trstinové spoločenstvá mokradí

Br Nelesné brehové porasty:

- Br6 Brehové porasty deväťsilov

Ls Lesy:

- Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy
- Ls3.51 Teplomilné submediteránne dubové lesy
- Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy
- Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy
- Ls5.2 Kyslomilné bukové lesy

X Ruderálne biotopy:

- X1 Rúbaniská s prevahou bylín a tráv
- X2 Rúbaniská s prevahou drevín
- X3 Nitrofilná ruderalná vegetácia mimo sídel
- X5 Úhory a extenzívne obhospodarované polia
- X7 Intenzívne obhospodarovné polia
- X8 Porasty invázií neofytov

- ❖ V Genereli nadregionálneho územného systému ekologickej stability (GNÚSES) bol vyčlenený **nadregionálny biokoridor NB/5** zasahujúci severnú časť katastrálneho územia obce Betliar (hrebeňové časti Volovských vrchov).

Najvýznamnejšie regionálne biokoridory okresu Rožňava sledujú aluviálne nivy hlavných tokov a lemy veľkých lesných komplexov.

Katastrom obce Betliar prechádzajú tieto regionálne biokoridory:

- alúvium Slanej – je to veľmi významný biokoridor medzi horskými tokmi v povodí s Tisou.

V grafickej časti RÚSES-u naznačený **regionálny biokoridor Slanské podolie** (z hľadiska geomorfologického je časť Slanské podolie začlenená do oddielu Turecká, celku Revúcka vrchovina, oblasti Slovesnké rudohorie, subprovincie Vnútorne západné Karpaty, provincie Západné Karpaty a podsústavy Karpaty a sústavy Alpsko-Himalájskej) spája regionálne biocentrá s indexami: 23 – Radzim (pripravované na vyhlásenie za PR) a 12 – Brzotínske skaly (NPR).

❖ Genofond

• Rastlinstvo- databáza flóry:

Kvetena okresu Rožňava sa vyznačuje zastúpením rôznych fyto geografických elementov a veľmi vysokou druhovou diverzitou. Obsahuje okolo 1600 taxónov cievnatých rastlín, čo je viac ako polovica z celkového počtu flóry Slovenska.

V katastri obce Betliar sa nachádzajú endemity, subendemity západokarpatskej a panónskej floristickej oblasti (napríklad: poniklec slovenský – *Pulsatilla slavica*, zvonček karpatský – *Campanula carpatica*, kosatec bezlistý uhorský – *Iris aphylla* subsp. *hungarica*, ostrevka dlhosteblová – *Sesleria heuflerana*, atď), z treťohorných reliktov tu rastú napr.: brečtan popínavý – *Hedera helix*, kopytník európsky – *Asarum europaeum*, glaciálne relikty sú zastúpené druhmi: zimolez alpský – *Lonicera alpigena*, iskerník alpský – *Ranunculus alpestris*, ostrica pevná – *Carex firma*.

Podrobnejšie je rastlinstvo rozobraté v kapitole 3.2. tejto správy.

• Živočíšstvo - databáza fauny:

Živočíšstvo okresu Rožňava sa vyznačuje bohatstvom montánnych, submontánnych i xerothermných panónskych spoločenstiev, v ktorých význačný podiel zohrávajú endemity a relikty.

RÚSES sa sústredil na malakofaunu, ktorá má vysoký bioindikačný význam a zhodnotila výskyt mäkkýšov.

V katastri obce Betliar sa nachádza:

- malakofauna prevažne lesná (nachádzajúca sa v Revúckej vrchovine a Volovských vrchoch),
- mäkkýše (Mollusca) – *Bythinella Austriaca*, *Sadleriana pannonica*, *Carychium minimum*, *Columella edentula*, *Vertigo pusilla*, *Vallonia costata* a iné, ďalej pôdne roztoče (Acarina), pavúky (Aranea), rovnokrídlovce (orthoptera), šváby (blattoptera), ucholaky (dermaptera), bystrušky (carabidae), motýle (Lepidoptera), dvojkřídlovce (diptera), stavovce (vertehata)- a to:
 - o obojživelníky a plazy: *Salamandra škvrnitá*, ropucha obyčajná, užovka hladká a iné
 - o vtáky: myšiak hôrny, sýkorky, ďatle, trsteniarik malý a iné
 - o cicavce: ryšavka žltohlavá, jež východoeurópsky, veverica obyčajná, rys ostrovid, mačka divá, plchy, hraboš poľný, krysa vodná, myška drobná a iné, z poľovnej zveri: daniel, sviňa divá a pod.

Vo zvernici sú chované: muflóny, jelenia zver (cielené kríženie dvoch najkvalitnejších populácií jelenej zveri na Slovensku – karpatský a poľanský jeleň).

V intraviláne obce žije: myš domová, potkan obyčajný, v blízkom okolí tchor obyčajný, kuny, lasice a pod.

• Podľa záväzných častí ÚPN - VÚC Košického kraja (schválené zmeny a doplnky v r. 2004) je potrebné:

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekológie, ochrany prírody, ochrany kultúrnych pamiatok a ochrany pôdneho fondu:

- 5.1. rešpektovať ochranu poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu ako faktor usmerňujúci urbanistický rozvoj kraja

- 5.2. zabezpečiť funkčnosť nadregionálnych a regionálnych biocentier a biokoridorov pri ďalšom funkčnom využití a usporiadaní územia, uprednostniť realizáciu ekologických premien regionálnych biokoridorov a biocentier pri výstavbe líniových stavieb; prispôsobiť vedenie trás dopravnej a technickej infraštruktúry tak, aby netrieštil komplex lesov

- 5.3. podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizáciu krajiny v nadregionálnych biocentrách a biokoridoroch

- 5.4. rešpektovať kultúrne dedičstvo, predovšetkým chránením najcennejších objektov a súborov objektov s ich ochrannými pásmami
- 5.8. v nadväznosti na systém náhrad pri vynútenom obmedzení hospodárenia rešpektovať pri hospodárskom využití prvky regionálneho územného systému ekologickej stability a požiadavky na ich ochranu a funkčnosť; z prvkov územného systému povoliť len extenzívne využívanie, zohľadňujúce existenciu cenných ekosystémov,
- 5.9. podmieniť usporiadanie územia z hľadiska aspektov ekologických, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajinej štruktúry,
- 5.10. rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia jeho prírodné danosti najmä osobitne chránených územiach, prvkoch územného systému ekologickej stability, v územniach patriacich do súvislej európskej sústavy chránených území a ich využívanie zosúladiť s funkciou ochrany prírody a krajiny,
- 5.11. zohľadňovať pri umiestňovaní činností na území ich predpokladaný vplyv na životné prostredie s realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov,
- 5.12. zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehové územia s cieľom obnoviť a zvyšovať vododržnosť krajiny a zabezpečiť dlhodobu priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov,
- 5.13. zabezpečiť elimináciu stresových faktorov v chránených územiach prírody:
 - 5.13.1. vzdušné elektrické vedenia V postupne ukladať do zeme,
 - 5.13.2. postupne ukončiť ťažbu nerastných surovín v chránených územiach, plány otvárky a dobývania v jestvujúcich; v kameňolomoch schvaľovať len so záväzným projektom revitalizácie a krajinného zakomponovania dotknutého územia po ukončení jeho exploatácie,
 - 5.13.3. vytvárať podmienky pre postupnú zmenu pohonu dieselmotorových cestných a železničných vozidiel hromadnej dopravy na biopalivá a biooleje,
 - 5.13.4. vytvárať podmienky pre prednostnú realizáciu verejného technického vybavenia v urbanizovaných priestoroch,
- 5.14. podporovať zmenu spôsobu využívania poľnohospodárskeho pôdneho fondu zatrávením ornej pôdy ohrozovanej vodnou a veternou eróziou.

2.11.3. Environmentálne problémy

V dôsledku pôsobenia stresových javov vznikajú následovné typy enviromentálnych problémov:

- problémy ohrozenia prvkov ÚSES:

v katastrálnom území obce Betliar ide o ohrozenie jestvujúceho regionálneho biokoridoru - alúvia rieky Slanej. Vody rieky Slanej sú znečisťované nielen pôsobením poľnohospodárskej činnosti, ale aj jej prítokmi prechádzajúcimi obcou znečistenými v dôsledku absencie splaškovej kanalizácie a ČOV v obci. Reguláciou toku Slanej zas dôjde k výraznému ochudobneniu štruktúry krajiny (navrhovaná vodná nádrž Nadabula). Možnosť kontinuálnej interakcie fauny pozdĺž potokov (miestne biokoridory) medzi nadregionálnym biokoridorom (Slanské podolie - alúvium rieky Slaná) a miestnymi biocentrami – prameniskami miestnych potokov je v súčasnosti prerušená - je v kolízii s dopravnými líniovými prvkami – cestou 1. triedy a železnicou.

- problémy ohrozenia priestorovej stability územia:

Kompaktibilita obce Betliar je narušená prieťahom cesty I. triedy, čím je výrazne ohrozená priestorová stabilita tohto územia. Ďalším prvkom ohrozujúcim priestorovú stabilitu k.ú. je:

- vo vzťahu k líniovej doprave - trasovanie nákladnej dopravy smerujúcej zo severozápadnej časti k.ú. (zo zvernice) do južnej časti katastra (do drevoskladu) - centrálnou časťou obce
- v minulosti realizované sceľovanie honov likvidáciou remízok
- navrhovaná vodárenská nádrž zaplaví miestnu časť Nižná Maša, čím ohrozí súčasnú priestorovú stabilitu územia a naruší už jestvujúce priestorové väzby.
- z hľadiska majetkoprávných vzťahov je v súčasnosti využívaný športový areál (futbalové ihrisko, tenisové ihriská a pod.) umiestnený v areáli kaštieľa ohrozovaný - jeho lokalizácia je už iba dočasná, v budúcnosti bude potrebná výstavba nového športového areálu v inej lokalite – súčasné priestorové väzby budú narušené
- chatková osada v priestoroch areálu kaštieľa je takisto už určená len na dožitie, súčasné priestorové väzby sa narušia

- priestorová stabilita centrálnej časti obce je ohrozovaná zlým stavebnotechnickým stavom mnohých objektov.
- problémy ohrozenia prírodných zdrojov:
prírodné zdroje sú v k.ú. obce Betliar ohrozované týmito faktormi:
 - absencia splaškovej kanalizácie a ČOV spôsobuje znečistenie povrchových a podzemných vôd
 - chemické látky používané v poľnohospodárstve (agrochemikálie) znečisťujú spodné vody, ničia flóru a faunu
 - vysoké koncentrácie pasúcej sa zveri vedú k zvyšovaniu obsahu dusíkatých látok v pôde, rozvoju nitrofilnej vegetácie a ochudobňovaniu fauny
 - spodné vody sú znečisťované existenciou nelegálnych skládok TKO
 - komínovým efektom je znečisťované ovzdušie zo zdrojov v Jelšave - Lubeníku, Rožňave a Revúcej - čoho dôsledkom je kontaminácia pôdy.
Dôsledkom imisií majú pôdy geochemické anomálie ortute - miestami mierne prekračujúcimi hygienický limit arzénu v slaborozpusťných formách
- problémy ohrozenia kultúrno-historických zdrojov:
 - individuálne chránené národné kultúrne pamiatky sú (až na obytné domy v bývalých železiarňach v Nižnej Maši) v pomerne udržiavanom stave, nie sú bezprostredne ohrozené z hľadiska zlého stavebnotechnického stavu, avšak realizáciou vodárenskej nádrže Nadabula (ktorej max. hladina bude vo výške 311 m n. m.) bude miestna časť Nižná Maša zatopená, a tým budú zlikvidované aj chránené obytné domy zapísané v ÚZPF pod číslom 4682/1-2 - na parcele č. 1485
 - v centrálnej časti obce sa zachovalo viacero pôvodných ľudových murovaných domov vrátane ich hospodárskeho zázemia, ktoré sú vhodnými reprezentantmi ľudovej architektúry, avšak sú v stále sa zhoršujúcom stavebnotechnickom stave
- problémy ohrozenia životného prostredia:
Životné prostredie v obci Betliar a jej katastri je ohrozované:
 - absenciou splaškovej kanalizácie a ČOV
 - hlukom a exhalátmi z dopravy - obcou prechádzajúca cesta I. triedy (I/67) znehodnocuje svojim hlukom a výfukovými plynmi bývanie a v jej bezprostrednej blízkosti
 - nevhodným trasovaním nákladnej dopravy smerujúcej do drevoskladu cez centrum obce
 - existenciou nelegálnych skládok TKO
 - používaním agrochemikálií sú ohrozované podzemné a povrchové vody
 - pôdnou a vodnou eróziou
 - zvyšovaním počtu hospodárskych zvierat (a následným ohrozením pôd dusíkatými látkami)

2.11.4. Opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability, zachovania prírodných zdrojov a biodiverzity

- ❖ opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity:
Na zabezpečenie krehkej ekologickej stability a druhej biodiverzity v k.ú. je potrebné:
 - rešpektovať a chrániť nadregionálny biokoridor NB/5 (hrebeňové časti Volovských vrchov)
 - rešpektovať a chrániť regionálny biokoridor (alúvium rieky Slaná)
 - rešpektovať navrhované miestne biokoridory (výkres č. 2 grafickej časti), ktoré však nenahrádzajú MÚSES, ten okrem biocentier a biokoridorov musí spracovať konkrétny súbor návrhov zameraných na optimalizáciu využitia záujmového územia - systém ekostabilizačných opatrení ,napr. vylúčenie nevhodných plodín z hľadiska sklonu, erodovateľnosti, vodného, vzdušného a soľného režimu pôd, vylúčenie nevhodných agrochemických opatrení a pod.).
Grafické znázornenie biokoridorov má len schématický význam. Sú to otvorené systémy, pri ktorých môžeme identifikovať smer, ale nie presné vymedzenie.
Pri návrhu MÚSES bude potrebné rešpektovať v tomto KEP navrhované prepojenie miestnych biokoridorov (vyznačených vo výkrese č. 2 grafickej časti pozdĺž potokov ako aj v hrebeňových častiach lesov a podhorských lúk) s regionálnym biokoridorom (Slanské podolie) a vytvoriť konkrétne priestorové štruktúry zelene, ktoré budú zabezpečovať:
 - tvorbu mikroklimy
 - zabraňovanie eróznym a akumulárnym javom (vodnej a veternej erózii)
 - zadržiavanie vlhky a živín

- filtráciu povrchovej a podpovrchovej vody
- ochranu brehov vodných tokov
- všetky biologicko - ekologické funkcie (refúgia, genofondové plochy, potravinové zdroje pre živočíchy, miesto rozmnožovania a pod.)
- v zastavanom území obce zabezpečiť možnosť kontinuálnej interakcie fauny pozdĺž potokov (miestne biokoridory) medzi nadregionálnym biokoridorom (Slanské podolie) a miestnymi biocentrami (lemy lesov) bez kolízie s dopravou a inými možnými prekážkami. Zároveň je potrebné vniesť do zastavaného územia čo najviac biomasy a rozmanitosti vegetácie, ktorá je potrebná aj z hľadiska:
 - urbanisticko-architektonicko-estetického (pozdĺž peších ťahov, v parčíkoch, na terasách
 - a verandách rodinných domov, vytváraním živých plotov a pod.)
 - zadržania (retencie) vody v krajine
 - zvyšovania a skvalitňovania zásob genofondu
 - ekologicky čistého prostredia (imisie, hluk) - vytváranie izolačnej zelene pozdĺž automobilových komunikácií
- zabezpečiť čistotu vodných tokov výstavbou splaškovej kanalizácie a ČOV
- chrániť všetky pramene v k.ú. obce Betliar ako miestne biocentrá
- chrániť ochranné lesy viažúce pôdu
- obmedziť aplikácie priemyselných hnojív a pesticídov, ktoré ohrozujú existenciu rastlinných
- a živočíšnych spoločenstiev ako aj čistotu podzemných a povrchových vôd
- nedovoľovať výrubu krovín a drevín za účelom sceľovania pozemkov
- navrhnúť protieróziu výsadbu krovín a drevín v priestoroch, ktoré sú ohrozované pôdnou
- a vodnou eróziou
- lesohospodárske snaženia smerovať k podpore výsadby pôvodných drevín
- uplatňovať protierozívne oševné postupy (orba po vrstevnici)
- rešpektovať ekostabilizačné opatrenia navrhované v RÚSES -e, a to:
 - v grafickej časti (výkres č. 2) vyznačené priestory A - silne členité pahorkatiny s máloúrodnými skeletnatými a relatívne plytkými pôdami je možné využiť na TTP, pasienky, iné využitie je obmedzené, silne obmedzená až vylúčená je tu hĺbková orba
 - vo výkrese č. 2 vyznačené priestory B - silne členité vrchoviny až hornatiny so silne skeletnatými a plytkými pôdami sú vhodné pre les, lúky, miestami iné využitie je vylúčené; silne obmedzené až vylúčené je obrábanie pôdy
 - vyznačené priestory 3 - nívne roviny s nívnymi pôdami sú vhodné na vlhkomilné kultúry a trávne porasty. Na výskytoch štrkoch sú problémy s obrábaním. Obmedzené až vylúčené je používanie agrochemikálií - dosah podzemnej vody. Je potrebné zvýšiť podiel NSKV
 - vyznačené priestory 8 - stredne až silne členité pahorkatiny a vrchoviny s ilimerizovanými, oglejenými a hnedými pôdami sú vhodné najmä na pestovanie krmovín a ako TTP, lokálne je potrebné zvýšené organické hnojenie
- ❖ opatrenia na ochranu prírodných zdrojov:
Tieto opatrenia sa principiálne zhodujú s opatreniami spomenutými v predchádzajúcich opatreniach na zabezpečenie ekologickej stability, nakoľko ekologická stabilita je úzko spätá s prírodnými zdrojmi (zdroje vody, bióty a pod.).
Okrem týchto opatrení je potrebné prioritne:
 - dodržiavať pásma hygienickej ochrany (PHO) vodných zdrojov
 - vyvíjať tlak na znižovanie imisí zo zdroja v Jelšave – Lubeníku
 - vybudovať splaškovú kanalizáciu a ČOV
 - zlikvidovať skládky TKO
 - zabezpečiť protierozívne opatrenia (orba po vrstevnici, prípadne zmena kultúry z ornej pôdy na trvalý trávnatý porast; výsadba protierozívnej zelene - kríkov)
 - renaturalizovať vodné toky a upraviť ich na Q 100
 - regulovať stav zveri na únosnú mieru
 - postupne realizovať kabelizáciu elektrického vedenia príp. zabezpečiť na jestvujúcich vzdušných vedeniach inštaláciu zariadení na ochranu ornitofauny (VVN, VN a NN)
- ❖ opatrenia na ochranu kultúrno-historických zdrojov:
 - vzhľadom na zlý stupeň stavebnotechnický stav niektorých reprezentantov miestnej architektúry v centre obce je potrebné tieto vyhlásiť za pamätihodnosti obce a chrániť ich podľa § 14 Zákona č. 49/2002 Z.z. ost. 4.
 - zabezpečiť udržiavanie NKP v dobrom stavebnotechnickom stave

- zabezpečiť návrhmi stavebných regulatívov v ÚPN -o jednoliatu pôsobiaci charakter obce (prispôsobený pôvodnej architektúre a pôvodnej urbanistickej štruktúre bez použitia nevhodných plochých striech a pod.)

❖ opatrenia na zlepšenie životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva:

Z dôvodu zlepšenia životného prostredia v k.ú. obce Betliar, ako aj z dôvodu ochrany zdravia obyvateľov obce Betliar bude nevyhnutné v súlade s Programom odpadového hospodárstva obce Betliar:

- odstraňovanie splaškových vôd zabezpečiť realizáciou kanalizačnej siete a ČOV
- zneškodňovanie odpadu aj naďalej zmluvne zabezpečiť
- obmedzovať vznik odpadov separáciou zberu (I. etapa: zber skla, papiera a želez. šrotu; II. etapa - zber textilu, plastov, bioodpadu. Nakoniec rozšíriť separovaný zber o gumu, železné a neželezné kovy (spracovanie na polotovary) a problémové látky (žiarivky, elektronický odpad, galvanické články a pod.)) - zaistiť zmluvné zneškodňovanie
- biologické odpady spracovávať na organické hnojivá
- rekultivovať divoké skládky TKO
- zakúpenie rezacieho stroja na úpravu odpadu z krovín

Ďalej odporúčame:

- zrehabilitovať skládku (31427) za cintorínom a skládku prevádzkovanú PD Gemerská Poloma (v katastri obce - 95101)
- podmieniť činnosť podnikateľských subjektov zabezpečením zneškodňovania nimi vyprodukovaného odpadu
- odpad z búracích prác umiestňovať v lokalite určenej vyhládkou štúdiu (potreba vypracovania)
- prebytočnú výkopovú zeminu umiestňovať sčasti na zakrytie odpadu z búracích prác, sčasti na realizáciu parkových úprav v obci
- znižovať počet veľkoobjemových kontajnerov v obci a postupne ich nahradiť KUKA nádobami (začať od centra obce)
- organizovať pravidelné zbery druhotných surovín (papier, kov, plasty, sklo)
- presviedčať občanov o výhodnosti kompostovania zvyškov rastlín z prídomevých a zeleninových záhrad, príp. v spolupráci s inými obcami vybudovať kompostáren

Ďalej navrhujeme:

- lokalizáciu zberného dvora v blízkosti HD Čapáš
- pretrasovať cestu I. triedy mimo obytné územie obce - ako je to v schválenom ÚPN z r. 2000, avšak smerom západným pokračovať s preložkou v súbehu so železnicou, nakoľko v obci Gemerská Poloma je takisto uvažovaná preložka tejto cesty v súbehu so železnicou (realizáciou preložky sa zlepší životné prostredie v blízkosti tejto cesty, ktoré je v súčasnosti znehodnocované hlukom a exhalátmi z automobilovej dopravy . Bariérový efekt navrhujeme odstrániť vedením tejto cesty v centrálnej časti obce- pri križovaní s hlavným peším ťahom na estakádach)
- obnoviť osobnú železničnú dopravu a podporovať opatrenia na zvýhodnenie tejto formy aj nákladnej dopravy, ktorá je ekologickejšia ako doprava automobilová.

❖ opatrenia na zabezpečenie priestorovej stability územia:

Priestorová stabilita v k.ú. obce Betliar bude zabezpečená realizáciou nasledujúcich opatrení:

- preložkou cesty I. triedy I/67 mimo obytné územie obce
- zabezpečením dodržiavania záväzných stavebných regulatívov schválených v ÚPN -O z dôvodu zabezpečenia jednoliateho charakteru obce
- renaturalizáciou vodných tokov a ich úpravou na Q 100
- vhodným návrhom rozvojových plôch obce Betliar v súlade so všetkými navrhovanými ekostabilizačnými opatreniami.

2.12. Návrh verejného dopravného a technického vybavenia

2.12.1. Doprava

2.12.1.1. Železničná doprava

Južnou časťou obce prechádza regionálne železničná trať Rožňava – Dobšiná, jednokoľajová, neelektrifikovaná s príslušnou železničnou dopravňou-žst. Betliar v žkm 51, 836 (neobsadené stanovisko-zjednodušené riadenie vlakovej dopravy) - v súčasnosti využívaná len pre nákladnú dopravu (pre osobnú dopravu bola prevádzka zastavená). Ďalšie údaje o tejto regionálnej trati :

Číslo traťového úseku je : 3281 (DÚ: 02-11)

Traťová rýchlosť úseku : $v = 60$ km/hod.

Rozchod : 1435 mm

Počet nákladných vlakov : 16 vl. / 24 hod.

Na železničnú stanicu sú napojené vlečky do Drevoskladu lesov SR, š.p. a firmy NOTES, a.s. Slavošovce (táto spoločnosť vlečku na svojom pozemku v súčasnosti, žiaľ, zrušila).

• Návrh :

V súvislosti s výstavbou VN „Nadabula“ bude po jej realizácii potrebné premiestniť časť železničnej trate na JV od obce smerom na Rožňavu.

Nároky kladené na zvyšovanie ochrany životného prostredia (znižovanie emisií v ovzduší, znižovanie hlučnosti z dopravy v sídle a pod.), ako aj požiadavky na zvyšovanie diverzifikácie osobnej hromadnej dopravy v budúcnosti prinesie znovuoživenie tejto železničnej trate, príp. aj jej elektrifikáciu . Obnovenie osobnej dopravy na železnici prispeje aj k ekonomickému oživeniu tohto regiónu (okrem iného aj zlepšením podmienok pre rast v oblasti cestovného ruchu, ako aj zvýšením možností zamestnania sa obyvateľov).

Obnovenie osobnej dopravy na železnici je v súlade so zabezpečením realizácie bodu 4.1. ,ako aj 8.2. Závazných regulatívov ÚPN- VÚC Košického kraja .

2.12.1.2. Cestná doprava

• Nadradená cestná sieť

Cez katastrálne územie obce Betliar prechádza cesta I. triedy č. 1/ 67 z Rožňavy do Dobšiny , ktorej výhľadové šírkové usporiadanie je podľa vyjadrenia SSC v kategórii 11,5/80 v zmysle STN 73 6101 Projektovanie ciest a diaľnic. Jedná sa o časť hlavnej cestnej tranzitnej turistickej trasy: Poľsko – Poprad – Vernár – Dobšiná – Rožňava – Kráľ – Maďarsko.

V schválenom ÚPN-Z Betliar z roku 2000 bola navrhovaná preložka tejto cesty mimo centrum obce bližšie k železnici.

Obec Betliar musí v ÚPN-O rešpektovať nadradenú dokumentáciu- ÚPN-VÚC Košického kraja (Zmeny a doplnky 2004) a to jej záväznú časť:

6.12. je potrebné chrániť koridory pre cesty I. triedy, ich preložky, rekonštrukcie a úpravy vrátane ich prietahov v základnej komunikačnej sieti miest a to pre :.... 6.12.2. cestu č. I/67, preložku v úseku Betliar - Gemerská Poloma-Vlachovo v súbehu so železničnou traťou a obchvat mesta Dobšiná.

4.1. je potrebné : považovať priestory Zemplínska Šírava, Slovenský raj, Slovenský kras, Domica – Aggtelek, Betliar – Rožňava – Krásnohorské Podhradie, Jasov a okolie, Košice a okolie, Krompachy – Plešy a Spišský kultúrno-historický komplex za priestory rekreácie a turistiky medzinárodného významu a vytvoriť územno-technické a dopravné podmienky na ich ďalší rozvoj....

Vychádzajúc z vyššie spomenutých skutočností , ako aj vzhľadom na predpokladaný rast rozšírenia už i v súčasnom období zaťaženej cesty I. tr. 1/67, v ÚPN-O Betliar navrhujeme túto komunikáciu preložiť z husto

zastavanej obytnej časti obce, ktorá je zaťažovaná hlukom a exhalátmi z tejto tranzitnej dopravy a viesť ju v súbehu so železnicou v zastavanej časti vo funkčnej triede B2 a kategórii MZ 12 (11,5) /60 (príp. vo funkčnej triede B1 a kategórii MZ 14 (13,5) /60 s úrovňovými napojeniami na miestnu cestnú sieť).

Úsek dlhý cca 700 m navrhujeme riešiť na estakádach z dôvodu mimoúrovňového preklenutia hlavného pešieho a cyklistického ťahu, ktorým prechádza aj turistický chodník , ako aj miestneho biokoridoru hydrického- Krivého potoka tečúceho z parku pri kaštieli do regionálneho biokoridoru- rieky Slaná.

Vzhľadom na potrebu mimoúrovňového preklenutia železnice novonavrňovanou miestnou komunikáciou vedenou zo zvernice Betliar do lokality výroby, táto bude trasovaná aj ponad cestu I. triedy I/67 (lokalizácia tohto mimoúrovňového prejazdu ponad cestu I. triedy viď výkres č. 2 grafickej časti).

Pozdĺž navrhovanej preložky cesty I/67 navrhujeme vysadiť ochranný vegetačný pás.

• Hromadná autobusová doprava

Autobusová doprava prebieha v trase cesty č. 1/67 s párovou zastávkou v južnej časti centra obce (pri reštaurácii a nákupnom stredisku) a pri križovatke s cestou vedúcou do Nižnej Maše.

V návrhu uvažujeme v zastavanom území obce zrealizovať nové zastávky SAD vzhľadom k dodržaniu pešej dostupnosti 500 m pre celú obec (viď výkres č. 2 grafickej časti).

• Miestne obslužné a prístupové komunikácie

Základnú komunikačnú sieť tvoria obslužné cesty vo funkčnej triede C2 a kategórii MO 7,5/40 . Navrhovaná miestna komunikácia obslužná (príp. zberná) vo funkčnej triede C2 (príp. B3) a kategórii MO 7,5 / 50 (príp. MZ 8,5/50) spája zvernicu Betliar s cestou I. triedy I/ 67 a s výhľadovou plochou výroby , ktorá sa nachádza za železnicou v južnej časti obce. Vzhľadom k potrebe mimoúrovňového preklenutia železnice bude táto miestna komunikácia trasovaná aj ponad cestu I. triedy I/67, ktorá so železnicou pôjde v súbehu. Vo výkrese č. 2 sú vyznačené rezervované plochy na preklopenie potrebného výškového rozdielu z križovatky typu "X" s priamym napojením na túto severojužne smerujúcu MOK (resp. MZK) zo zverníka smerom k areálu nezávadnej výroby umiestneného za železničnou traťou.

Ostatné obslužné a prístupové komunikácie zaraďujeme do funkčnej triedy C₃ kategórie MO (MOU) 6,5/40(30) – obytné ulice v nízkopodlažnej zástavbe s priamou obsluhou všetkých objektov za stanovených podmienok premávky (rýchlosť max. 30 km/h, prednosť chodcov pred automobilovou dopravou, tvorba mikropriestorov so zeleňou apod.)

Komunikácie funkčnej triedy C₂ (B3) a C₃ navrhujeme povrchovo upraviť na strednú živícnú úpravu a kde je to priestorovo možné (ako aj u všetkých novonavrňovaných komunikácií) doplniť peším chodníkom (viď výkres č. 2 grafickej časti).

Sieť existujúcich obslužných komunikácií navrhujeme postupne prestavať na kategóriu MO 6,5/30 so šírkou vozovky 5,5 m s jednostranným peším chodníkom min. šírky 1,5 m (príp. na kategóriu MOD 3,75/30 – jednopruhovú komunikáciu s obojsmernou premávkou s výhybňami - ak nie je umožnené rozšírenie uličného priestoru).

• Statická doprava

Samostatné parkovacie plochy v obci sa nachádzajú pred nákupným strediskom , pri obecnom úrade a pred kultúrnym domom. Pri dome smútku a pri futbalovom ihrisku je parkovanie na spevnenej ploche.

S ohľadom na charakter zástavby sú odstavné plochy v obytných zónach zabezpečené na vlastných pozemkoch. (Nepovoľovať výstavbu garáží mimo týchto pozemkov.)

V súčasnosti je parkovanie autobusov nevhodne umiestnené len pred kultúrnym domom, ktorý má nástupný predpriestor týmto znehodnotený.

Navrhujeme parkovanie autobusov umiestniť podľa výkresu č. 2 (pri nákupnom stredisku a zastávke SAD, pri pošte na ul. Novej , pri kultúrnom dome- ale nie v jeho predpriestore, pri futbalovom ihrisku a pod.).

V návrhu sú pre objekty služieb a občianskej vybavenosti navrhované parkovacie státi pre stupeň automobilizácie 1 : 3,5 v počte podľa ukazovateľov STN 736110.

Potreby parkovacích miest pre návrhové obdobie cca r.2025 sú určené podľa STN 736 110 tab.č.20 - pri nadmiestnej vybavenosti s redukciou koeficientom (podľa čl.16.3.10) $k = k_a \cdot k_v \cdot k_p \cdot k_d = 0,29$ a sú vyjadrené v nasledujúcej tabuľke :

Potreba a krytie parkovísk pre objekty občianskej vybavenosti a služieb:

Druh objektu a číslo v grafickej časti (výkres č. 2)	Účelová jednotka	Potreba státí (úč. j./1 státie)	Celková potreba státí	Návrh (po príp. redukcii)
1. Obecný úrad	3 prac. miesta (dop. 5-6 prac. miest) cca 100 m ² čistej admin. plochy	7 30	4	4
2. Kaštieľ s areálom- múzeum:				
A-vstupný objekt	24 prac. miest (dop. 30 prac. miest)	7	4	4
G-športový areál - futbalové ihrisko so zázemím , tenisové ihrisko, volejbalové ihrisko	cca 1000 návštevníkov / deň (v sezóne)	4	250	70 (využitie státí vo vzdialenosti 500m
H-v časti - reštaurácia „ Na majeri“, návrh na doplnenie- obchody, služby	cca 500 návštevníkov	4	125	35(využitie státí vo vzdialenosti 500m)
	70 stoličiek + cca 20 stoličiek a 300 m ² úžitkovej plochy	3 30	40	11(na vlastnom pozemku)
5. Materská škola	3 prac. miesta, cca 12- 20 detí	7 10	2	2
6. Dom smútku, cintorín	2 prac.miesta 15000 m ² úžit. plochy	7 500	30	10
7. Požiarna zbrojnica	cca 100 m ²	30	2	1
8. Štátne lesy Košice- Lesná správa Betliar	cca 9 prac. miest cca 450 m ²	7 30	16	5
10. Kultúrny dom, klub dôchodcov, knižnica (návrh na doplnenie- ubytovanie)	cca 165 stoličiek, 40 m ² úžitkovej plochy, 6 tis. Zväzkov (ubyt.- cca 20 postelí)	7 30 2	35	10(využitie státí vo vzdialenosti 500m)
10. Penzión s reštauráciou „Pri kaštieli“	7 prac. miest, cca 34 postelí, cca 70 stoličiek	5,2,3	35	10 (z toho 5 na vlastnom pozemku)
11. Garáže a sklady Štátnych lesov (zmena funkcie- ubyt., služby- rozšírenie ponuky penz.“ Pri kaštieli“)	(cca 20 postelí , cca 600 m ² úžitkovej plochy)	(2,30)	30	8 (na vlastnom pozemku)
12. Pošta	3 prac. miesta, cca 50 m ² odbytovej plochy	7,30	3	2
13. Obchody, služby	cca 70 m ² úžitkovej plochy	30	3	2
14. Obchod	2 prac. miesta, cca 30 m ² odbytovej plochy	5,30	2	1
15. Obchody, služby	cca 300 m ² odbytovej plochy, cca 50 stoličiek, cca 25 postelí	30,4,2	35	10 (státia preCMZ)
16. Espresso, občerstvenie	2 prac. miesta, 20 stoličiek	5,4	6	3(státia pre CMZ)
17. Hostinec „U valacha“	2 prac. miesta, 28 stoličiek	5,4	8	3(státia preCMZ)
18. Obchody, služby v centrálnej časti obce	po 1-2 prac. miestach, po cca 30 m ² odbytovej plochy	5,30	po 2	po1(státia preCMZ)
19. Penzión s reštauráciou „Barónka“	8 prac. miest, cca 55 stoličiek, cca 12 postelí	5,4,2	20	8 (5 na vlastnom pozemku)
20. Nákupné stredisko, reštaurácia, pohostinstvo (návrh na doplnenie ubytovania)	23 prac. miest, 120 stoličiek, cca 200 m ² odbytovej plochy (45 postelí)	5,4,30,(2)	63	20 (min. 15 na vlastnom pozemku)
21. Základná škola	3 prac. miesta, cca 15-30 detí (3 prac.miesta a 15-25 detí v MŠ, 2 prac. miesta a cca 25 detí v CVČ)	7	2	2
22. Železničná stanica (návrh na obnovu osobnej dopravy a rozšírenie ponuky služieb návštevníkom)	cca 50 m ² odbytovej plochy (3 prac. miesta, cca 100 m ² odbytovej plochy, 100 návštevníkov)	7,30, 7	20	7

27. Obchody, služby	40 prac. miest, cca 1200m ² odbytovej plochy, 200 stoličiek a pod.	5,30,4	98	30 (min. 20 na vlastnom pozemku)
28. Geologický ústav Dionýza Štúra	1 pracovné miesto, 11 postelí	7,2	6	6 (na vlastnom pozemku)
29. Záhradníctvo	3 zamestnanci, 10 návštevníkov	7, 7	2	2 (na vlastnom pozemku)
30. Notes Slavošovce, a.s.	86 zamestnancov, 15 návštevníkov	7, 7	15	5 (ostatné na vlastnom pozemku)
33-35., 38, 39 a 41 (v alt. č. 2 aj lokality 31, 32,37)- Šport so zázemím a občianskou vybavenosťou (s možnosťou spojenia susediacich plôch)	po cca 100-500 m ² úžitkovej plochy , po cca 10 zamestnancov, po cca 20-100 návštevníkov	po 30, po 7 po 7	po 35	po 9 (ostatné na vlast. pozemku)
36. Tenisový klub Betliar	cca 200 m ² úžitkovej plochy , cca 20 návštevníkov	30 4	12	4
40. Nezávadná výroba (pekárň, stolárska výroba a pod.) spojená s predajom)	cca 200- 500 m ² úžitkovej plochy, cca 20 zamestnancov, cca			
42., 43. Obchody, služby	po cca 10-20 prac. miestach, po cca 100- 200 m ² odbyt. plochy, po cca 40- 120 stoličiek a pod.	po 5 po 30 po 4	41	12
44. Bývalý plemenársky podnik- časť (návrh na športovo- rekreačné využitie spojené s vybavenosťou)	(cca 100 návštevníkov, 45 postelí , 100 stoličiek a pod.)	4,2,4	62	18 (min. 50% na vlastnom pozemku)
45. Šport so zázemím a služby (ubytovanie, stravovanie a pod.)	cca 50 návštevníkov, cca 20 postelí, cca 45 stoličiek a pod.	4,2,4	30	10(min. 50% na vlastnom pozemku)
46. Poľnohospodárska malovýroba Spojená s bývaním a ubytovaním turistov- agroturistika	15- 20 postelí	2	10	5 (ostatné na vlastnom pozemku)
47. Bývalý plemenársky podnik- časť (návrh na športovo- rekreačné využitie- napr. vnútroobjektová strelnica, a pod. , spojené s vybavenosťou- ubytovanie, stravovanie a pod. Doporučené spojenie s plochou 46. a spoločné využitie napr. na ranč , hipoterapiu a pod)	cca 50 návštevníkov, cca 20 postelí, cca 50 stoličiek a pod.	4,2,4	34	11(min.50% na vlastnom pozemku)
48. umiestnenie futbalového ihriska , tréningového ihriska a zázemia so službami	cca 500 návštevníkov, cca 70- 100 m ² odbytovej plochy	4,30	130	40
49-52. Športovo- rekreačné využitie so službami a možnosťou prepojenia do jednej plochy	spolu cca 100 návštevníkov, cca 100-200 m ² odbytovej plochy, 50 postelí , 80 stoličiek a pod.	4,30,2,4	73	21
53. Obchody, služby	cca 70 m ² odbytovej plochy, cca 30 stoličiek a pod.	30,4	11	3
55.,57.Obchody, služby spojené s bývaním	po cca 100 m ² odbytovej plochy, po cca 30 stoličiek a pod.	po 30 po 4	po 11	po 3
62. Obchody, služby	cca 50 m ² odbytovej plochy, cca 20 stoličiek a pod.	30,4	min. 6	2
63., 64. Obchody, služby spojené s bývaním	po cca 50-100 m ² odbytovej plochy, príp.po cca 30 stoličiek a pod	po 30 po 4	min.11	3
66-69. Športovo- rekreačné využitie so službami	po cca 50 návštevníkov, po cca 70-100 m ² odbytovej plochy a pod.	po 4,po 30	min. po 15	5(ostatné na vlastnom pozemku)
70., 71. Športovo- rekreačné využitie so službami a možnosťou prepojenia do jednej plochy - napr. letné kúpalisko so zázemím	cca 300 návštevníkov, 1500 m ² vodnej plochy, cca 100 m ² odbytovej plochy a pod.	4,-,30	78	23
78. Športovo- rekreačné využitie (napr. kolkáreň a pod.) so službami (ubytovanie, stravovanie a pod.)	cca 100 návštevníkov, cca 70- 100 m ² odbytovej plochy a pod.	4, 30	28	8(ostatné na vlastnom pozemku)
79. Autocamping so zázemím	cca 500 návštevníkov, cca 70- 100 m ² odbytovej plochy	4,30	128	37
80. Hotelový komplex so zázemím a pod.	cca 100-150 postelí, 200 stoličiek , cca 100 – 200 m ² odbytovej plochy, bazén, sauna a pod.	2,4,30	32	10(ostatné na vlastnom pozemku)
81. Športovorekreačný areál (futbalové ihrisko, tenisové ihrisko, volejbalové ihrisko a pod.	cca 500 návštevníkov, cca 50 postelí, cca 100 stoličiek	4,2,4	175	50(využitie státí vo vzdialenosti 500m)

s doplneným ubytovaním a stravovaním)				
84. Športovorekreačné plochy s vybavenosťou pri zadnom vstupe do areálu kaštieľa s parkom (dopĺňujúce služby- stravovanie, ubytovanie a pod.)	cca 50 návštevníkov, 45 postelí, 70 stoličiek, 100 m ² odbytovej plochy a pod.	4,2,4,30	96	25 (ostatné na vlastnom pozemku)
85. Rekreačné zariadenie „Zálesák“	ca 100 lôžok , cca 100 stoličiek	2,4	75	20 (na vlastnom pozemku)
86. Pikniková rekreačná lúka	cca 50 návštevníkov	4	13	4
92. Domov dôchodcov, príp. zariadenie opatrovateľskej služby	cca 20- 30 postelí, cca 5 prac. miest	2,7	16	5(ostatné na vlastnom pozemku)
93., 102., 104.,109 .,115. a 116. Obchody , služby v rodinných domoch	po cca 50 m ² odbytovej plochy	po 30	po 2	po 2 (na vlastnom pozemku)
105.,106.,107.,108.,120.,122. Obchody, služby v parteri bytových nízkopodlažných domov	po cca 100-300 m ² odbytovej plochy, po cca 20- 40 stoličiek a pod.	po 30, po 4	po 20	po 7
123.Obchody,služby-prenajímateľného charakteru patriace jednej spoločnosti	cca 6 000m ² odbytovej plochy	po 30	200	60 (ostatné na vlastnom pozemku)
125.,128.,133. Obchody, služby	po cca 50 m ² odbytovej plochy, príp.po cca 25 stoličiek a pod.	po 30, 4	po 20	po 6
136. Golfové ihrisko 18- jamkové	cca 80 ha	5000	160	46 (na vlastnom pozemku)

Potreba parkovacích stání je orientačná , upresní sa v ďalších stupňoch PD.

Statická doprava v obytnej zástavbe je navrhovaná so stálymi státiami na vlastných pozemkoch (v uličných profiloch -krátkodobé státi a).

Navrhované parkoviská v ďalšom stupni PD je potrebné riešiť s lapačmi ropných produktov (ochrana spodných vôd).

Je potrebné vytvoriť dostatok navrhovaných parkovacích stojísk, vytvára sa tak bezstresová situácia pre domáce obyvateľstvo aj pre návštevníkov a zabraňuje sa devastácii prírodných nespevnených plôch pri mimoriadnych špičkových nárokoch.

• Pešie komunikácie

V ÚPN-O obce Betliar na úseku peších komunikácií navrhujeme :

○ v zastavanom území obce:

- vytvorenie pešej zóny v časti medzi zastávkou SAD so záchytným parkoviskom a vstupom do areálu kaštieľa, čím by sa zabezpečila nutnosť prechodu návštevníkov urbanisticky najkrajšou časťou obce a tým aj vytvorenie možností na vybudovanie siete distribúcie a služieb v tejto pešej zóne (možnosť ekonomického rastu)
- systém peších chodníkov pozdĺž hlavnej komunikačnej siete obce
- spevnené pešie priestranstvá so zeleňou v blízkosti zariadení občianskej vybavenosti
- systém peších chodníkov v nadväznosti na zastávky SAD a areály občianskej vybavenosti a bývania (viď výkres č. 2 grafickej časti).

○ mimo zastavaného územia obce:

Jedná sa o nové trasy turistických peších chodníkov spájajúcich obec Betliar so širším okolím , a to :

- turistický chodník do obce Gemerská Poloma
- turistický chodník - prepojenie obce Betliar (od kaštieľa) s turistickým chodníkom č. 5721 (zelená značka) prechádzajúcim vrchom Turecká, nachádzajúcim sa v blízkosti najjužnejšieho cípu katastra obce Betliar (na k.ú. obce Rudná). Realizáciou tohto turistického chodníka sa zabezpečí turistické prepojenie obce Betliar s mestom Rožňava (s možným pokračovaním cez Rudnú a Kružnú na Plešiveckú planinu) , ako aj prepojenie cez Kobeliarovo a Brdárku s vrchom Stolicou, a tým aj s Rudnou magistrálou - viď výkres č. 1 grafickej časti (Širšie vzťahy), ako aj výkres č. 6 grafickej časti (Komplexný urbanistický návrh k.ú. a ochrana prírody a tvorba krajiny).

• Cyklistické trasy

Obec Betliar musí v ÚPN-O rešpektovať nadradenú dokumentáciu- ÚPN-VÚC Košického kraja, a to :

- 4.14. vytvárať podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a medzinárodného významu prepájajúce významné turistické centrá kraja.

V ÚŠ preto navrhujeme cykloturistické trasy zrealizovať :

- na navrhovaných trasách turistických chodníkov
- v okruhoch mimo turistických chodníkov s rôznymi stupňami obtiažnosti (upresní sa v ďalšom stupni PD) - viď výkres č. 6 grafickej časti (Komplexný urbanistický návrh k.ú. a ochrana prírody a tvorba krajiny).

Križovanie cyklistických chodníkov a novonavrhovanej preložky cesty I/67 navrhujeme riešiť vo výhlade mimoúrovňovo.

V ďalšom stupni ÚPD (v ÚPN -Z) bude upresnená segregácia automobilovej pešej a cyklistickej dopravy v zastavanom území obce detailnejším riešením uličného koridoru vrátane zelene.

• Cestné ochranné pásma a negatívne účinky cestnej dopravy

Základné cestné ochranné pásma v extravilánových úsekoch ciest precestu I. triedy (I/67) v k.ú. obce Betliar (podľa vyhlášky FMD č. 35 z r. 1984) je 50 m obojstranne od osi.

Vzhľadom na negatívny dopad účinkov cesty I/67 na zdravie obyvateľov obce Betliar (cesta I/67 prechádza obytným územím obce Betliar), navrhujeme túto cestu výhladovo preložiť mimo obytnej zástavby v obci pri rešpektovaní nasledujúcich doporučení :

➤ doporučenia pre zníženie hladín hluku

Je potrebné uvažovať o dopravných, technických a vegetačných prostriedkoch obmedzujúcich škodlivé pôsobenie hluku ako:

- zriaďovanie ochrannej zelene medzi cestou I/67 a posudzovanou zástavbou
- protihlukové izolácie okien a fasád
- špeciálne drenážne úpravy povrchu vozovky cesty I/67

➤ doporučenia pre zníženie účinkov cestnej dopravy na čistotu ovzdušia

Koncepčný návrh opatrení na zníženie absolútneho množstva emisií je nasledovný :

- 1) zaistiť na ceste I/67 plynulosť dopravy
- 2) dimenzovať cestu I/67 tak, aby zabezpečovala plynulý prejazd pri očakávaných zmenách dopravných intenzít
- 3) na ceste I/67 zaistiť optimálnu rýchlosť vozidiel
- 4) pozdĺžny sklon nivelety cesty I/67 navrhnuť čo najmenší
- 5) vzdialenosť medzi cestou I/67 a stavebnou čiarou zástavby maximálne zväčšiť
- 6) zväziť možnosť rekonštrukcie cesty I/67 vedením v zastavanom území na estakádach. Estakády zabezpečia účinný rozptyl exhalátov
- 7) pri projektovaní nových budov v posudzovanej oblasti, členením fasád prilahlých ku ceste I/67 docieľiť zvýšenie mechanickej turbulencie.
- 8) medzi cestou I/67 a obytnou zástavbou zriadiť ochranný vegetačný pás.

2.12. 2. Vodné hospodárstvo

Obec Betliar v ÚPN-O rešpektuje nadradenú dokumentáciu- ÚPN-VÚC Košického kraja (zmeny a doplnky 2004), a to jej záväznú časť, v ktorej sa uvádza, že je potrebné :

4. V oblasti rozvoja rekreácie, kúpeľníctva a turistiky:

- 4.1. považovať priestory Zemplínska Šírava, Slovenský raj, Slovenský kras, Domica – Aggtelek, Betliar – Rožňava – Krásnohorské Podhradie, Jasov a okolie, Košice a okolie, Krompachy – Plejsy a Spišský kultúrno-historický komplex za priestory rekreácie a turistiky medzinárodného významu a vytvoriť územno-technické a dopravné podmienky na ich ďalší rozvoj,

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry:

- 7.1. zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom dosiahnuť do roku 2010 úroveň celoslovenského priemeru,
- 7.4. na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou využívať prednostne zdroje podzemných vôd
- 7.9. znižovať rozdiel medzi podielom odkanalizovaných obyvateľov a podielom zásobovaných obyvateľov pitnou vodou,
- 7.10. zvyšovať úroveň v odkanalizovaní a čistení odpadových vôd miest a obcí s cieľom dosiahnuť do roku 2010 úroveň celoslovenského priemeru,
- 7.11. prednostne realizovať rekonštrukciu alebo výstavbu kanalizácií a čistiarní odpadových vôd v sídlach
 - 7.11.2. s vybudovaným vodovodom,
 - 7.11.4. nachádzajúcich sa na území stredísk turizmu medzinárodného a nadregionálneho významu...

- **Výhľadové zámery**
 - Východoslovenská vodárenská spoločnosť v súčasnosti spracováva technický návrh zásobovania pitnou vodou a odkanalizovania obcí v povodí rieky Slaná. Koncepcia výhľadového riešenia vodovodu predpokladá využitie disponibilných vodných zdrojov (prameňov) pre skupinový vodovod z oblasti Dobšinej a s dopravou vody prírodným potrubím DN 300 po Gemerskú Polomu a napojenie na jestvujúci vodovodný systém. V zmysle uznesenia vlády SR č. 30/96 sa predpokladá vyradenie povrchového zdroja - Súľovského potoka zo zásobovania obyvateľstva pitnou vodou. Alternatívne je uvažovaná koncepcia lokalizácie miesta čistenia odpadových vôd. 1. alternatíva rieši splaškovú kanalizáciu so samostatnou obecnou ČOV, situovanou pod obcou a 2. alternatíva uvažuje s riešením skupinovej kanalizácie odvedením splaškových odpadových vôd do jestvujúcej kanalizácie okresného mesta a spoločným čistením v ČOV Rožňava (po jej rozšírení).
 - V ÚPN-VÚC (zmeny a doplnky 2004) sa uvažuje v k.ú. obce Betliar s realizáciou vodnej nádrže Nadabula ($H_{max} = 311,0$ m n.m. a $V_c = 6,4$ mil. m^3)

2.12.2.1. Zásobovanie pitnou vodou

- **Súčasný stav**

V súčasnosti je obec Betliar zásobovaná pitnou vodou z Rožňavského skupinového vodovodu Gemerská Poloma - Betliar - Rožňava. Vodárenským zdrojom je Súľovský potok s bilančnou výdatnosťou 35,0 l/s. Dodávka pitnej vody pre Betliar je realizovaná z úpravne vody „Podsúľová“, z ktorej sa privádza prírodným potrubím voda do vodojemu nad obcou Betliar osadeného na kóte dna 377,0 m n. m., max. hladinou 381,0 m n. m. a s obsahom 150 m^3 .

Podľa posledného sčítania mala obec Betliar 1012 obyvateľov (339 b.j.). Okrem toho je v obci na verejný vodovod pripojený kultúrny dom, miestne obchody potravín a zeleniny, pohostinstvo, reštaurácie, ako aj ZŠ a MŠ a ďalšia občianska a technická vybavenosť.

V obci sa nachádzajúci kaštieľ a múzeum má vlastný zdroj vody podobne ako rekreačné stredisko „Zálesák“ nad obcou.

Čo sa týka tlakových pomerov obec sa nachádza medzi vrstevnicami 300,0 až 378,0 m n. m. Vzhľadom na kótu jestvujúceho vodojemu objekty osadené nad kótou 365,0 m n. m. vykazujú v špičke nedostatok tlaku pri poklese hladiny vo vodojeme, odberatelia nachádzajúci sa medzi vrstevnicou 320,0 až 305,0 m n. m. majú zas zvýšený hydrostatický tlak.
- **Potreba vody v súčasnosti**

Priemerná denná potreba v súčasnosti: $Q_p = 1012 \text{ obyv.} \times (135 \times 0,8) + 1012 \text{ obyv.} \times (25 \times 1,2) \text{ l/os/deň} = 109\,296 + 30\,360 \text{ l/deň} = 139\,656 \text{ m}^3/\text{deň} = 1,6 \text{ l/s}$

Maximálna denná potreba: $Q_{maxd} = 139,656 \times 2,0 = 279 \text{ m}^3/\text{deň} = 3,38 \text{ l/s}$

Maximálna hodinová potreba: $Q_{maxh} = 279 : 24 \times 1,8 = 20,925 \text{ m}^3/\text{hod} = 5,83 \text{ l/s}$

Ročná potreba: $Q_r = 139,656 \text{ m}^3/\text{deň} \times 365 \text{ d} = 50,97 \text{ tis. m}^3$

Jestvujúci vodojem, ktorý má objem 150 m^3 pri max. dennej potrebe vykazuje v súčasnosti 53,76 % -nú akumuláciu z dennej max. potreby.

Pri ďalšom rozvoji obce je potrebné uvažovať s rozšírením akumulácie.

Jestvujúce vodovodné potrubie je z rúr PVC profilu DN 100 a 80 mm.

Prírodné potrubie zo skupinového vodovodu do obecného vodojemu je profilu DN 100 mm.

V obci Betliar sú aj ďalšie prevádzky okrem vyššie uvedených, ktoré ale nie sú napojené na obecný vodovodný systém a vodojem. Jedná sa o bývalú Sódovkareň (v súčasnosti píla- lokalita č. 37) a Notes Slavošovce, a.s. - závod Betliar (bývalý Berix zdroj - lokalita č. 30), ktoré majú samostatnú prípojku napojenú priamo na prírodné potrubie skupinového vodovodu pri ceste I. triedy I/67.

Podobne nie je z miestneho vodovodu zásobovaný hospodársky dvor PD Čapáš - Gemerská Poloma (lokalita č. 73) ani bývalá Plemenárska stanica býkov (lokalita č. 44 a 47).

- **Návrh**

Ako už bolo spomínané v opise súčasného stavu, časť domov v obci má zabezpečený tlak na prípojkach len pri max. hladine vody vo vodojeme, aj to v nedostatočnej miere.

Navrhovaná zástavba nových domov a občianskej vybavenosti je uvažovaná jednak priamo v obci medzi súčasnou zástavbou, ale sú navrhované aj nové plochy v severozápadnej a východnej časti obce nad kótou

365,0 m n. m., ktorá je hornou hranicou tlakového pásma jestvujúceho vodojemu, ale aj v južnej časti obce - pod dolnou hranicou tohto tlakového pásma (320 m n.m).

Vzhľadom na zabezpečenie dostatočného tlaku vody pre všetky jestvujúce aj navrhované lokality, navrhujeme riešiť situáciu osadením nových vodojemov v troch nasledujúcich tlakových pásmach :

I. tlakové pásmo navrhujeme s hornou hranicou 410 m n.m. a dolnou hranicou 365 m n.m.

II. tlakové pásmo navrhujeme s hornou hranicou 365 m n.m. a dolnou hranicou 320 m n.m.

III. tlakové pásmo navrhujeme s hornou hranicou 335 m n.m. (príp. 320 m.n.m.) a dolnou hranicou 290 m n.m.(príp. 275m n.m.) . Na sieti v III. tlakovom pásme je pred vybudovaním vodojemu na kóte 350 m n.m. potrebné osadiť redukčný ventil na redukciu tlaku v jednotlivých vetvách.

V ÚPN-O uvažujeme s výstavbou : v I. etape cca 359 nových b.j. a v II. etape pribudne ďalších cca 380 nových b.j. Súčasne s výstavbou bytov navrhujeme rozšírenie plôch občianskej a technickej vybavenosti a nezávadnej výroby.

Pre tento nárast je nutné vybudovať dostatočný objem vodojemov so súčasným doplnením vodovodnej siete v jednotlivých tlakových pásmach. Navrhované prírodné potrubie zo skupinového vodovodu do navrhovaných vodojemov bude potrebné vybudovať na potrebu Q_m , t.j. s dimenziou DN 160.

• Určenie potrieb vody v návrhu podľa Vyhlášky MŽp č.684/2006:

Rozvoj obce je navrhovaný v dvoch etapách :

I. etapa predpokladá návrhový stav 2 162 obyvateľov., II. etapa predpokladá návrhový stav 3 378 obyvateľov.

Potreby vody pre konečný stav (t.j. 3378 obyv.) budú:

- priemerná denná $Q_p = 3378 \text{ obyv} (135 \text{ ld}^{-1} \times 0,8 + 25 \text{ ld}^{-1}) = 444,1 \text{ m}^3\text{d}^{-1} = 5,1 \text{ l.s}^{-1}$
- maximálna denná potreba: $Q_m = 444,1 \text{ m}^3\text{d}^{-1} \times 1,6 = 710,54 \text{ m}^3\text{d}^{-1} = 8,2 \text{ l.s}^{-1}$
- maximálna hodinová potreba: $Q_h = 710,54 \text{ m}^3\text{d}^{-1} : 24 \text{ h} \times 1,8 = 53,29 \text{ m}^3\text{h}^{-1} = 14,8 \text{ l.s}^{-1}$
- potrebný objem vodojemu je 710 m^3 , najmenší 426 m^3

Pre plynulé zásobovanie sídla navrhujeme rozšíriť akumuláciu jestvujúceho vodojemu (v II. tlakovom pásme) o $2 \times 200 \text{ m}^3$ a vybudovať nové vodojemy :

- vodojem č.2 pre I. tlakové pásmo s osadením dna vo výške 425 m.n.m. a s kapacitou 200 m^3
- vodojem č.3 pre III. tlakové pásmo s osadením dna vo výške 350 m n.m. (príp. 335 m n.m.) a s kapacitou 150 m^3 .

v III. tlakovom pásme je pred vybudovaním vodojemu potrebné osadiť redukčné ventily na redukciu tlaku v jednotlivých vetvách.

Do vodojemu č.2 navrhujeme vodu prečerpávať z vodojemu č.1 čerpacou stanicou. Z navrhovaných vodojemov zásobným potrubím DN 100 bude voda privedená k spotrebisku.

Rozšírenie rozvodnej vodovodnej siete v navrhovanej zástavbe bude potrubím DN 100.

12.2.2. Odvádzanie odpadových vôd

• Súčasný stav

V súčasnej dobe nemá obec Betliar vybudovanú kanalizáciu ani ČOV. Splaškové vody sú odvádzané do domových žump. Dažďové vody sú zvádzané z povrchu ciest cestnými priekopami, alebo krátkymi úsekmi dažďovej kanalizácie do Krivého potoka, ktorý preteká obcou a nasledovne sa vlieva do rieky Slaná. Výnimku tvorí miestny kaštieľ a múzeum, ktoré majú nielen vlastný zdroj vody, ale aj malú ČOV. Súčasný stav v odvádzaní splaškových vôd je nevyhovujúci, pretože splaškové vody sú potenciálnym znečisťovateľom podzemných aj povrchových vôd.

V súčasnosti má obec spracovanú projektovú dokumentáciu na kanalizáciu a ČOV . Návrh vypracovala firma EKOLINES v marci 1999.

Trasy kanalizácie navrhovanej v tomto projekte sú prevzaté do spracovávaného územného plánu až na výnimky - viď. Výkres č. 3 grafickej časti, ktoré vzhľadom na trasovanie nových komunikácií bolo potrebné prepracovať a doplniť.

- **Určenie množstva splaškových vôd**

Množstvá splaškových odpadových vôd vychádzajú z potrieb vody.

III. etapa predpokladá návrhový stav 3378 obyvateľov. Tvorba splaškových vôd bude:

Tvorba splaškových vôd bude:

- priemerná denná $Q_p = 444,1 \text{ m}^3\text{d}^{-1} = 5,1 \text{ l.s}^{-1}$
- maximálna denná: $Q_m = 710,54 \text{ m}^3\text{d}^{-1} = 8,2 \text{ l.s}^{-1}$

- **Návrh riešenia**

V ÚPN-O počítame so zvýšením počtu obyvateľov z počtu 1012 obyv.(podľa posledného sčítania v r. 2001) v I. etape na 2 162 obyv. a v II. etape na 3378obyv.

Okrem toho sa uvažuje s nárastom občianskej a technickej vybavenosti, nezávadnej výroby , ako aj s možnosťami rozvoja rekreácie (vzhľadom na skutočnosť, že obecBetliar je medzinárodným strediskom cestovného ruchu).

Návrh odkanalizovania obce Betliar vychádza z návrhu odkanalizovania jestvujúcich domov do splaškovej kanalizácie navrhovanej firmou EKOLINES v r. 1999.Tieto trasy kanalizácie boli prevzaté (až na výnimky) a plynule na ne naväzuje navrhovaná kanalizácia pre novonavrhované lokality v obci.

Vyprojektovaná kanalizácia, ako aj novonavrhnutá , bude z materiálu PVC profilu DN 300 mm, gravitačná.

V súvislosti s vyjadrením sa Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti uvažujeme s lokalizáciou čistiarne odpadových vôd (ČOV) v južnej časti obce za železnicou (lokalita č. 26 vo výkrese č. 2 a 3 grafickej časti)

Výstavbu tejto ČOV doporučujeme rozdeliť na etapy v súlade s navrhovaným rozvojom obce a množstvom pripojených obyvateľov na kanalizáciu.

Výhľadovo uvažujeme s možným napojením splaškovej kanalizácie na skupinovú kanalizáciu s odvedením odpadových vôd do jestvujúcej kanalizácie mesta Rožňava a spoločným čistením v ČOV Rožňava po jej rozšírení .

Hlavné kanalizačné zberače, ako aj ČOV je potrebné zabezpečiť proti záplavám na Q 100.

Vzhľadom na časovo vzdialený horizont realizácie VN „Nadabula“ navrhujeme realizovať aj v miestnej časti „Nižná Maša“ výstavbu samostatnej ČOV (lokalita č. 135 vo výkrese č. 2 a 3 grafickej časti) , nakoľko sa táto nachádza v regionálnom biokoridore-alúvium rieky Slaná.

- **Odvádzanie dažďových vôd**

Vzhľadom k tomu, že v obci sa uvažuje iba so splaškovou kanalizáciou, navrhujeme dažďové vody odvádzať z terénu cestnými priekopami a navrhovanými rigolmi (osadenými vodomilnou zeleňou) do miestneho potoka.

Pri rozširovaní ciest, či budovaní chodníkov nad týmito priekopami bude potrebné vybudovať dažďovú kanalizáciu s čo najväčším priemerom vyúsťujúcu do retenčných jazierok (ich lokalizácia sa upresní v ďalšom stupni ÚPD- v ÚPN-Z).

2.12.3. Vodné toky

- **Súčasný stav**

- Zastavané územie obce :

Hlavnou severojužnou osou obce Betliar preteká Krivý potok prameniaci na území zverníka Betliar a vlieva sa do rieky Slaná.Krivý potok má hydrologické číslo č 260 a je v správe Povodia Hrona so sídlom v Banskej Bystrici , závod Rimavská Sobota. Na potoku je prevedená regulácia, hlavne v kaštielnom parku tvorí dômyselný systém bočných ramien, vodopády, jazierka, ktoré vytvárajú v parku príjemné prostredie. V súčasnosti je vplyvom prietrží tento potok v parku čiastočne neupravený, v zlom stavebnotechnickom stave je aj hrádza jazierka v kaštielnom parku.

V samotnej obci vytvára tento potok kaskády a brehy sú spevnené kameňmi. V určitých vzdialenostiach sú umiestnené schody vedúce k potoku. Nad potokom v centre obce je postavená požiarna zbrojnica.

Ďalším potokom pretekajúcim cez zastavané územie obce jej juhozápadnou časťou je Čapášsky potok, severovýchodnou časťou zas Deravý potok.

Nižnou Mašou preteká rieka Slaná aj s bývalým mlynským náhonom, ktorý je v súčasnosti využívaný na pohon turbíny malej vodnej elektrárne.

○ Katastrálne územie obce:

Katastrálnym územím obce Betliar preteká rieka Slaná z juhozápadu na juhovýchod, do ktorej sa vlievajú ostatné potoky vyvierajúce na území katastra. Rieka Slaná v dotknutom území nemá zrealizované žiadne úpravy brehov, takže okolie je pri povodňových prietokoch inundované.

Ľavostrannými prítokmi rieky Slaná sú na území katastra tieto potoky: Čapášsky, Krivý s prítokmi, ktorý vozvernicí vytvára Betliarsky rybník, ďalej Deravý potok a potok Janova.

Južnou časťou katastra preteká bezmenný pravostranný prítok rieky Slaná tečúci Čoltovou dolinou.

• **Návrh**

V návrhu je potrebné dôsledne udržiavať už jestvujúce úpravy potokov, upraviť časti postihnuté povodňovými prietokmi, ako aj zrekonštruovať hrádzu na Krivom potoku - na jestvujúcej vodnej ploche v parku pri kaštieli, ktorá je v zlom stavebnotechnickom stave.

V zastavanom území je potrebné okrem Krivého potoka upraviť brehy Deravého a Čapášskeho potoka biotechnickými metódami (prehĺbením dna potoka, vysadením vodomilných rastlín a pod.), s vytvorením kaskád spomaľujúcich odtok vody z územia a na ochranu nižšiepoloženého územia.

Pozdĺž brehov potokov je potrebné ponechať manipulačné plochy podľa požiadavky správcu toku - 5 m pri malých vodných tokoch a 10 m pri významných vodných tokoch (rieka Slaná).

Na Čapášskom potoku navrhujeme vybudovať malú vodnú plochu s výškovou rezervou hrádze pre prívalové vody na Q 100 (poloha sa upresní v ÚPN-Z).

Križovania vodných tokov s líniovými vedeniami dopravy a technického vybavenia riešiť mimoúrovňovo - mostnými konštrukciami s dostatočným voľným priestorom pre prietok Q 100.

Na rieke Slaná sa uvažuje s výstavbou vodnej nádrže Nadabula ($H_{\max} = 311$ m n. m., $V_c = 6,4$ mil. m³), takže hospodárska činnosť v území výhľadového vodného diela sa riadi platnou úpravou bývalého MLUH SSR a MVT SSR z 20. júna 1977 o hospodárskom využívaní záujmových území výhľadových vodohospodárskych diel.

V ÚPN-VÚC Košického kraja (zmeny a doplnky 2004) je vyznačená aj vodná nádrž Betliar, ktorá je zaradená do kategórie evidovaných diel bez uvedenia časovej aktuálnosti ($H_{\max} = 350$ m n. m., $V_c = 71$ mil. m³), ktorá by zaliala celú obec Gemerská Poloma a zasiahla by časťou vodnej plochy aj do JZ časti katastra obce Betliar, kde by bol postavený priehradný múr. Odporúčame obci Betliar v súvislosti s navrhovanými polyfunkčnými a výrobnými plochami v priestore hrádze požiadať Ministerstvo životného prostredia SR o odpísanie vodnej nádrže Betliar z výhľadových evidovaných vodohospodárskych diel. Vzhľadom na to, že VN Betliar zasahuje aj do k. ú. Gemerskej Polomy, odporúčame, aby o uvedené požiadala aj susedná obec.

2.12.3. Zásobovanie vykurovacím plynom

• **Súčasný stav**

Obec je plynofikovaná. Dodávka plynu je uskutočnená z existujúceho VTL plynovodu DN 200, PN 4,0 MPa, Rožňava – Nižná Slaná VTL prípojkou DN 80, PN 4,0 MPa prostredníctvom regulačnej stanice tlaku plynu RS 1200, lokalizovanej pri železničnej stanici. Rozvod plynu v sídle je realizovaný ako STL plynovod s domovými regulátormi STL/NTL. Materiál plynovodu – oceľ DN 80 až 150. Pripojenie 2 x 6 bj je realizovaných z plastového potrubia LPE D 63. Prevádzkový tlak STL plynovodu je 100 kPa. V súčasnosti je vybudovaných 5109 m STL plynovodu a 1308 m prípojk. Pomocou 177 prípojk je zásobovaných 220 odberateľov a 9 maloodberateľov.

Ročná spotreba obyvateľstva - 550 000 m³
maloodber - 94 000 m³

• Určenie potrieb plynu

Rozvoj obce je navrhovaný v dvoch etapách: v 1. etape bude 698 domov a v 2. etape cca 1078 domov. Uvažujeme s 90 % plynifikáciou RD a 100 % KBV a OV.

Predpokladá návrhový stav 3378 obyvateľov v 1078domoch. Potreby plynu budú:

- hodinová $Q_p = 1066 \text{ domov} \times 2,5 \text{ m}^3\text{h}^{-1} = 2\,665 \text{ m}^3\text{h}^{-1}$
- ročná $Q_r = 1066 \text{ domov} \times (180 + 3600 + 260) \text{ m}^3 = 4306 \text{ tis m}^3$

Potreby pre vybavenosť sú predpokladané v množstve 10-20% z potrieb pre obyvateľstvo.

• Návrh .

Plynovodnú STL sieť navrhujeme rozšíriť na celé riešené územie . Rozšírenie siete bude budované súbežne s rozširovaním plôch určených na bývanie a vybavenosť. Rozšírenie plynovodnej siete navrhujeme vybudovať z rúr PE profilov D63 (výnimočne 50) - 150mm (dimenzie STL plynovodu je potrebné navrhnuť na základe hydraulického posúdenia siete v ďalšom stupni PD).

Pre zabezpečenie kapacity STL plynovodnej siete je potrebné zrealizovať zokruhovanie jestvujúcej siete v úseku vedľa cesty I. triedy I/67 Rožňava - Dobšiná v priestore pred plochou č. 20 (Nákupné stredisko a reštaurácia).

V južnej časti navrhového rozšírenia zastaviteľnosti územia je potrebné respôsobiť zástavbu trase jestvujúceho VTL plynovodu DN 200, PN 4,0 MPa, Rožňava - Nižná Slaná a VTL prípojky DN 80, PN 40 pre obec Betliar.

V súvislosti s navrhovanou preložkou cesty I. triedy I/67 nvrhujeme výhľadovo preložku regulačnej stanice plynu s dostatočnou kapacitou vzhľadom na predpokladaný rozvoj obce .

2.12.4. Zásobovanie elektrickou energiou

• Súčasný stav

Západne od obce mimo toho času zastavanú časť Betliara prechádza 110 kV vedenie č. 6412. Súbežne s týmto vedením vedie aj dvojité 22 kV vedenie č. 390 a 391 „Rožňava - Nižná Slaná“ na ocelových mrežových stožiaroch.

Obec Betliar je zásobovaná elektrickou energiou z distribučného 22 kV vedenia č. 236 „Rožňava -Dobšiná“ zo 110/22 kV transformovne v Rožňave. Aj VN vedenie č. 236 prechádza západnou časťou obce. Samotná obec a jej priemyselná časť je zásobovaná jednotlivými 22 kV prípojkami prostredníctvom 22/0,4 kV transformovní.

názov	typ	Výkon (kVA)	miesto	odber
TS č. 1	BTS	400	centrum pri ceste I.tr.	MO
TS č. 2	TS C22-2	250	bytovky	MO + VO
TS č. 3	Murovaná	160	Notes	MO
TS č. 4	PTS do 400	100	za železnicou	MO
TS č. 5	PTS do 400	100	býv. plemenár. podnik	VO
TS č. 6	štetlík	100	poľnohosp. druž.	VO
TS č. 7	PTS do 400	250	severná časť obce	MO
TS č. 8	murovaná	160	pri kaštieli	VO
TS č. 9	PTS do 400	100	Maša	MO
TS č.10	PTS do 400	160	„Zálesák“	MO

Obec Betliar je plynifikovaná.

Pre centrum obce bola spracovaná technická dokumentácia na kabelizáciu vzdušnej NN siete ako aj verejného osvetlenia (máj 1999 – VSE Košice).

- **Návrh**

Zásobovanie bude riešené v rámci existujúcej siete, rekonštrukciou jestvujúcich 22/0,4 kV transformovní, výstavbou nových transformovní, rekonštrukciou časti sekundárnych rozvodov a výstavbou nových NN rozvodov v rámci riešenia jednotlivých etáp nových rozvojových zón. Pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie sú vytypované miesta nových transformovní a trás 22 kV vedení. 22 kV vedenia po okraje zastavaného územia budú vzdušné - opatrené zariadeniami na ochranu ornitofauny. V navrhovanom zastavanom území obce budú vedené káblami v zemi. Z nových transformovní budú napojené jednotlivé obytné zóny, pričom je nutné počítať s prepojením nových trafostaníc na jestvujúcu distribučnú NN sieť obce. V súvislosti s navrhovanou preložkou cesty I. triedy I/67 uvažujeme s preložkou časti 110 kV vedenia prechádzajúceho cez zastavané územie obce (viď výkres č. 4 grafickej časti).

V súvislosti s výstavbou vodnej nádrže Nadabula (vo výhlade) bude potrebné zrealizovať preložku časti 22kV vzdušného vedenia č. 236 (viď výkres č. 4 grafickej časti), vo výhlade (po realizácii tejto vodnej nádrže Nadabula) navrhujeme kabelizáciu časti 110 kV vedenia prechádzajúceho cez zastavané územie obce.

V obci sa v rámci jestvujúcej občianskej vybavenosti ráta so zmenou funkcie niektorých zariadení, navrhujú sa aj zariadenia nadmiestneho významu slúžiace obchodu, službám vo vzťahu k významu obce ako medzinárodného strediska turizmu, ktorá zvýši zaťaženie elektrickej siete v čase maxima.

Pre novonavrhované zariadenia občianskej vybavenosti bude nárast podielového zaťaženia v čase maxima približne (upresní sa v ďalších stupňoch PD) $P_{vyb.l.} = 600$ kVA.

V rámci plánovanej nezávadnej výroby, ktorá je situovaná tak, aby bolo možné jej napájanie z vlastných novonavrhovaných trafostaníc podľa požadovaného odberu, účelu, charakteru a technológie nezávadnej výroby v jednotlivých lokalitách bude ich umiestnenie individuálne podľa požadovaného odberu.

Z hľadiska zásobovania elektrickou energiou bude bytová výstavba riešená v stupni elektrizácie „A“ podľa STN 33 2130. V 1. etape pribudne k jestvujúcemu počtu bytov (339) ďalších 359 b.j. a v 2. etape pribudne ďalších 380 b.j.. V návrhovom období bude mať obec 1 078 b.j.

Podielové zaťaženie bytového odberu na maxime obytného súboru bude:

$$P_{bl.} = S_{bl.} \cdot n_l = (1078 \text{ b.j.} \times 5,5) \times 0,2 = 1173 \text{ kVA}$$

Pre pokrytie uvedeného podielového zaťaženia bude potrebný transformačný výkon :

$$P_T = (1173 + 600) / 0,8 = 2216 \text{ kVA (min.)}$$

Pre zabezpečenie rovnomerného a spoľahlivého zásobovania elektrickou energiou navrhujeme rekonštruovať jestvujúce transformačné stanice výmenou transformátorov, ktoré slúžia na napojenie distribučnej siete, podľa ich typu - na inštalovaný výkon 400 alebo 630 kVA a postaviť v obci nové transformačné stanice (viď výkres č. 4 grafickej časti) o výkone do 630 kVA v blízkosti ťažísk odberu a napojiť ich 22 kV zemným káblovým vedením.

Navrhujeme demontovať časť pôvodných vzdušných prípojkov 22 kV (v zastaviteľnom území obce), čím sa uvoľní priestor pre výstavbu a dotknuté časti prípojky navrhujeme nahradiť zemným káblovým vedením.

Distribučnú sieť NN v celej obci Betliar ako aj rozvod verejného osvetlenia navrhujeme riešiť zemným kábelovým vedením.

2.12.5. Telekomunikácie

- **Súčasný stav**

Katastrálnym územím obce Betliar prechádza diaľkový uzlový telekomunikačný kábel Dobšiná – Rožňava a diaľkový optický telekomunikačný kábel, ktoré sú umiestnené pozdĺž cesty I. triedy I/67 (viď. výkres č. 4 grafickej časti).

Obec Betliar je súčasťou uzlového telefónneho obvodu Rožňava. Jednotlivé účastnícke stanice sú napojené z automatickej telefónnej ústredne prostredníctvom pružnej dvojstupňovej siete. Z účastníckych rozvádzačov sú závesnými káblami napojené účastnícke stanice.

V grafickej časti sú zakreslené jestvujúce kábelové telekomunikačné vedenia.

Kataster obce Betliar je pokrytý mobilnou sieťou oboch operátorov (Orange, T-Mobil) a v poslednom období sa zvyšuje internetizácia.

- **Návrh**

Rozšírenie miestnej telefónnej siete navrhujeme riešiť úložnými káblami s kapacitou umožňujúcou 100 % telefonizáciu bytov – $P_p = 1078_{\max}$.

Občianska vybavenosť = 50% z P_p bytových jednotiek.

Celkový predpokladaný počet P_p : $P_p = 1617_{\max}$.

Miestne telefónne vedenia jestvujúce navrhujeme zrekonštruovať a viesť káblami v zemi (zo strany obce bude potrebné upovedomiť správcu siete o plánovaných rozkopávkach v obci z dôvodu možnosti pripoloženia a rozšírenia miestnej telefónnej siete).

Takisto novonavrhované miestne telefónne rozvody k navrhovaným plochám bývania, občianskej vybavenosti, športu a pod. riešime ako kábelové uložené v zemi (viď výkres č. 4 grafickej časti).

2.13. Konceptia starostlivosti o životné prostredie

Súčasný stav životného prostredia v obci Betliar je výsledkom antropogénnej činnosti v danom území a jeho širšom okolí, ktorá zasiahla do všetkých zložiek životného prostredia (a síce: vody, pôdy, ovzdušia a bioty).

V dôsledku pôsobenia stresových javov vznikajú následovné typy environmentálnych problémov:

- problémy ohrozenia prvkov ÚSES:

v katastrálnom území obce Betliar ide o ohrozenie jestvujúceho regionálneho biokoridoru - alúvia rieky Slanej. Vody rieky Slanej sú znečisťované nielen pôsobením poľnohospodárskej činnosti, ale aj jej prítokmi prechádzajúcimi obcou znečistenými v dôsledku absencie splaškovej kanalizácie a ČOV v obci. Reguláciou toku Slanej zas dôjde k výraznému ochudobneniu štruktúry krajiny (navrhovaná vodná nádrž Nadabula). Možnosť kontinuálnej interakcie fauny pozdĺž potokov (miestne biokoridory) medzi nadregionálnym biokoridorom (Slanské podolie - alúvium rieky Slaná) a miestnymi biocentrami – prameniskami miestnych potokov je v súčasnosti prerušená - je v kolízii s dopravnými líniovými prvkami – cestou 1. triedy a železnicou.

- problémy ohrozenia priestorovej stability územia:

Kompaktibilita obce Betliar je narušená prieťahom cesty I. triedy, čím je výrazne ohrozená priestorová stabilita tohto územia. Ďalším prvkom ohrozujúcim priestorovú stabilitu k.ú. je:

- vo vzťahu k líniovej doprave - trasovanie nákladnej dopravy smerujúcej zo severozápadnej časti k.ú. (zo zvernice) do južnej časti katastra (do drevoskladu) - centrálnou časťou obce
- v minulosti realizované sceľovanie honov likvidáciou remízok
- navrhovaná vodárenská nádrž zaplaví miestnu časť Nižná Maša, čím ohrozí súčasnú priestorovú stabilitu územia a naruší už jestvujúce priestorové väzby.
- z hľadiska majetkoprávných vzťahov je v súčasnosti využívaný športový areál (futbalové ihrisko, tenisové ihriská a pod.) umiestnený v areáli kaštieľa ohrozovaný - jeho lokalizácia je už iba dočasná, v budúcnosti bude potrebná výstavba nového športového areálu v inej lokalite – súčasné priestorové väzby budú narušené
- chatková osada v priestoroch areálu kaštieľa je takisto už určená len na dožitie, súčasné priestorové väzby sa narušia
- priestorová stabilita centrálnej časti obce je ohrozovaná zlým stavebnotechnickým stavom mnohých objektov.

- problémy ohrozenia prírodných zdrojov:

prírodné zdroje sú v k.ú. obce Betliar ohrozované týmito faktormi:

- absencia splaškovej kanalizácie a ČOV spôsobuje znečistenie povrchových a podzemných vôd
 - chemické látky používané v poľnohospodárstve (agrochemikálie) znečisťujú spodné vody, ničia flóru a faunu
 - vysoké koncentrácie pasúcej sa zveri vedú k zvyšovaniu obsahu dusíkatých látok v pôde, rozvoju nitrofilnej vegetácie a ochudobňovaniu fauny
 - spodné vody sú znečisťované existenciou nelegálnych skládok TKO
 - komínovým efektom je znečisťované ovzdušie zo zdrojov v Jelšave - Lubeníku, Rožňave a Revúcej - čoho dôsledkom je konataminácia pôdy.
- Dôsledkom imisií majú pôdy geochemické anomálie ortute - miestami mierne prekračujúcimi

hygienický limit arzénu v slaborozpustných formách

- problémy ohrozenia kultúrno-historických zdrojov:

- individuálne chránené národné kultúrne pamiatky sú (až na obytné domy v bývalých železiarňach v Nižnej Maši) v pomerne udržiavanom stave, nie sú bezprostredne ohrozené z hľadiska zlého stavebnotechnického stavu, avšak realizáciou vodárenskej nádrže Nadabula (ktorej max. hladina bude vo výške 311 m n. m.) bude miestna časť Nižná Maša zatopená, a tým budú zlikvidované aj chránené obytné domy zapísané v ÚZPF pod číslom 4682/1-2 - na parcele č. 1485
- v centrálnej časti obce sa zachovalo viacero pôvodných ľudových murovaných domov vrátane ich hospodárskeho zázemia, ktoré sú vhodnými reprezentantmi ľudovej architektúry, avšak sú v stále sa zhoršujúcom stavebnotechnickom stave

- problémy ohrozenia životného prostredia:

Životné prostredie v obci Betliar a jej katastri je ohrozované:

- absenciou splaškovej kanalizácie a ČOV
- hlukom a exhalátmi z dopravy - obcou prechádzajúca cesta I. triedy (I/67) znehodnocuje svojim hlukom a výfukovými plynmi bývanie a v jej bezprostrednej blízkosti
- nevhodným trasovaním nákladnej dopravy smerujúcej do dreveoskladu cez centrum obce
- existenciou nelegálnych skládok TKO
- imisiami je zo zdrojov Jelšava - Lubeník, Rožňava a Revúca znečistené ovzdušie a pôda
- používaním agrochemikálií sú ohrozované podzemné a povrchové vody
- pôdnou a vodnou eróziou
- zvyšovaním počtu hospodárskych zvierat (a následným ohrozením pôd dusíkatými látkami)

2.13.1. Ochrana vodných zdrojov, povrchových a podpovrchových vôd

Do západnej časti katastrálneho územia obce Betliar zasahuje PHO vodných zdrojov 3. stupňa, iné PHO vodných zdrojov sa v k.ú. obce Betliar nenachádzajú.

V obci Betliar sú v súčasnosti vodné zdroje ohrozované následovnými stresovými javmi :

- znečistením vôd (povrchový tok Slaná je v ukazovateľoch kyslíkového režimu zaraďovaný do II., resp. III. triedy – čo svedčí o vysokom stupni znečistenia, existenciou nelegálnych skládok TKO , používaním agrochemikálií sú ohrozované podzemné aj povrchové vody, pôdnou a vodnou eróziou, zvyšovaním počtu hospodárskych zvierat (a následným ohrozením pôd dusíkatými látkami)
- trasa plynovodu a elektrovodu (trasa VTL a VVN pozdĺž rieky Slaná je trvalým latentným zdrojom nebezpečenstva pre vodné zdroje)
- vodná nádrž (uvažuje sa s výstavbou vodnej nádrže Nadabula, ktorá ovplyvní životné prostredie v jej blízkosti - avšak je potrebná z retenčného hľadiska)

ÚPN- obce Betliar rieši zníženie znečisťovania povrchových a podpovrchových vôd návrhom ekostabilizačných opatrení na zachovanie prírodných zdrojov a biodiverzity (viď kapitola 2.11.4. tejto správy), hlavne však :

- návrhom na zabezpečenie dostatočného množstva hygienicky nezávadnej vody pre obyvateľov obce Betliar a jej návštevníkov v dostatočnej kapacite aj pre jej rozvojové lokality - vybudovanie nových vodojemov podľa tlakových pásiem a prírodného potrubia k nim
- návrhom na vybudovanie splaškovej kanalizácie pre celú obec vrátane novonavrhovaných lokalít a napojenia na ČOV v obci (príp. v Rožňave)
- návrhom na protipovodňové opatrenia
- návrhom na využitie biomasy v priestoroch HD, príp. využitia maštalného hnoja na bionaftu a pod.
- chrániť podzemné vody usmernením poľnohospodárskej činnosti s cieľom zachovania prírodných samočistiacich pochodov v pôde (bez narušovania vegetačného krytu a bez nevhodných agrotechnických postupov)
- obmedziť aplikácie priemyselných hnojív a pesticídov, ktoré ohrozujú existenciu rastlinných a živočíšnych spoločenstiev ako aj čistotu podzemných a povrchových vôd.
- uplatňovať protierozívne oševné postupy (orba po vrstevnici)
- nedovoľovať výrubu krovín a drevín za účelom scelenia pozemkov – naopak, navrhnúť protierozívnu výsadbu krovín a drevín v priestoroch, ktoré boli v minulosti za účelom sceľovania pozemkov vyrubované

- vzhľadom na to, že k.ú. obce Kružná sa nachádza na stredne členitých pahorkatinách s málo úrodnými, skeletnatými a relatívne plytkými pôdami – tieto je vhodné využiť na výsadbu krmovín a sádov, je potrebné silne obmedziť až vylúčiť hĺbkovú orbu (podľa RÚSES).
- chrániť všetky pramene v k.ú. obce Betliar (ako miestne biocentrá), ako aj vodné toky ako miestne biokoridory
- križovania potokov s dopravou je potrebné zabezpečiť mimoúrovňovo (mostnými konštrukciami s dostatočným priestorom pod týmito konštrukciami pre prechod ichtyofauny, ako aj pre Q 100)
- lesohospodárske snaženia smerovať k podpore výsadby pôvodných drevín
- ochranné lesy na k.ú. obce Betliar chrániť, viažu pôdu
- návrhom na odstránenie nelegálnych skládok TKO a zabránením vytváraniu skládok nových
 - dôsledným dodržiavaním **Programu odpadového hospodárstva (POH)** obce Betliar.

V súlade s programom odpadového hospodárstva obce Betliar je potrebné:

- odstraňovanie splaškových vôd zabezpečiť realizáciou kanalizačnej siete a ČOV
- zneškodňovanie odpadu bude zabezpečené na základe zmluvy s firmou EKOS PLUS, s.r.o., Košice (s účinnosťou od 1.1.2004)
- obmedzovať vznik odpadov separáciou zberu (I.etapa: zber skla, papiera a želez. šrotu; II.etapa: zber textilu, plastov, bioodpadu. Nakoniec sa rozšíri separovaný zber o gumu, železné a neželezné kovy (spracovanie na polotovary) a problémové látky (žiarivky, elektronický odpad, galvanické články a pod.)) – zaistiť zmluvné zneškodňovanie
- biologické odpady spracovávať na organické hnojivá
- rekultivácia divokých skládok v k.ú. obce
- zakúpenie rezacieho stroja na úpravu odpadu z krovín

Ďalej je potrebné:

- zrekultivovať skládku (31427) za cintorínom a skládku prevádzkovanú PD Gemerská Poloma (v katastri obce – 95101)
- podmieniť činnosť podnikateľských subjektov zabezpečením zneškodňovania nimi vyprodukovaného odpadu
- odpad z búracích prác umiestňovať v lokalite určenou vyhľadávacou štúdiou (potreba vypracovania) - príp. zmluvne recykláciou
- prebytočnú výkopovú zeminu umiestňovať sčasti na zakrytie odpadu z búracích prác, sčasti na realizáciu parkových úprav v obci
- znižovať počet veľkoobjemových kontajnerov v obci a postupne ich nahradiť KUKA nádobami (začať od centra obce)
- organizovať pravidelné zbery druhotných surovín (papier kov, plasty, sklo)
- presviedčať občanov o výhodnosti kompostovania zvyškov rastlín z prídomevých a zeleninových záhrad.

POH obce Betliar zohľadňuje ciele a opatrenia stanovené v POH okresu Rožňava a POH Košického kraja. Tak ako je uvedené v POH okresu Rožňava dôležité bude zahájiť separovaný zber komunálnych odpadov. Separovaný zber bude potrebné zavádzať postupne podľa rozširujúcich sa kapacít spracovateľských podnikov a vzniku nových firiem zaoberajúcich sa touto činnosťou. Obec musí zohrať aktívnu úlohu pri zlepšovaní úrovne propagácie a informovanosti obyvateľov.

V ÚPN-O lokalizujeme Zberný dvor pre separovaný zber- v blízkosti HD Čapáš- lokalita č. 72 (vid' výkres č. 2 grafickej časti) a obecné kompostovisko (lokalita č. 93).

2.13.2. Ochrana ovzdušia

Znečistenie ovzdušia v rámci katastrálneho územia obce Betliar spôsobujú :

- hluk a exhaláty z dopravy (obcou prechádza cesta I. triedy - I/67, ktorá svojim hlukom a exhalátmi znehodnocuje bývanie ľudí v blízkosti tejto automobilovej komunikácie s vysokým dopravným zaťažením , nakoľko ide o medzinárodnú cestnú turistickú trasu Maďarsko- Rožňava-Poprad-Poľsko)
- občasným zdrojom zápachu sú odpadové vody vytekajúce do rigolov zostarších rodinných domov, nakoľko v obci nie je zrealizovaná splašková kanalizácia

V ÚPN VÚC Košického kraja je vo vzťahu k rozvoju nadradenej technickej infraštruktúry potrebné:

7.13. vytvárať priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike a pre intenzívnejšie využívanie distribuovanej výroby elektriny v zmysle smerníc EÚ,

- **Návrh :**

Ochranu obyvateľov pred zdrojmi znečistenia navrhujeme realizovať:

- podporou projektov s využitím obnoviteľných zdrojov energie (využitie slnečných kolektorov pri novostavbách a rekonštrukciách stavieb)
- vybudovaním splaškovej kanalizácie pre celú obec vrátane novonavrhovaných lokalít a napojením na ČOV v obci, príp. v Rožňave
- renaturalizáciou vodných tokov, vysadením protierózivnej zelene a inými úpravami zabezpečujúcimi maximálne zadržanie vody v území (dostatočná vlhkosť je nevyhnutná pre zabezpečenie potrebnej čistoty ovzdušia).
- rekonštrukciou a zachovaním existujúcej vegetácie v sídle (podporou ochrany pôvodných druhov drevín, krovín a bylín - pravidelnou kontrolou ich zdravotného stavu a ich obnovou)
- lokalizáciou nových lokalít sídelnej vegetácie (izolačnej zelene pozdĺž líniových dopravných ťahov, nových parkových úprav, miestnych biokoridorov, ako aj zelene ako súčasti peších ťahov a peších priestranstiev pred objektami občianskej vybavenosti)
- zabezpečením udržiavania čistoty verejných priestorov (zníženie sekundárnej prašnosti)

2.13.3. Ochrana pôdy

- **Súčasný stav**

V k.ú. obce Betliar sú pôdy znehodnocované :

- kontamináciou pôdy (súvisí so znečistením ovzdušia - dôsledkom imisií majú pôdy geochemické anomálie ortute - miestami mierne prekračujúcimi hygienický limit a arzenu v slaborozpustných formách)
- zvyšovaním počtu hospodárskych zvierat (a následným ohrozením pôd dusíkatými látkami)
- pôdy v blízkosti cesty I. triedy sú znehodnocované exhalátmi z výfukových plynov a uniknutých ropných produktov z automobilovej dopravy
- v k.ú obce sa nachádzajú nelegálne skládky tuhého komunálneho odpadu
- špecifickým stresovým javom sú rekultivácie poľnohospodárskej pôdy, ktorých realizáciou sa na svahoch v suchých rokoch prejavuje prerušovaním pôdneho profilu a silnou mineralizáciou , pôdnou a vodnou eróziou,
- eróziu pôd spôsobujú aj nevhodne trasované poľné cesty (vedené kolmo na vrstevnice) a vybrežovanie vodných tokov v neupravovaných korytách vodných tokov

- **Návrh**

V kapitole 2.11.4. tejto správy sú podrobne rozpísané ekostabilizačné opatrenia na lesnom pôdnom fonde, v poľnohospodárskej krajine a iné, ktoré by mali zabezpečiť odstránenie negatívnych javov ohrozujúcich kvalitu pôdy v k.ú. obce Kružná (likvidáciou nelegálnych skládok, návrhom ekologicky optimálnych spôsobov hospodárenia na lesnej a poľnohospodárskej pôde - zatrávením časti ornej pôdy a využívaním v kultúre TTP, vysadením protierózivnej zelene a pod.)

V kapitole 2.10. tejto správy sú zas popísané spôsoby ochrany pred povodňami, ktoré ohrozujú zastavané a iné územia v k.ú. obce (úprava brehov biotechnickými metódami a pod.).

Ochrana pôdných zdrojov sa zabezpečuje Zákonom č. 307/1992 Zb. z. o ochrane PP.

2.13.4. Ochrana bióty

Zabezpečenie ochrany bióty ako jednej zo základných zložiek životného prostredia je podrobne rozpísané v kapitole 2.11.4. (ochrana rastlinných druhov, vtákov, biokoridorov apod.)

2.13.5. Zestetizovanie životného prostredia v obci

Okrem vyššie spomenutých opatrení, ktoré zabezpečenia skvalitnenie životného prostredia navrhujeme vytvoriť estetické pešie priestranstvá so zeleňou pred objektami občianskej vybavenosti – v ďalších etapách spracovania ÚPD bude potrebné vypracovať ÚPN zón s podrobnejším návrhom verejných priestranstiev v obci (a následne projektov realizačných so štýlovo zjednotenými prvkami urbanistického designu pre celú obec – lavičky, smetné koše, verejné osvetlenie, mobilnú zeleň a pod.) – s cieľom vytvorenia kvalitného životného prostredia pre obyvateľov obce a jej návštevníkov, následne na tvorbu propagačných materiálov o obci a v konečnom dôsledku aj na zlepšenie možností podnikania v oblasti cestovného ruchu.

2.14. Vymedzenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov

V katastrálnom území obce Betliar (severná časť katastra) sa nachádza prieskumné územie P 28/06 Gemerská Poloma 1- mastenec, magnezit (určené pre organizáciu VSK MINING s.r.o. Košice s platnosťou do 22.9.2010.

Výhradné ložisko č.420 s chráneným ložiskovým územím (74/e- Gemerská Poloma, mastenec) sa dotýka najsevernejšieho cípu katastra, avšak na katastrálnom území obce Betliar neleží.

Štátny geologický ústav Dionýza Štúra eviduje na katastrálnom území obce Betliar banské dielo v Čoltovej doline (vid' výkres č. 6 grafickej časti).

V k.ú. obce Betliar sa nenachádzajú podľa vyjadrenia Obvodného banského úradu v Spišskej Novej Vsi chránené ložiskové územia určené podľa § 16 zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon ň, v znení zákona SNR č. 498/ 1991 Zb. , zákona č. 558/ 2001 Z.z. , zákona č. 203/ 2004 Z.z., zákona č. 587/ 2004 Z.z. a zákona č. 479/ 2005 Z.z. (ďalej len „banský zákon“) , ani dobývacie priestory určené podľa §27 banského zákona.

2.15. Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

Zvýšenú ochranu pred povodňami si vyžaduje hlavne zastavané územie obce vrátane plôch bývania , občianskej vybavenosti, nezávadnej výroby a skladov, poľnohospodárskej výroby a športu. Podrobnejšie sú tieto opatrenia rozpísané v kapitole 2.10. tejto správy

2.16. Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy

Táto problematika je spracovaná v samostatnej prílohe B , ktorá je súčasťou tejto urbanistickej štúdie.

Východiskovými podkladmi pri vyhodnocovaní bol komplexný urbanistický návrh (výkres č. 2 grafickej časti), hranice súčasne zastavaného územia obce k 1. 1. 1990, druh pozemkov (kataster nehnuteľností), hranice a kódy bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ).

Na súčasnej štruktúre krajiny sa podieľajú v nasledujúcej tabuľke uvedené kultúry:

Výmera katastrálneho územia:	2507 ha
poľnohospodárska pôda	: 449 ha
z toho orná pôda	: 276 ha
lesná pôda	: 1839 ha
záhrady	: 40 ha
ostatná plocha	: 179 ha

Záber PP v obci Betliar sa týka týchto BPEJ mimo hranice zastavaného územia obce:

0771442-7, 0771242-5, 0776262-8, 0776465-8, 0776265-8, 0780685-9, 0880885-9, 0876465-8, 0876462-8, 0571042-7, 0511002-5, 0514065-8, 0511012-6, 0511002-5, 0571242-7, 0557212-7, 0757412-7, 0776462-8, 0757212-6, 0776262-8, 0776461-8.

Vyhodnotenie zámerov na poľnohospodárskej pôde- I. etapa:

REKAPITULÁCIA

Rekapitulácia	Spolu	ZÚO	mimo ZÚO
Celková výmera pôdy spolu	190.826 ha	16.661 ha	174.165 ha
Z toho poľnohospodárska pôda	158.259 ha	8.321 ha	149.938 ha
Z toho nepoľnohospodárska pôda	32.567 ha	8.340 ha	24.227 ha

Vyhodnotenie zámerov na poľnohospodárskej pôde- II.etapa:

REKAPITULÁCIA

Rekapitulácia	Spolu	ZÚO	mimo ZÚO
Celková výmera pôdy spolu	21.174 ha	3.324 ha	17.850 ha
Z toho poľnohospodárska pôda	20.352 ha	3.132 ha	17.220 ha
Z toho nepoľnohospodárska pôda	0.822 ha	0.192 ha	0.630 ha

Vyhodnotenie zámerov na poľnohospodárskej pôde- I. a II. etapa:

REKAPITULÁCIA

Rekapitulácia	Spolu	I.etapa	II.etapa
Celková výmera pôdy spolu	212.000 ha	190.826 ha	21.174 ha
Z toho poľnohospodárska pôda	178.611 ha	158.259 ha	20.352 ha
Z toho nepoľnohospodárska pôda	33.389 ha	32.567 ha	0.822 ha

Vyhodnotenie zámerov na lesnej pôde- I. etapa:

REKAPITULÁCIA

Rekapitulácia	Spolu
Celková výmera lesnej pôdy	2,388 ha

2.17. Hodnotenie navrhovaného riešenia

Obec Betliar má vzhľadom na svoju polohu v tesnej blízkosti mesta Rožňava (cca 3 km), ako aj vhodné dopravné napojenie (leží na hlavnej cestnej tranzitnej turistickej trase Poľsko - Poprad - Vernár - Dobšiná - Rožňava - Kráľ - Maďarsko), ďalej prírodné a historické danosti (NKP kaštieľ, zvernica Betliar a pod.) vhodné predpoklady na rozvoj hlavne v oblasti cestovného ruchu, ďalej poľnohospodárskej malovýroby a nezávadnej výroby.

Tesná blízkosť mesta Rožňava, záujem investorov o lokalizáciu nezávadnej výroby v obci a stúpajúci záujem obyvateľov mesta bývať v Betliari vytvoria po realizácii zámerov navrhovaných v ÚPN-obce vhodné predpoklady pre celkový rozvoj obce.

Územný plán obce Betliar svojim riešením určuje využitie potenciálu územia na zabezpečenie rozvoja vo všetkých jeho funkčných požiadavkách s ohľadom na vytvorenie predpokladov hlavne pre rozvoj cestovného ruchu (bývanie, občianska vybavenosť, rekreácia, šport, zeleň, technická vybavenosť, v menšej miere nezávadná výroba, poľnohospodárska výroba a pod.), rieši jej hlavné environmentálne problémy (návrhom splaškovej kanalizácie pre celú obec vrátane novonavrhovaných lokalít a napojením na navrhovanú ČOV, návrhom kapacitne postačujúcich vodojemov a vodovodnej siete s vhodnými tlakovými pomermi, oddialením cesty I. triedy I/67 od obytného územia obce, ale aj určením ďalších ekostabilizačných a protipovodňových opatrení), navrhujeme estetizáciu prostredia vytvorením peších priestranstiev so zeleňou pred objektami občianskej vybavenosti, ako aj navzájom poprepájaných peších ťahov lemovaných zeleňou a doporučuje lokality na podrobnejšie spracovanie v ÚPN - zóny.

Dobudovaním chýbajúcej technickej vybavenosti, skrášlením životného prostredia, dobudovaním chýbajúcej občianskej vybavenosti, rozšírením atraktivít pre celoročnú turistiku (možnosť vybudovania krytých športovísk, golfového ihriska, ako aj nových turistických chodníkov a cyklotrás prechádzajúcich priamo cez obec, ako aj v katastri a pod.) sa obec Betliar ešte viac zatraktívni a stúpe záujem o trvalé bývanie v nej, ako aj záujem o podnikanie v obci Betliar - hlavne v oblasti cestovného ruchu. Vytvoria sa vhodné podmienky pre rozvoj v oblasti ekonomickej, čo bude mať za následok vzostup aj v oblasti sociálnej.

2.18. Návrh záväznej časti územného rozvoja obce Betliar

V tejto textovej časti A - sprievodná správa - uvádzame len základné Zásady a regulatívy.

Podrobnejšie sú spracované tieto jednotlivé zásady a regulatívy v samostatnej textovej časti C (Záväzná časť ÚPN -O -Návrh regulatívov územného rozvoja obce Betliar), ktorá je súčasťou ÚPN-O Betliar.

2.18.1. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania územia

1. Urbanistická koncepcia priestorového usporiadania obce Betliar je determinovaná prírodnými danosťami (terénom, vodstvom, biokoridormi a pod.), ale aj jestvujúcimi dopravnými líniami, ochrannými pásmami nadradenej technickej vybavenosti, jestvujúcimi hranicami kaštieľa s parkom a jej ochranného pásma, ďalej hranicou zvernice Betliar, ako aj funkčnými plochami prevzatými z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie - ÚPN-VÚC Košického kraja (napr. vodná nádrž Nadabula), ako aj ďalšími regulatívami vyplývajúcimi zo záväznej časti ÚPN-VÚC KSK (zmeny a doplnky z r. 2004) - napr. v oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry je potrebné podľa záväzného regulatíva č. 6.12. chrániť koridory pre cesty I. triedy, ich preložky, rekonštrukcie a úpravy vrátane ich prieťahov v základnej komunikačnej sieti miest a to pre : 6.12.2. cestu č. I/67, preložku v úseku Betliar – Gemerská Poloma – Vlachovo v súbehu so železničnou traťou.

2. Priestorové usporiadanie novonavrhovaných funkčných plôch je lokalizované v blízkom extraviláne obce smerom k mestu Rožňava - východne a juhovýchodne od súčasne zastavaného územia obce Betliar, ako aj smerom ku Gemerskej Polome- západne- resp. juhozápadne od súčasne zastavaného územia. Navrhované funkčné plochy je potrebné realizovať bez vytvárania veľkoobjemových dominánt a zakomponovať do prostredia tak, aby vytvorili výrazovo jednotliaty celok s pôvodnou historickou štruktúrou obce a rešpektovania jestvujúcich a navrhovaných biokoridorov a ostatných prvkov kostry územného systému ekologickej stability (ÚSES) - regionálneho, ako aj miestneho.

3. Z hľadiska urbanistickej kompozície samotnej obce navrhujeme rešpektovať charakter historickej zástavby, jej merítko a štruktúru, ako aj uplatňovanie šikmého zastrešovania s použitím tradičných materiálov, a to nielen pri rekonštrukciách starých objektov, ale aj pri návrhu novostavieb v obci - z dôvodu vytvorenia celistvo pôsobiacej obce bez cudzorodej architektúry s plochými strechami, ktoré narúšajú historický charakter obce.

2.18.2. Zásady a regulatívy funkčného využitia územia - určenie podmienok pre využitie plôch

Prevládajúcou funkciou v navrhovanom zastavanom území obce je funkcia bývania, ďalej športu a rekreácie, občianskeho vybavenia, zelene, technického vybavenia a nezávadnej výroby.

Funkčné využitie územia obce Betliar je zdokumentované vo výkrese č. 2 grafickej časti, kde je navrhované zastavané územie obce.

Pre jednotlivé funkčné plochy sú stanovené podrobnejšie podmienky v samostatnej textovej časti tohoto ÚPN -O - textová časť C -(Záväzná časť ÚPN -O - Návrh regulatívov územného rozvoja obce).

2.19. Určenie lokalít s potrebou vypracovania ÚPN – zóny

V prílohe č. 1 textovej časti C – schéme verejnoprospešných stavieb a určenie častí obce s potrebou spracovania ÚPN –zóny, sú vyznačené okrem verejnoprospešných stavieb aj časti obce, pre ktoré je potrebné spracovať ÚPN –Z.

Ide o tieto priestory:

1. Centrum obce
1. Polyfunkčná lokalita „Juhovýchod“
2. Lokalita bývania „Východ“
3. Polyfunkčná lokalita „Západ“
5. Zóna nezávadnej výroby „ Východ“
6. Zóna nadmiestnej vybavenosti „Juh“ (po realizácii VN Nadabula)

2.20. Zoznam verejnoprospešných stavieb

Verejnoprospešné stavby sú spojené s revitalizáciou záväzných regulatívov územného rozvoja podrobne popísaných v predchádzajúcich kapitolách.

V ÚPN - obce Betliar sú verejnoprospešnými stavbami:

15.1. V oblasti verejnej dopravy:

- 15.1.1. chrániť koridor výhľadovej preložky cesty I. triedy I/67- podľa výkresu č. 2 a 6 grafickej časti
- 15.1.2. chrániť koridor výhľadovej preložky časti železnice (realizácia súvisí s výstavbou VN Nadabula)- podľa výkresu č. 2 a 6 grafickej časti
- 15.1.3. všetky koridory jestvujúcich a navrhovaných uličných profilov (priestorov medzi uličnými čiarami) – z dôvodu potreby, rekonštrukcie všetkých miestnych komunikácií podľa záväzných regulatívov vrátane chodníkov, verejnej zelene, ako aj novonavrhovaných miestnych automobilových komunikácií, parkovísk, peších chodníkov, cyklistických a turistických chodníkov v zastavanom území obce
- 15.1.4. mostné a iné konštrukcie automobilovej, pešej a cyklistickej dopravy (križovania biokoridorov s touto dopravou – s dostatočným priestorom pre Q 100)
- 15.1.5. koridory novonavrhovaných turistických a cyklistických chodníkov v k.ú. obce
- 15.2. V oblasti vodného hospodárstva:
- 15.2.1. všetky trasy vodovodov (prívodný, rozvážací) - vid' výkres č. 3 grafickej časti

- 15.2.2. navrhované vodojemy (viď výkres č. 3 grafickej časti)
- 15.2.3. navrhované ČOV - v obci (lokalita č. 26) a v lokalite „Nižná Maša“ (lokalita č.135)- viď výkres č. 2 a 3 grafickej časti
- 15.2.4. všetky trasy splaškovej a dažďovej kanalizácie ,vrátane odkanalizovania navrhovaných funkčných plôch (viď výkres č. 3 grafickej časti)
- 15.2.5. úprava vodných tokov - ochrana zastavaného územia pred záplavami (úprava brehov biotechnickými metódami, stavba vodných kaskád na tokoch, retenčných jazierok a pod., zabezpečenie nezastavaného priestoru 5 m od brehovej čiary v zastavanom území a 10 m od brehovej čiary mimo zastavaného územia obce).
- 15.3. V oblasti energetiky a telekomunikácií:
 - 15.3.1. rekonštrukcia existujúcich a výstavba nových transformovní (viď výkres č. 4)
 - 15.3.2. výstavba nových VN kábelových vedení v zastavanom území obce
 - 15.3.3. postupná výmena existujúcich vzdušných vedení VN (22 kV, 110 kV) za kábelové podzemné v zastaviteľnom území obce
 - 15.3.4. postupná výmena NN vzdušných rozvodov elektrickej energie za kábelové podzemné
 - 15.3.5. premiestnenie a zvýšenie kapacity regulačnej stanice plynu
 - 15.3.6. výstavba navrhovaných STL plynovodov v obci
 - 15.3.7. výmena vzdušných miestnych telefónnych rozvodov za kábelové podzemné a výstavba nových kábelových telekomunikačných rozvodov uložených v zemi v navrhovaných lokalitách
 - 15.3.7. výstavba kábelového vedenia miestneho rozhlasu
 - 15.3.8. výstavba verejného osvetlenia v obci
- 15.4. V oblasti občianskej vybavenosti:
 - 15.4.2. rekonštrukcia existujúcich objektov štátnej správy , kultúry a školstva (obecny úrad, kultúrny dom, ZŠ, MŠ)
- 15.5. V oblasti starostlivosti o životné prostredie, ochrany a využívania prírodných zdrojov:
 - 15.5.1. výstavba zberného dvora (lokalita č.72)
 - 15.5.2. výstavba obecného kompostoviska (lokalita č.93)
 - 15.5.3. plochy navrhovanej zelene v sídle (izolačnej, parkovej, ako aj súčasti peších ťahov a priestranstiev pred objektami občianskej vybavenosti)
 - 15.5.4. plochy protierozívnej zelene (upresnia sa v MÚSES)

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

2.21. Stavebné uzávery

- Vymedzenie navrhovanej stavebnej uzávery:
 V ÚPN - obce Betliar je stavebná uzávera navrhovaná:
 - 2.21.1. v priestoroch určených na zatopenie pri realizácii vodnej nádrže Nadabula (t.j. položených 311 m n.m. a nižšie)
 - 2.21.2. v koridore výhľadovej preložky železnice - v súvislosti so zatopením časti železnice pri realizácii VN Nadabula
 - 2.21.3. v koridore výhľadovej preložky elektrického vedenia VN 22 kV - v súvislosti so zatopením časti vedenia pri realizácii VN Nadabula
 - 2.21.4. v koridore výhľadovej trasy preložky cesty I. triedy I / 67
 - 2.21.5. v koridore ostatných navrhovaných komunikácií (automobilových, peších a cyklistických) - vrátane izolačnej a sprievodnej zelene
 - 2.21.6. v priestoroch navrhovanej a stávajúcej zelene vrátane rezervy pre rozšírenie cintorína
 Všetky tieto priestory sú zakreslené vo výkrese č. 2, príp. č. 6.
- Termín ukončenia:
 Jednotlivé priestory navrhovanej stavebnej uzávery je možné zmeniť, príp. zrušiť iba aktualizáciou Územného plánu obce - Zmenami a doplnkami v zmysle Stavebného zákona a súvisiacich predpisov.